

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014

פרק א': מטרת החוק

1. מטרה חוק זה בא לתקן חוקים שונים ולקבוע הוראות נוספות כדי לשמור על מדיניות פיסקלית אחראית ולעמוד בתקרת הגירעון ובמגבלת ההוצאה הממשלתית, להעמיק את גביית המסים ולהגדיל את הכנסות המדינה ואת תקבוליה, זאת תוך חיזוק הצמיחה במשק, שינוי סדרי העדיפויות הלאומיים וצמצום הפערים, והכול בהתאם ליעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2015.

פרק ב': מסים

2. תיקון פקודת מס הכנסה בפקודת מס הכנסה¹ (בפרק זה – הפקודה) –
(1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (י) יבוא:
"יא) סכום, מענק או טובת הנאה אחרת (בסעיף קטן זה – טובת הנאה) שהגיעו לידי יחיד אגב סיום יחסי עבודה, לרבות פרישה, או אגב הפסקת מתן שירותים, בין במישרין ובין בעקיפין, ובכלל זה טובת הנאה שניתנה ליחיד כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של המעסיק או מזמין השירות או יתחרה בו בדרך אחרת, וכן סכום שהופקד בעבורו למרכיב הפיצויים בקופת גמל, יבואו בחשבון בקביעת הכנסתו; לעניין זה, "מרכיב הפיצויים" – כהגדרתו בסעיף 9(א7)(א)(4);"
(2) בסעיף 9(א7)(א)(1), המילה "הון" – תימחק;

דבריו הסבר

סעיף 2 בפקודת מס הכנסה (להלן בפרק זה – הפקודה) קיימות היום כמה פרצות מס הגורמות לאבדן כללי הכנסות המדינה ולהגדלת האיישוויון. דוגמה לכך היא, למשל, הסדר המס החל על חברות בית לפי סעיף 64 לפקודה. במטרה לסגור פרצות אלה מוצע, בין השאר, לשנות את הסדר המיסוי החל על חברות בית וכן להסדיר את הנושא של סיווג מענקים המשולמים אגב סיום יחסי עבודה, הפסקת מתן שירותים או מכירת מניות.

בהחלטה מס' 3756 מיום י"א בתשרי התשע"ב (9 באוקטובר 2011), הגדירה הממשלה את המאבק בתופעת ההון השחור, שהיא תופעה נרחבת הפוגעת בגביית המסים, בצדק החלוקתי ובשלטון החוק, כמטרה מרכזית של הממשלה. בהתאם, מוצע להרחיב את חובת הדיווח מכוח סעיף 131 לפקודה, ובכך להרחיב את בסיס המידע הנמצא בידי רשות המסים, ולשפר את יכולתה לגבות מס אמת.

סעיף 3 לפקודה מונה שורה של סכומים שיש להביא בחשבון לצורך קביעת רווחיו או הכנסתו של אדם, שלגביהם חייב אותו אדם במס. לאור טענות שלפיהן תשלומים המשולמים אגב סיום יחסי עבודה ולא במהלכם חייבים במס רווח הון (ולא במס שולי), מוצע להבהיר כי כל סכום או מענק, או טובת הנאה אחרת (להלן בפרק זה – טובת הנאה), שהגיעו לידי יחיד אגב סיום יחסי עבודה, לרבות פרישה, בין במישרין ובין בעקיפין, ובכלל זה טובת הנאה שניתנה ליחיד כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של המעסיק או מזמין השירותים או יתחרה בו בדרך אחרת או סכומים שהופקדו בעבורו למרכיב הפיצויים בקופת גמל כהגדרתו בסעיף 9(א7)(א)(4) לפקודה (להלן בפרק זה – מרכיב הפיצויים), יבואו בחשבון בקביעת הכנסתו וימוסה במס שולי.

התיקון המוצע מבוסס על הכלל שלפיו "הטפל הולך אחרי העיקר". פרשנות זו באה לידי ביטוי בעמדתו של בית המשפט העליון, בע"א 2640/11 פקיד שומה חיפה נ' חיים נסים (פורסם במסים און ליינ 2.2.2014). באותו עניין נקבע כי מענקי פיצול ומענקי הפרטה שקיבלו עובדים במסגרת הפרטת חברת בתי זיקוק לנפט בע"מ, ניתנו במסגרת יחסי העבודה וחייבים על כן במס שולי. בפסק הדין, קבעה המשנה לנשיא נאור, כי יש לקבוע כלל שלפיו כל תשלום שהגיע לעובד ממעבידו במהלך יחסי העבודה יסווג

עוד מוצע, בעקבות פסיקתו של בית המשפט העליון בבג"ץ 8300/02 גרבאן נטר ואח' נגד מ"י ואח' (פורסם בנבו, 22.5.2012) (להלן בפרק זה – בג"צ נטר), שלפיה מנגנון הטבות המס ליישובים הקבוע היום בסעיף 11(ב) לפקודה פוגע בשוויון באופן בלתי חוקתי, לקבוע מנגנון חדש למתן הטבות מס לגבי הכנסה חייבת מיגיעה אישית, בהתאם לקריטריונים אובייקטיביים, ברורים ושוויוניים.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ד, עמ' 724.

(1) לפני ההגדרה "חייל" יבוא:

"דירת מגורים" – כהגדרתה בחוק מיסוי מקרקעין;

(2) אחרי ההגדרה "חייל" יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

יבוטלו הטבות המס שניתנו לפי סעיף 11(ב) לפקודה ליישובי המועצה האזורית ערבה תיכונה, המועצה האזורית איילות, ערד, חצור הגלילית ובית שאן, ומנגד ייווספו לרשימת היישובים המוטבים לפי הסעיף האמור שלושה יישובים: בית ג'אן, כיסרא-סמיע ומזרעה.

כדי לאפשר לממשלה ולמחוקק להסדיר את הנושא, הושהה תוקפו של פסק הדין למשך שנה. לבקשת המדינה, שב בית המשפט העליון ודחה את מועד כניסתו לתוקף של פסק הדין כמה פעמים, עד יום י"א בשבט התשע"ה (31 בינואר 2015).

בעקבות פסק הדין בבג"צ נסר החליטה הממשלה, בהחלטה מס' 1340 מיום ט"ז באדר א' התשע"ד (16 בפברואר 2014), לתקן את הפקודה ולקבוע בה מתכונת חדשה למתן הטבות מס לגבי הכנסה חייבת מיגיעה אישית, בהתאם לקריטריונים אובייקטיביים, ברורים ושוויוניים, שנקבעו באותה החלטה.

על פי המתווה המוצע בפסקה זו, המבוסס על החלטת הממשלה הנזכרת, ייקבעו תנאי הזכאות של היישובים להטבות המס בהתאם לשלושה קריטריונים עיקריים: פיזור דמוגרפי-גאוגרפי, מצב חברתי-כלכלי ומרחק מהגבול. בשל כל אחד מהקריטריונים הנזכרים יקבל היישוב ניקוד, וכן ייקבע ליישוב ניקוד כולל, באמצעות חיבור של הניקוד הניתן בשל כל אחד מהקריטריונים האלה, כפי שיפורט להלן בדברי ההסבר לפסקת משנה (א)(3). על פי המוצע, לא יוענקו הטבות המס לתושבי יישובים אשר הוקמו שלא כדין. יישובים שיש בהם מעל 75,000 תושבים, יישובים אשר נמצאים ברמה חברתית-כלכלית גבוהה וכן יישובים המקבלים הטבות מכוח חוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985 (להלן בפרק זה – חוק אזור סחר חופשי באילת).

עוד מוצע לתת ליישובים הצמודים לגבול עימות וליישובים עירוניים בנגב הטבה נוספת.

לפסקת משנה (א)

מוצע להוסיף לסעיף 11(א) לפקודה הגדרות שונות הנדרשות לצורך התיקון המוצע, וכן לתקן את ההגדרה "תושב" שבסעיף האמור, הכול כפי שיפורט להלן.

לפסקאות משנה (1) עד (3)

להגדרה "דירת מגורים" – מוצע להפנות להגדרה "דירת מגורים" שבסעיף 1 לחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963 (להלן בפרק זה – חוק מיסוי מקרקעין). לפי אותה הגדרה, דירת מגורים היא "דירה או חלק מדירה, שבנייתה נסתיימה

כהכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה וימוסה בהתאם, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק.

התיקון המוצע מתייחס גם לסכומים או למענקים או טובת הנאה אחרת שניתנו ליחיד אגב הפסקת מתן שירותים, וקובע כי אף הם יבואו בחשבון בקביעת הכנסתו. גם במקרה זה, הכוונה היא לראות בתקבולים אשר שולמו במסגרת הסכם למתן שירותים, גם אם במסגרת הפסקת ההתקשרות בין הצדדים, כתקבולים שניתנו בקשר לעסק ומשכך המיסוי לגביהם יהיה, בדומה למיסוי על הכנסה מעסק, במס שולי. יובהר, כי אין הכוונה למקרים שבהם נמכר העסק, שאז יחול הסדר המיסוי החל על רווחי הון.

סעיף 9(א)(1) לפקודה קובע כי מענק הון שהתקבל עקב פרישה, עד הסכום הקבוע בסעיף, פטור ממס. כאמור לעיל, במהלך השנים נשמעו טענות שלפיהן המס החל על מענק זה הוא המס החל על רווחי הון. עם זאת, עמדת רשות המסים לאורך השנים היתה כי המיסוי החל על מענק כאמור הוא מיסוי פירותי במס שולי. בפסק דינו בע"א 506/71 חיים חפץ נ' פקיד השומה חיפה, פ"ד כ"ז 1 212 (1972), קבע בית המשפט העליון כי הסעיף האמור הוא סעיף מקור והמיסוי לגביו הוא מיסוי במס השולי, קרי מיסוי פירותי.

כאמור, התיקון המוצע בפסקה (1) קובע את סעיף 3(א) לפקודה כנוסחו המוצע כסעיף המקור של הכנסה זו (הכנסה ממענק המשולם לאדם אגב סיום יחסי עבודה, לרבות פרישה, או אגב הפסקת מתן שירותים), וסעיף 9(א)(1) לפקודה יישאר סעיף הפטור ממס לגבי הכנסה זו. לשם הבהירות, מוצע למחוק מהסעיף האמור את המילה "הון", שקיומה בסעיף מטעה, והוביל לטענות הנוכחיות בדבר תחולת מס רווחי הון על מענק כאמור.

לפסקה (3) – כללי

כאמור, בבג"צ נסר קבע בית המשפט העליון שמנגנון הטבות המס הקבוע בסעיף 11(ב) לפקודה פוגע בשוויון באופן בלתי חוקתי. פסק הדין קבע כי חלק מהיישובים שנוספו לרשימת הנהנים מהטבות המס לפי הסעיף האמור בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 146), התשס"ה-2005 (ס"ח התשס"ה, עמ' 658), הוספו שלא על פי קריטריונים, בחקיקה שרירותית ומפלה. עוד קבע בית המשפט כי הפלייתם של שלושה יישובים לא יהודיים, אשר עתרו לבית המשפט ואשר אינם מופיעים ברשימה, היא הפליה פסולה. בית המשפט פסק כי הפליה פסולה זו אינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה מכיוון שהיא נעשתה לתכלית שאינה ראויה וכן מכיוון שאינה מידתית. בחלקו האופרטיבי קבע פסק הדין כי

"יישוב", לעניין מועצה אזורית – כל אחד מהיישובים הנמצא בתחום שיפוטה של מועצה אזורית, בנפרד;

"יישוב מוטב" – יישוב שמתקיימים בו, ב־31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה ניתן הזיכוי לפי סעיף זה, כל אלה:

(1) הוא יישוב סמוך לגבול או יישוב אשר דירות המגורים שבתחומו, כולן או חלקן, נמצאות צפונה מקו רוחב 750, דרומה מקו רוחב 610 או מזרחה מקו אורך 250, למעט יישוב שעל תושביו חלות הוראות סעיף 11 לחוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה-1985;²

(2) אוכלוסייתו מונה פחות מ־75,000 תושבים, על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(3) הוא משויך לאשכול 8 או לאשכול נמוך יותר במדרג החברתי-כלכלי, אלא אם כן הוא יישוב סמוך לגבול;

(4) הקמתו אושרה על פי כל דין;

(5) הניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות לפחות;

"יישוב סמוך לגבול" – יישוב אשר דירות המגורים שבתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 7 קילומטרים מגבול ישראל עם ירדן, סוריה או מצרים, או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, או עד 9 קילומטרים מגבול ישראל עם לבנון, הכול בקו אווירי;
"מדרג הפריפריאליות" – מדרג הפריפריאליות של רשויות מקומיות לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדרג החברתי-כלכלי" – אפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, לפי לפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לאשכול 8 או אשכול נמוך יותר במדרג הכלכלי-חברתי לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אלא אם כן הוא יישוב סמוך לגבול שאז אין משמעות לאשכול שלו הוא משויך. כמו כן נדרש שהיישוב הוקם כדין, וההניקוד הכולל שלו (ראו דברי ההסבר להגדרה "הניקוד הכולל") הוא 25 נקודות לפחות. יישובים שהניקוד הכולל שלהם נמוך מ־25 נקודות, אינם זכאים להטבות המס לפי התיקון המוצע.

להגדרה "יישוב סמוך לגבול" – כאמור, קריטריון מרכזי לקבלת ההטבה לפי סעיף 11(ב) לפקודה כתיקונו המוצע, נוגע לקרבת היישוב לגבול. מוצע להגדיר יישוב סמוך לגבול כיישוב אשר דירות המגורים בתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 7 קילומטרים מגבול ישראל עם ירדן, סוריה או מצרים, או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, או עד 9 קילומטרים מגבול ישראל עם לבנון, הכול בקו אווירי.

להגדרות "מדרג הפריפריאליות" ו"המדרג החברתי-כלכלי" – כאמור, לצד הסמיכות לגבול, הקריטריונים המרכזיים האחרים לקבלת ההטבה נוגעים למצב החברתי-כלכלי של היישוב ולרמת הפריפריאליות שלו.

והיא בבעלותו או בחכירתו של יחיד, ומשמשת למגורים או מיועדת למגורים לפי טיבה, למעט דירה המהווה מלאי עסקי לעניין מס הכנסה.

להגדרה "יישוב", לעניין מועצה אזורית – מוצע להבהיר כי מועצה אזורית יראו כל אחד מהיישובים שבתחום שיפוטה כיישוב נפרד לצורך בדיקת קיום התנאים לקבלת ההטבה לפי סעיף 11 לפקודה, ובכלל זה לצורך חישוב הניקוד הכולל של אותו יישוב.

להגדרה "יישוב מוטב" – ככלל, יישוב מוטב הוא יישוב שתושביו זכאים להטבת מס לפי סעיף 11(ב) כתיקונו המוצע. על פי המוצע, כדי להיחשב ליישוב מוטב יש לעמוד בחמישה תנאים מצטברים, כמפורט להלן: ראשית, מבחינה גאוגרפית, על היישוב להיות יישוב סמוך לגבול כהגדרתו המוצעת (ראו להלן דברי הסבר להגדרה "יישוב סמוך לגבול") או להימצא צפונה מקו רוחב 750, דרומה מקו רוחב 610 או מזרחה מקו אורך 250 ולמעט יישוב שתושביו כבר זכאים להטבות מס לפי סעיף 11 לחוק אזור סחר חופשי באילת. שנית, על היישוב למנות פחות מ־75 אלף תושבים. מבחינת רמה כלכלית-חברתית, על היישוב להיות משויך

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 204.

(3) אחרי ההגדרה "משכורת מיוחדת" יבוא:

"ניקוד כולל", של יישוב – הניקוד הכולל של היישוב המתקבל מחיבור הניקוד החברתי-כלכלי, ניקוד הפריפריאליות וניקוד הסמיכות לגבול של אותו יישוב;
"ניקוד חברתי-כלכלי" – 20% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:

- (1) לעניין יישוב המשוך לאשכול 1 במדרג החברתי-כלכלי – 100 נקודות;
 - (2) לעניין יישוב המשוך לאשכול 2 במדרג החברתי-כלכלי – 90 נקודות;
 - (3) לעניין יישוב המשוך לאשכול 3 במדרג החברתי-כלכלי – 80 נקודות;
 - (4) לעניין יישוב המשוך לאשכול 4 במדרג החברתי-כלכלי – 55 נקודות;
 - (5) לעניין יישוב המשוך לאשכול 5 במדרג החברתי-כלכלי – 30 נקודות;
 - (6) לעניין יישוב המשוך לאשכול 6 במדרג החברתי-כלכלי – 15 נקודות;
 - (7) לעניין יישוב המשוך לאשכול 7 במדרג החברתי-כלכלי או לאשכול גבוה יותר – 0 נקודות;
- "ניקוד סמיכות לגבול" – 40% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:
- (1) לעניין יישוב סמוך לגבול – 100 נקודות;
 - (2) לעניין יישוב אחר – 0 נקודות;

ד ב ר י ה ס ב ר

הניתנות לתושבי היישוב. מוצע לקבוע שהניקוד הכולל של יישוב יחושב באמצעות חיבור הניקוד החברתי-כלכלי, ניקוד הפריפריאליות וניקוד הסמיכות לגבול (ראו דברי הסבר להגדרות מונחים אלה) שנקבעו ליישוב. מכאן, שההטבה תינתן על בסיס שקלול של שלושת הקריטריונים הנזכרים, בהתאם למשקל היחסי שנקבע לכל אחד מהם.

להגדרה "ניקוד סמיכות לגבול" – כאמור, כל אחד מן הקריטריונים שצוין לעיל (סמיכות לגבול, דירוג חברתי-כלכלי ופריפריאליות) מזכה את היישוב בניקוד, ומהניקוד הכולל שנקבע ליישוב בשל כל הקריטריונים נגזרת זכאותם של תושביו להטבה. מוצע לקבוע כי ליישוב שהוא יישוב סמוך לגבול יינתן "ניקוד סמיכות לגבול" בסך 40 נקודות. ניקוד הסמיכות לגבול של יישוב שאינו יישוב סמוך לגבול יהיה 0 נקודות.

במטרה להביא לידי ביטוי את המשקל של קריטריון הקרבה לגבול, ביחס לקריטריונים האחרים לזכאות להטבה, וכדי להגביר את השקיפות של מנגנון הזכאות להטבות, מוצע להגדיר את ניקוד הסמיכות לגבול של יישוב

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בהתבסס על הנתונים שהיא אוספת, יוצרת מדרגים שונים לדירוג היישובים במדינה בהתאם לתחומים אשר יש בהם עניין לציבור, בהתבסס על קריטריונים שונים. המדרגים האלה מורכבים מאשכולות שונים אשר להם משויכים היישובים במדינה. מוצע כי המדרג הכלכלי-החברתי, קרי אפיון הרשויות המקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ישמש כלי עזר ליישום ההסדר המוצע לשם קביעת המצב החברתי-כלכלי של היישוב. כמו כן מוצע כי מדרג הפריפריאליות של רשויות מקומיות, קרי סיווג הרשויות המקומיות לאשכולות של רמת פריפריאליות, כפי שמתפרסם בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ישמש כלי עזר לשם מדידת רמת הפריפריאליות של היישוב.

להגדרה "ניקוד כולל", של יישוב – לפי המתווה המוצע, בסעיף 11(ב)(1) עד (3) לפקודה, כנוסחו המוצע, הניקוד הכולל של היישוב הוא הבסיס שעל פיו ייקבעו ההטבות

“ניקוד פריפריאליות” – 40% ממספר הנקודות כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין יישוב המשוך לאשכולות 1 או 2 במדר הפריפריאליות – 100 נקודות;

(2) לעניין יישוב המשוך לאשכול 3 במדר הפריפריאליות – 80 נקודות;

(3) לעניין יישוב המשוך לאשכול 4 במדר הפריפריאליות – 50 נקודות;

(4) לעניין יישוב המשוך לאשכול 5 במדר הפריפריאליות – 30 נקודות;

(5) לעניין יישוב המשוך לאשכול 6 במדר הפריפריאליות – 10 נקודות;

(6) לעניין יישוב המשוך לאשכול 7 במדר הפריפריאליות או לאשכול גבוה יותר – 0 נקודות;

“פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה” – הנתונים המופיעים בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הידועים ב־31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה ניתן הזיכוי לפי סעיף זה;

(4) בהגדרה “תושב”, בסופה יבוא “ובלבד שהציג לפקיד השומה או למעביד אישור תושבות לצורך הטבת מס כהגדרתו בסעיף 3300א לפקודת העיריות⁵, בטופס שקבע המנהל”;

ד ב ר י ה ס ב ר

בהתאם לאשכול שאליו הוא משויך. מוצע להגדיר את ניקוד הפריפריאליות של יישוב כמכפלת מספר הנקודות שניתנו ליישוב (על פי מיקום האשכול שאליו הוא משויך במדר הפריפריאליות), ב־40% (המשקל היחסי של קריטריון הפריפריאליות).

להגדרה “פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה” – מוצע שהנתונים שלפיהם ייקבעו היישובים העומדים בקריטריונים המפורטים בסעיף 11(ב) לפקודה כנוסחו המוצע יהיו הנתונים המופיעים בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הידועים ביום 31 בדצמבר של השנה הקודמת לשנת המס שבה יש לקבוע את מעמד היישוב לצורך קבלת ההטבה.

לפסקת משנה (4)

מוצע לתקן את ההגדרה “תושב” באופן שיחייב את הנישום להציג אישור תושבות לצורך הטבת מס, כהגדרתו בסעיף 3300א לפקודת העיריות כנוסחו המוצע בסעיף 12 להצעת החוק. תיקון זה משלים את התיקון אשר מוצע לערוך בפקודת העיריות, בהוספת סעיף 3300א לפקודה האמורה, שלפיו לא יינתן אישור כאמור לתושב שלא שילם את חובות הארנונה שלו (אלא בסייגים הקבועים בסעיף האמור). יצוין כי תיקון זה הובא לפני הכנסת במסגרת הצעת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה

כתוצאה של מכפלת מספר הנקודות שניתנו ליישוב (100 נקודות – אם הוא יישוב סמוך לגבול, ו־0 נקודות – אם הוא יישוב שאינו סמוך לגבול) ב־40% (המשקל היחסי של קריטריון הקרבה לגבול).

להגדרה “ניקוד כלכלי-חברתי” – מוצע לתת ניקוד ליישוב בהתאם לאשכול שלו הוא משויך במדרג החברתי-כלכלי. על פי המוצע, יישוב המשוך לאשכול נמוך מהאשכול השביעי במדרג החברתי-כלכלי יקבל “ניקוד חברתי-כלכלי”, וזאת בהתאם למיקום האשכול שאליו הוא משויך במדרג האמור. ככל שהיישוב משויך לאשכול נמוך יותר במדרג, יינתן לו ניקוד גבוה יותר. מאותם טעמים הנזכרים לעיל לעניין ההגדרה “ניקוד סמיכות לגבול”, מוצע להגדיר את הניקוד החברתי-כלכלי של יישוב כתוצאה של מכפלת מספר הנקודות שניתנו ליישוב בשל האשכול שאליו הוא משויך, ב־20% (המשקל היחסי של קריטריון המצב החברתי-כלכלי).

להגדרה “ניקוד פריפריאליות” – מוצע לתת ניקוד ליישוב אשר נמצא במקום נמוך במדר הפריפריאליות, אשר ייקרא “ניקוד פריפריאליות”. על פי המוצע, אם היישוב משויך לאשכול נמוך מהאשכול השביעי במדר הפריפריאליות של רשויות מקומיות לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הוא יקבל “ניקוד פריפריאליות”

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

(ב) בסעיף קטן (ב) –

(1) במקום פסקאות (1) עד (3) יבוא:

(1) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות עד 49 נקודות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 7% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 108,000 שקלים חדשים.

(2) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 50 נקודות עד 64 נקודות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 9% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 120,000 שקלים חדשים.

(3) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 65 נקודות לפחות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 132,000 שקלים חדשים;

(2) בפסקה (4), המילים "על אף הוראות פסקאות (1) עד (3)" – יימחקו, ובכל מקום, במקום "באותן פסקאות" יבוא "בסעיף קטן זה";

(3) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(4א) תושב של יישוב שחדל להיות יישוב מוטב, זכאי בשנת המס שבה חדל היישוב להיות יישוב מוטב (בפסקה זו – שנת ההפסקה) ובשנת המס שלאחריה, לזיכוי ממס על פי הניקוד הכולל של היישוב בשנת המס שקדמה לשנת ההפסקה, ובלבד שהיה תושב היישוב האמור במהלך כל שנת המס שקדמה לשנת ההפסקה ובמהלך שנות המס שלגביהן מתבקש הזיכוי לפי פסקה זו, ולא יחולו לעניין זה הוראות פסקה (4); חזר היישוב להיות יישוב מוטב בשנת המס שלאחר שנת ההפסקה לא יינתן באותה שנת מס זיכוי ממס לפי פסקה זו."

דברי הסבר

(2) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב קרית שמונה, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 22% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לסכום של 241,320 שקלים חדשים;

(3) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב המפורט להלן, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס, בשיעורים המפורטים להלן, מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לסכום של 160,800 שקלים חדשים:

(א) מצפה רמון – 22%;

(ב) דימונה וירוחם – 18%;

(ג) אופקים, ערוער, תל שבע, מועצה אזורית רמת הנגב – 14%;

(ד) בן עמי, גונן, יחיעם, יסוד המעלה, כפר ורדים, להבות הבשן, נתיב השיירה, נתיבות, עברון, עכו, שבי ציון ושייח' דנון – 11%;

להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014, התשע"ג-2013 (הצ"ח הממשלה, עמ' 586) (להלן בפרק זה – הצעת חוק ההסדרים 2013 ו-2014), ופוצל מההצעה האמורה לאחר הקריאה הראשונה. לאור ההסדרה הכוללת של הטבות המס ליישובים והגדלת מספר היישובים הזכאים להטבות המס, מוצע להסדיר גם את נושא הצגת אישור התושבות לצורך קבלת הטבת מס ואת תשלום הארנונה לרשות המקומית כתנאי לקבלת הטבות המס, ועל כן מוצע לכלול תיקון זה שוב במסגרת הצעת חוק זו.

לפסקת משנה (ב)

סעיף 11(ב) לפקודה, בנוסחו היום, קובע בפסקאות (1) עד (3) שבו, כלהלן:

(1) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב המפורט בתוספת הראשונה בחלק א', זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לסכום של 241,320 שקלים חדשים;

(4) בפסקה (6), במקום הרישה עד "יתואם" יבוא "הסכומים הנקובים בסעיף זה יתואמו";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "עד לסכום ההכנסה הנקוב בסעיף קטן (ב)(3) רישה" יבוא "עד לסכום של 160,800 שקלים חדשים" ובמקום "לזיכוי לפי הוראות סעיף קטן (ב)" יבוא "לזיכוי אחר לפי הוראות סעיף זה";

(ד) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) המנהל יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של רשות המסים, עד 15 בינואר של כל שנת מס, את רשימת היישובים המוטבים וכן את הניקוד הכולל של כל יישוב כאמור, לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; ברשימה כאמור יפרסם המנהל גם את היישובים שחדלו להיות יישובים מוטבים באותה שנת מס";

ד ב ר י ה ס ב ר

המסלולים הרגילים שמוצע לקבוע בפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ב), ולא יינתן כפל זיכוי.

פסקה (6) של סעיף 11(ב) לפקודה קובעת שהסכומים הנקובים בפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ב) יתואמו על פי התנאים הקבועים בסעיף 120 לפקודה. מוצע לקבוע שכל הסכומים הנקובים בסעיף 11, קרי תקרות ההכנסה הקבועות במתווה המוצע, לרבות תקרת ההכנסה שמוצע לקבוע לגבי חייל בסעיף קטן (ג) כתיקונו המוצע, יתואמו כאמור.

לפסקת משנה (ג)

סעיף קטן (ג) של סעיף 11 לפקודה, בנוסחו הקיים, מצמיד את תקרת ההכנסה שלגביה חייל (כהגדרתו בסעיף קטן (א) של הסעיף האמור) שמסולמת לו משכורת מיוחדת זכאי לזיכוי ממס, לסכום הנקוב בסעיף קטן (ב)(3) של הסעיף האמור. מאחר שמוצע להחליף את הסעיף הקטן האמור, מוצע לקבוע כי חייל יהיה זכאי לזיכוי כאמור עד לאותה תקרת הכנסה הקבועה היום בסעיף 11(ב)(3) לפקודה, קרי 160,800 שקלים חדשים. הואיל וסכום זה אינו נכלל בין תקרות ההכנסה החדשות שמוצע לקבוע בפסקאות (1) עד (3) של סעיף קטן (ב), מוצע לקבוע את הסכום בסעיף קטן (ג) עצמו, וכאמור, הוא יוצמד למדד בכל שנה בהתאם להוראת תיאום הסכומים שבסעיף קטן (ב)(6) כתיקונו המוצע בפסקת משנה (ב)(4).

לפסקת משנה (ד)

מוצע לקבוע שמנהל רשות המסים יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של רשות המסים, עד 15 בינואר של כל שנת מס, את רשימת היישובים הזכאים להטבה וכן את הניקוד הכולל שנקבע לכל יישוב. על פי המוצע, תהיה הרשימה מבוססת על הנתונים המופיעים בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שהיו ידועים ב־31 בדצמבר שלפני שנת המס שלגביה מתבקשת ההטבה.

עוד מוצע לקבוע שהמנהל יפרסם ברשימה כאמור גם את היישובים שחדלו להיות יישובים מוטבים באותה שנת מס.

(ה) יישוב המפורט בחלק ב' בתוספת הראשונה – 11%.

מוצע להחליף את ההסדר הקיים בסעיף 11(ב) לפקודה למתן הטבות מס ליישובים במתווה חדש המבוסס על קריטריונים ברורים ואובייקטיביים. מוצע לחלק את ההטבות הניתנות ליישובים המוטבים, כהגדרתם בהצעה זו, לשלושה מסלולים בהתאם לניקוד הכולל של היישוב: תושב יישוב מוטב במסלול הנמוך (25 נקודות עד 49 נקודות) יקבל זיכוי ממס בשיעור של 7% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד תקרת הכנסה של 108,000 שקלים חדשים בשנה (פסקה (1) המוצעת); תושב יישוב מוטב במסלול בינוני (50 נקודות עד 64 נקודות) יקבל זיכוי ממס בשיעור של 9% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד תקרת הכנסה של 120,000 שקלים חדשים בשנה (פסקה (2) המוצעת); תושב יישוב מוטב במסלול הגבוה (65 נקודות או יותר) יקבל זיכוי ממס בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד תקרת הכנסה של 132,000 שקלים חדשים בשנה (פסקה (3) המוצעת).

כדי להקנות ודאות ויציבות לתושבי היישובים המוטבים, מוצע להקל על תושבי יישובים שחדלו להיות יישובים מוטבים, ולקבוע לגביהם תקופת מעבר שבה יוכלו להתרגל למצב החדש. בהתאם, מוצע לקבוע, בפסקה (א4) כנוסחה המוצע, כי תושב ביישוב כאמור יהיה זכאי לזיכוי ממס בשנת המס שבה חדל היישוב להיות יישוב מוטב (להלן בפרק זה – שנת ההפסקה) וכן בשנת המס שלאחריה, בהתאם לניקוד הכולל של היישוב בשנת המס שקדמה לשנת ההפסקה, ובלבד שאותו תושב היה תושב היישוב האמור במהלך כל שנת המס שקדמה לשנת ההפסקה, וכן במהלך שנות המס שלגביהן מתבקש הזיכוי לפי פסקה (א4) המוצעת. לאור דרישה זו, מוצע להבהיר כי לא יחולו לעניין זה הוראות פסקה (4) של סעיף קטן (ב), אשר מאפשרות זיכוי ממס גם למי שהיה תושב יישוב מוטב בחלק משנת המס.

כמו כן מוצע להבהיר כי אם חזר היישוב להיות יישוב מוטב בשנת המס שלאחר שנת ההפסקה, לא יינתן באותה שנת המס (שבה חזר היישוב והיה ליישוב מוטב) גם זיכוי לפי פסקה (א4) המוצעת, כיוון שהזיכוי יינתן לפי

(4) בסעיף 14, סעיף קטן (ד) – בטל;

(5) בסעיף 32, אחרי פסקה (16) יבוא:

”(17) סכומים או טובת הנאה אחרת (בפסקה זו – טובת הנאה) שניתנו לבעל מניות מהותי כהגדרתו בסעיף 88 אגב רכישת מניה ממנו, ובכלל זה טובת הנאה שניתנה לו כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של החברה או יתחרה בה בדרך אחרת.”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (4)

”(ד) (1) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת,

רשאי להאריך את התקופות המפורטות בפסקאות משנה (א) עד (ח), כולן או חלקן, לגבי יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לגבי תושב חוזר ותיק, לתקופה שלא תעלה על עשר שנות מס, ובלבד שביצע השקעה משמעותית בישראל שיש בה כדי לקדם יעדים לאומיים הנוגעים למשק המדינה, בתוך שנתיים מהמועד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, לפי העניין, או בתוך שנתיים מיום כניסתו לתוקף של תקנות לפי פסקה זו, לפי המאוחר מביניהם, ורשאי שר האוצר לקבוע תקופות הארכה שונות, בהתחשב בין השאר, בסוג ההשקעה, בהיקפה ובמיקומה הגאוגרפי, והכל בתנאים ובתיאומים שקבע:

(א) תקופת הפטור האמורה בסעיף קטן (א);

(ב) התקופה האמורה בפסקה (ב)(2) להגדרה “תושב ישראל” או “תושב”;

(ג) התקופה האמורה בפסקה (2) להגדרה “חברת משלח יד זרה”, ובהגדרה “הכנסה של בעלי המניות תושבי ישראל”, שבסעיף 5(ה);

(ד) התקופה האמורה בהגדרה “תושב ישראל” שבסעיף 75א(15);

(ה) התקופה האמורה בסעיף 175טז(א) ו־175טז(ג);

(ו) התקופה האמורה בסעיף 97(ב)(1);

(ז) התקופה האמורה בסעיף 134ב;

(ח) התקופה האמורה בסעיף 135(1)(ב).

(2) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי תקנות שנקבעו לפי פסקה (1), יחולו גם על יחיד כאמור באותה פסקה שביצע את ההשקעות בישראל לפני המועד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק או לפני כניסתו לתוקף של תקנות שנקבעו לפי הפסקה האמורה, בתנאים ובתיאומים שיקבע.”

לפסקאות (5) ו־(9)

התיקון המוצע מטרתו להביא בחשבון בחישוב רווח ההון ממכירת מניות בידי בעל מניות, סכומים או טובת הנאה אחרת שניתנו למוכר כאמור, בין השאר לשם מניעת תחרות.

סעיף 14 לפקודה קובע פטור ממס לעולה, לתושב חוזר ולתושב חוזר ותיק, למשך התקופות הקבועות בסעיף, ובתנאים הקבועים בו. סעיף קטן (ד) של הסעיף האמור, שתוקן בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו־2010), התשס”ט–2009 (ס”ח התשס”ט, עמ’ 157) (להלן בפרק זה – חוק ההתייעלות הכלכלית 2009 ו־2010), קובע כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך את התקופות המפורטות בפסקה (1)(א) עד (ח) של אותו סעיף קטן, לגבי עולה (יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה) או לגבי תושב חוזר ותיק, לתקופה שלא תעלה על עשר שנות מס, ובלבד שאתו אדם ביצע השקעה משמעותית בישראל שיש בה כדי לקדם יעדים לאומיים הנוגעים למשק המדינה, בתנאים המפורטים באותו סעיף קטן. בין התקופות הקבועות בסעיף 14(ד)(1) לפקודה, ניתן למנות את תקופת הפטור ממס על הכנסות שנצמחו מחוץ לישראל ופטור מדיווח על הכנסות כאמור.

על אף שחוק ההתייעלות הכלכלית 2009 ו־2010 קבע (בסעיף 170(ד)(3)) כי תקנות ראשונות לפי סעיף 14(ד) לפקודה (כתיקונו באותו חוק) יובאו לאישור הכנסת בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של החוק האמור, קרי ביום ב’ באב התשס”ט (23 ביולי 2009), מועד זה חלף זה מכבר, בלא שהותקנו תקנות מכוח הסעיף האמור.

זאת ועוד, בהצעת חוק ההסדרים 2013 ו־2014, בסעיף 40(48), הוצע לבטל את הפטור מדיווח הקבוע בסעיף 134 לפקודה, לגבי עולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים (להלן בפרק זה – עולים), אחד מן הפטורים שסעיף 14(ד) לפקודה מסמין את שר האוצר להאריך. התיקון האמור הופרד מהצעת החוק לאחר הקריאה הראשונה, ומצוי כעת על שולחנה של ועדת הכספים של הכנסת. הטעמים לביטול המוצע של הפטור מדיווח נוגעים הן לקשיים שמעורר הפטור בהקשר של עריכת שומת אמת לעולים והן לעובדה שפטור מדיווח על הכנסות מהווה פגיעה חמורה בסטנדרטים הבין־לאומיים של שקיפות וחילופי מידע, שמדינת ישראל מחויבת להם. לעניין זה ראו דברי ההסבר לסעיף 40(48) להצעת חוק ההסדרים 2013 ו־2014.

לאור האמור לעיל ולאור המגמה של צמצום הטבות מס לעולים חדשים ולתושבים חוזרים, מוצע לבטל את סעיף 14(ד) לפקודה אשר מסמין את שר האוצר להאריך את התקופות הקבועות בו בעשר שנים. וזה נוסחו:

(6) סעיף 51 – בטל;

(7) במקום סעיף 64 יבוא:

“חברת בית 64. (א) בסעיף זה –

“הכנסה חייבת” – לרבות שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין;

“זכות” – זכות בחבר בני אדם, כהגדרתה בסעיף 103;

“חברת בית” – חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76, שמתקיימים בה כל אלה:

(1) מספר בעלי המניות בה אינו עולה על 20; לעניין זה, היה תאגיד שקוף בעל מניות בחברה, יראו כל אחד מבעלי הזכויות בתאגיד השקוף כבעל מניות בחברה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7)

חברת בית, לפי סעיף 64 לפקודה, היא חברת מעטים שכל רכוש ועסקיה הם החזקה בניינים. סעיף 64 לפקודה הוא הסעיף המסדיר את מיסוי חברת הבית. זהו סעיף לקוני שסביבו התפתחו פרשנות ונוהג לגבי הטיפול בחברות הבית. לאור תיקון מודל המיסוי של החברה המשפחתית בתיקון מס' 197 לפקודה, במסגרת חוק השינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (ס"ח התשע"ג, עמ' 116) (להלן בפרק זה – תיקון מס' 197), מוצע להחליף את סעיף 64 לפקודה ולקבוע מודל דומה גם לחברת הבית. נוסף על כך תכנוני מס רבים מתבצעים בתפר ובמעבר בין חברה רגילה לחברת בית, ולכן מוצע לטפל במעברים אלה בדרך דומה לזו שנקבעה לגבי החברה המשפחתית. בהתאם לכך גם מוצע לקבוע הוראות מעבר, כפי שיפורט להלן.

לסעיף 64 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע להגדיר חברת בית כחברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה (חברה הנמצאת בשליטתם של 5 בני אדם לכל היותר ואיננה בת-חברה כהגדרתה באותו סעיף ולא חברה שיש לציבור עניין ממשי בה), שמתקיימים בה חמישה תנאים מצטברים כפי שיפורט להלן.

ראשית, מוצע כי חברת בית תוכל להיות בבעלות של 20 בעלי מניות לכל היותר, במטרה להבטיח כי הסדר המס יהיה פשוט יחסית. לעניין זה מוצע לקבוע, כי אם יש בין בעלי הזכויות תאגיד שקוף, המוגדר על פי המוצע כחבר בני אדם שהכנסתו מיוחסת לבעלי הזכויות בו, יראו כל אחד מבעלי הזכויות בתאגיד השקוף כבעל מניות בחברה.

תנאי שני שמוצע לקבוע הוא שאין בין בעלי המניות בחברה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו. הכוונה בתנאי זה היא גם לתאגידים זרים (LLC).

על פי סעיף 88 לפקודה, רווח הון הוא הסכום שבו עולה התמורה על יתרת המחיר המקורי, קרי על המחיר המקורי בניכוי סכומי פחת. מוצע לתקן את ההגדרה “תמורה” בסעיף 88 לפקודה, כך שבמכירת מניות של בעל מניות מהותי, יסווג כל סכום או טובת הנאה שניתנו לבעל המניה כאמור אגב המכירה, ובכלל זה סכומים או טובת הנאה שניתנו לו לשם מניעת תחרות, כתמורה בעד המניות, וזאת, שוב, בבחינת “הטפל הולך אחרי העיקר”, בדומה לכלל שנקבע בתיקון המוצע לעיל של סעיף 3 לפקודה (ראו דברי ההסבר לפסקה (1)).

בהתאם, מוצע כי סכומים או טובת הנאה אחרת כאמור, שנתן רוכש כתמורה בעד המניות, למוכר שהוא בעל מניות מהותי (ונכללים כאמור, על פי המוצע, בתמורה שקיבל אותו מוכר), ייחשבו לגבי אותו רוכש, בעת שהוא מוכר את מניותיו, לחלק מהמחיר המקורי.

במקביל, ולהשלמת התמונה, מוצע בפסקה (5) לתקן את סעיף 32 לפקודה, כך שלא תותר הוצאה שוטפת בידי הרוכש בגין רכישת המניה מבעל המניות המהותי, אלא במכירת המניה, כאמור בתיקון המוצע לסעיף 88.

לפסקה (6)

סעיף 51 לפקודה קובע, כי הוצאות שהוציאה חברת ביטוח חיים ברכישת חוזים לביטוח חיים, ובכלל זה תשלומים לסוכן, ייחשבו להוצאות בשנה שבה הוצאו או הועברו לזכותו של הסוכן, קרי יותרו כהוצאה שוטפת. מוצע לבטל את הסעיף האמור, כך שבלא אמירה מפורשת בפקודה לגבי סיווג הוצאות אלה לצורכי מס, יחולו הכללים החשבונאיים הרגילים והוראות המפקח על הביטוח, וניכוי ההוצאות ייפרס על פני 15 שנים.

וזה נוסח סעיף 51 לפקודה שמוצע לבטלו:

“הוצאותיה של חברת ביטוח חיים

51. הוצאות שהוציאה חברת ביטוח חיים ברכישת חוזים לביטוח חיים, ובכלל זה תשלומים לסוכן, ייחשבו כהוצאות בשנה שבה הוצאו או הועברו לזכותו של הסוכן. ובין אם החברה זקפה הוצאות אלה בחשבון ריווח והפסד שלה לחובת אותה שנה ובין אם לאו.”

- (2) אין בין בעלי המניות בחברה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו;
- (3) החברה עוסקת רק בהחזקה, במישרין, של בניינים בישראל, וכל נכסיה הם בניינים כאמור;
- (4) על החברה לא חל חוק לעידוד השקעות הון, ואולם פרק שביעי 1 לחוק האמור יכול שיחול עליה;
- (5) החברה ביקשה להיחשב כחברת בית, בהודעה שעליה חתמו כל בעלי מניותיה ושמסרה לפקיד השומה בתוך שלושה חודשים מיום התאגדות החברה;
- “רווחי חברת בית” – רווחים שמקורם בהכנסה החייבת של חברת הבית בשנות ההטבה, בתוספת הכנסתה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברת הבית בשנות ההטבה ובהפחתת המס החל על בעל המניה בשל ההכנסה, אם שולם על ידי החברה והיא לא חייבה אותו בהתאם;
- “שנות ההטבה” – שנות המס שבהן החברה היא חברת בית;
- “תאגיד שקוף” – חבר בני אדם שהכנסתו מיוחסת לבעלי הזכויות בו.
- (ב) הכנסתה החייבת והפסדיה של חברת בית ייחשבו, מיום התאגדותה, כהכנסתם החייבת והפסדיהם של בעלי מניותיה, בהתאם לחלקם בזכויות לרווחי חברת הבית, ויחולו הוראות אלה:
- (1) רווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה וחולקו בין בתקופה שבה החברה היתה חברת בית ובין לאחר שחדלה להיות חברה כאמור, יראו אותם כאילו לא חולקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1) המוצעת

בדומה להסדר שנקבע בתיקון מס' 197 לעניין חברה משפחתית, לגבי רווחים של החברה אשר מוסו בשל ייחוסם לבעל המניות המייצג (“הנישום” בהגדרתו בסעיף 64א(א) לפקודה), מוצע לקבוע כי רווחים של חברת בית שמוסו בידי בעל מניות יחיד לא יחויבו במס נוסף בעת חלוקתם בפועל כדיבדור לבעלי המניות, בין אם החלוקה נעשית בשעה שהחברה היא חברת בית ובין לאחר שחדלה להיות חברה כאמור. ההסדר המוצע חל רק לגבי רווחים כאמור שמוסו בשיעור המס של יחיד ולא לגבי רווחים שמוסו בשיעור מס חברות, זאת כדי להבטיח שלא תהיה בריחת מס. בחלוקת רווחים שמוסו בשיעור המס של חברה, יחול סעיף 126(ב) אם החלוקה היא לחברה. אם החלוקה היא ליחיד, יחול מס נוסף, לפי סעיף 125 לפקודה במטרה להשלים את המיסוי הדו-שלבי.

כדי להבהיר מהם אותם רווחים שניתן למשוך בלא מס נוסף, מוצע להגדיר (בסעיף קטן (א) המוצע) את רווחי

כמו כן נדרש כי החברה עוסקת רק בהחזקה, באופן ישיר, של בניינים בישראל, כך שאינה יכולה למשל להחזיק במניות של חברה אחרת, וכי כל נכסיה הם בניינים בישראל. תנאי נוסף הוא כי על החברה לא חל חוק לעידוד השקעות הון, התשי”ט-1959, ואולם פרק שביעי 1 לחוק האמור, שעניינו הטבות מס לגבי בניינים להשכרה יכול שיחול עליה. לבסוף מוצע כי על החברה לבקש להיחשב כחברת בית בתוך שלושה חודשים מיום התאגדותה, וזאת באמצעות מתן הודעה לפקיד שומה שעליה חתמו כל בעלי מניותיה.

לסעיף קטן (ב) המוצע

מוצע להמשיך ולעגן את העיקרון הקיים של ייחוס ההכנסה החייבת, לרבות השבח (להלן בפרק זה – הכנסה חייבת) וההפסדים, של חברת הבית לבעלי מניותיה, לפי חלקם היחסי ברווחי החברה וזאת החל ביום התאגדותה.

- (2) לעניין מקדמות של בעל מניות, כאמור בסעיף 175, יצורף חלקו היחסי בהכנסתה החייבת של חברת הבית למחזור המהווה בסיס למקדמות;
- (3) ניתן לגבות את המס על הכנסת חברת הבית, לרבות המקדמות, הן מחברת הבית והן מבעלי המניות, בגובה המס החל על חלקם היחסי ברווחיה של חברת הבית;
- (4) הפסדים שהיו לבעל מניות לפני שנות ההטבה אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסתה של חברת הבית;
- (5) במכירת מניה של חברת בית או של חברת שהיתה חברת בית יחולו הוראות אלה:

(א) לעניין סעיף 88, יופחת מהתמורה לגבי מוכר המניה ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק הרווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה, שהצטברו בחברה ולא חולקו עד למועד מכירת המניה, שיחסו לכלל הרווחים שחויבו והצטברו כאמור הוא כיחס חלקה של המניה הנמכרת בזכויות לרווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה לכלל הזכויות לרווחיה שחויבו בשיעורי המס כאמור; לעניין זה, "רוכש" – לרבות מי שרכש מניות מחברת הבית;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (5) המוצעת

לפסקת משנה (א) המוצעת

בדומה לאמור בפסקה (1), ולהסדר שנקבע בפקודה לגבי חברה משפחתית, ולפיו רווחים של החברה אשר מוסו בשל ייחוסם לבעל המניות המייצג לא יתחייבו במס נוסף בעת חלוקתם בפועל (סעיף 64א(א)(1) לפקודה). מוצע לקבוע הסדר דומה גם לגבי מכירת מניות של חברת בית או חברה שהיתה חברת בית בידי בעל המניות, שגלומים בהן רווחים שכבר מוסו. על פי המוצע, בעת מכירת המניות, יופחת מהתמורה לגבי המוכר, ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק רווחי החברה שחויבו בשיעורי המס של יחיד, שהצטברו בחברה ולא חולקו עד למועד מכירת המניה, שיחסו לכלל הרווחים שחויבו והצטברו כאמור הוא כיחס חלקה של המניה הנמכרת בזכויות לרווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה לכלל הזכויות לרווחיה שחויבו בשיעורי המס כאמור.

כאמור בדברי ההסבר לפסקה (1), ההסדר המוצע חל רק לגבי רווחים שמסו בשיעורי המס של יחיד.

חברת הבית כרווחים שמקורם בהכנסה החייבת של החברה בשנות ההטבה (שנות המס שבהן החברה היא חברת בית), בתוספת הכנסתה הפטורה ממס ובניכוי הפסדים שנוצרו בחברת הבית בשנות ההטבה.

לפסקה (2) המוצעת

לעניין מקדמות של בעל מניות מוצע, בדומה לקבוע לגבי חברה משפחתית, כי יצורף חלקו היחסי של בעל המניות בהכנסתה החייבת של חברת הבית למחזור המהווה בסיס למקדמות.

לפסקה (3) המוצעת

מוצע לאפשר את גביית המס, בגובה המס החל על החלק היחסי של בעל המניות ברווחיה של חברת הבית, הן מבעל המניות והן מחברת הבית.

לפסקה (4) המוצעת

בדומה לקבוע בסעיף 64א(א)(6) לפקודה לעניין קיזוז הפסדים של חברה משפחתית, מוצע לקבוע גם לגבי חברת בית, כי הפסדים שהיו לבעל מניות בחברת בית לפני שנות ההטבה אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסת חברת הבית.

(ב) הוראות סעיף 94ב לפקודה זו וסעיף 71א לחוק מיסוי מקרקעין לא יחולו לגבי רווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה;

(ג) לעניין חישוב רווח ההון, ייווסף לתמורה של המוכר סכום בגובה ההפסדים שיוחסו למוכר בשנות הטבה; לעניין זה, "הפסדים" – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה למוכר המניה בניכוי הפסדים שיוחסו לו בשנות הטבה, ובלבד שהוא סכום שלילי;

(6) על אף הוראות פקודה זו, יחולו לעניין שומה, השגה וערעור, הוראות אלה:

(א) נקבעה לחברת בית שומה, רשאי פקיד השומה, על אף הוראות פקודה זו, לקבוע את שומתו של בעל מניות או לתקנה, בהתאם, בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו רשאי הוא לשום את הכנסתו של בעל המניות, לפי המאוחר;

(ב) חברת הבית רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153, לפי העניין; בעל המניות רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של חברת הבית ועל השפעת השומה שנקבעה לחברת הבית על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לחברת הבית;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (6) המוצעת

מוצע לקבוע כי על אף הוראות הפקודה לעניין שומה, השגה וערעור, אם נקבעה לחברת בית שומה, רשאי פקיד השומה לקבוע את שומתו של בעל המניות או לתקנה בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו הוא רשאי לשום את בעל המניות, לפי המאוחר. זאת, הואיל ויש קשר ישיר בין שומת החברה לשומת בעל המניות.

כמו כן מוצע לקבוע כי חברת הבית תהיה רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153 לפקודה, לפי העניין, ואילו בעל המניות יהיה רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או על הפסדיה של חברת הבית ועל השפעת השומה שנקבעה לחברת הבית על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לחברת הבית, וזאת במטרה למנוע סרבול הליכים (בשל ריבוי בעלי המניות) וכן כפל הליכים.

בדומה לקבוע בפקודה לעניין חברה משפחתית מוצע לקבוע גם בהקשר זה כי יראו כרוכש גם את מי שרכש את המניות מחברת הבית.

לפסקת משנה (ב) המוצעת

מוצע כי הוראות סעיף 94ב לפקודה וסעיף 71א לחוק מיסוי מקרקעין, הקובעים הוראות לעניין רווחים ראויים לחלוקה ורווחים בפירוק, בהתאמה, לא יחולו לגבי רווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי ההסדר המוצע, וזאת לאור ההתחשבות ברווחים שלא חולקו כאמור בפסקת משנה (א) המוצעת.

לפסקת משנה (ג) המוצעת

מוצע כי בחישוב רווח ההון, ייווסף לתמורה של המוכר סכום בגובה ההפסדים שיוחסו למוכר בשנות הטבה, וזאת כדי למנוע כפל הטבה בקשר להפסדים אלה.

(7) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, לא יחולו על חברת בית.

(ג) חדל להתקיים בחברת הבית, בתוך שנת המס, תנאי אחד או יותר מהתנאים המנויים בהגדרה "חברת בית" שבסעיף קטן (א), תחדל החברה מלהיות חברת בית מתחילת שנת המס שבה חדל להתקיים בה התנאי האמור.

(ד) חברת בית רשאית להודיע לפקיד השומה, לא יאוחר מחודש לפני תחילת שנת מס פלונית, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית; משהודיעה כאמור, תחדל להיות חברת בית, מתחילת שנת המס שלאחר שנת המס שבה הודיעה כאמור.

(ה) חברה שחדלה להיות חברת בית, לא תוכל לשוב ולבקש להיות חברת בית."

(8) בסעיף 64א –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, אחרי "ייחשבו" יבוא "מיום התאגדותה";

(2) בפסקה (1), בהגדרה "רווחים שחולקו מהכנסות החברה", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה בתקופת ההטבה";

(3) בפסקה (7) –

(א) ברישה, אחרי "משפחתית" יבוא "או של חברה שהיתה חברה משפחתית";

(ב) בפסקת משנה (א), בהגדרה "רווחים", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה המשפחתית בתקופת ההטבה";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (8)

מוצע לערוך כמה תיקונים בסעיף 64א לפקודה המסדיר כאמור את המיסוי החל על חברה משפחתית, אשר בדומה לחברת הבית, היא חברה שהכנסה שלה מיוחסת לבעלי המניות.

בדומה להוראה שמוצע לקבוע לעניין חברת בית, בפסקה (7), מוצע להבהיר כי חברה משפחתית, אשר ביקשה מפקיד שומה להיחשב לחברה משפחתית בהתאם להוראות והתנאים הקבועים בחוק, יראוה ככזו כבר מיום התאגדותה ולא מיום הגשת הבקשה לפקיד השומה.

עוד מוצע להבהיר לעניין חישוב הרווחים כי מההכנסה החייבת המצטברת של החברה המשפחתית יש לקזז הפסדים שהועברו לנישום המייצג בתקופת ההטבה.

לפסקה (7) המוצעת

כדי למנוע תכנוני מס מוצע לקבוע כי הוראות חלק ה'2 לפקודה לא יחולו על חברת בית, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, העוסקים בהעברת מלוא הזכויות בנכס לחברה.

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ה) המוצעים

מוצע לקבוע כי במקרה שבו חדל להתקיים בחברת בית תנאי אחד או יותר מהתנאים המנויים בסעיף קטן (א) המוצע, במהלך שנת מס, יראו אותה כאילו חדלה להיות חברת בית כבר מתחילת שנת המס שבה חדל התנאי להתקיים, ואותה חברה לא תוכל לשוב ולבקש, במועד מאוחר יותר, להיחשב שוב לחברת בית.

(ב) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104 עד 104ז, לא יחולו על חברה משפחתית";

(9) בסעיף 88 –

(א) בהגדרה "מחיר מקורי", בפסקה (1), בסופה יבוא "ואם הנכס הוא מניה שנרכשה מבעל מניות מהותי – כל סכום או טובת הנאה אחרת (בפסקה זו – טובת הנאה) שנתן הנישום לבעל המניות המהותי אגב מכירת המניה, ובכלל זה טובת הנאה שנתן לו כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של החברה או יתחרה בה בדרך אחרת";

(ב) בהגדרה "תמורה", בסופה יבוא "במכירת מניה בידי בעל מניות מהותי, יראו כל סכום או טובת הנאה אחרת (בהגדרה זו – טובת הנאה) שניתנו לבעל המניות המהותי אגב מכירת המניה, ובכלל זה טובת הנאה שניתנה לו כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של החברה או יתחרה בה בדרך אחרת, כחלק מהתמורה";

(10) בסעיף 131 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (ב5), אחרי פסקת משנה (5) יבוא:

"(א5) נהנה תושב ישראל, שמלאו לו 25 שנים, אלא אם כן לא ידע שהוא נהנה, ובלבד ששך כל נכסי הנאמנות אינו פוחת מ־100,000 שקלים חדשים; לעניין זה, "נכסי הנאמנות" – לרבות מזומן, פיקדונות, ניירות ערך ומקרקעין, בישראל או מחוץ לישראל";

(2) אחרי פסקה (ד5) יבוא:

דברי הסבר

כדי למנוע תכנוני מס מוצע לקבוע כי הוראות חלק ה'2 לפקודה לא יחולו על חברת בית, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104 עד 104ז, העוסקים בהעברת מלוא הזכויות בנכס לחברה, כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 64(ב7) לפקודה בנוסחו המוצע בפסקה (7).

לפסקה (10)

לפסקת משנה (א)

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר, במסגרת המאבק בתופעת ההון השחור, מוצע להרחיב את חובת הדיווח שמוטלת היום מכוח סעיף 131 לפקודה, וכך להרחיב את בסיס המידע הנמצא בידי רשות המסים ולשפר את יכולתה לגבות מס אמת.

סעיף 131(א5) לפקודה קובע מי חייב בדיווח בכל האמור בנאמנויות. מוצע להוסיף לרשימת החייבים בדיווח כאמור כל נהנה בנאמנות שהוא תושב ישראל שמלאו לו עשרים וחמש שנים, אלא אם כן אותו נהנה לא ידע כי הוא נהנה. יובהר, כי הרציונל מאחורי התיקון הוא הרחבת חובת הדיווח כדי להכניס לרשת סוגי דיווחים שיש בהם כדי להצביע על חיוב במס. נוסף על כך מוצע, כי חובת הדיווח תחול רק על נהנה בנאמנות ששך כל נכסיה עומד על

עוד מוצע לחייב בהגשת דוח גם יחיד שמתקיימת בו החזקה הקבועה בפסקה (א2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב" שבסעיף 1 לפקודה (להלן בפרק זה – חזקת הימים), ולטענת היחיד היא נסתרת, ובלבד שאין מדובר ביחיד שמתקיים לגביו האמור בסיפה של פסקה (א4) שבאותה הגדרה (קרי, יחיד ששר האוצר קבע כי לא יראו אותו כתושב ישראל על אף שלפי פסקאות (1) או (2) להגדרה יש לראות בו תושב ישראל) ואינו עובד זר כהגדרתו בסעיף 48 לפקודה.

כמו כן מוצע לחייב בהגשת דוח שנתי גם יחיד תושב ישראל, אשר בשנת המס העביר אל מחוץ לישראל כספים בסכום כולל של חצי מיליון שקלים או יותר, וזאת, שוב, במסגרת קביעת פרמטרים "איכותיים" להרחבת חובת הדיווח.

"(ה5) יחיד שמתקיימת בו החזקה הקבועה בפסקה (א)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", שבסעיף 1, והחזקה נסתרת לטענת היחיד כאמור בפסקה (א)(3) לאותה הגדרה, למעט יחיד שמתקיים לגביו האמור בסיפה של פסקה (א)(4) להגדרה האמורה ולמעט עובד זר כהגדרתו בסעיף 48א;

(15) יחיד תושב ישראל, שהעביר בשנת המס כספים אל מחוץ לישראל, בסכום כולל של 500,000 שקלים או יותר";

(ב) אחרי סעיף קטן (2ג) יבוא:

"(3ג) בדוח לפי סעיף קטן (א)(ה5) יפרט היחיד את העובדות שעליהן מבוססת טענתו לסתירת החזקה הקבועה בסעיף קטן (א)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", שבסעיף 1, ויצרף את המסמכים התומכים בכך; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מחובת הדיווח החלה על היחיד לפי סעיף קטן (א)(4), אם היתה לו הכנסה חייבת בשנת המס";

(11) התוספת הראשונה – בטלה.

סעיף 11 לפקודת מס הכנסה – הוראות מעבר והוראות שעה
על אף הוראות סעיף 11 לפקודה, כנוסחו בסעיף (3)2 לחוק זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

כפר יובל, כפר סאלה, כרם בן זמרה, לימן, מטולה, מירון, מלכיה, מנות, מנרה, מעונה, מעיליה, מעין ברוך, מעלות תרשיחא, מצובה, מרגליות, משגב עם, מתת, נאות מרדכי, נהריה, נטועה, סאסא, סער, ספסופה, עבדון, עין יעקב, עלמה, עמיר, עראמשה, פאסוטה, פקיעין, פקיעין החדשה, צבעון, צוריאל, ראג'ה, ראש הנקרה, ריחניה, רמות נפתלי, שאר ישוב, שדה אליעזר, שדה נחמיה, שומרה, שלומי, שמיר, שניר, שתולה.

חלק ב'

מועצה אזורית אילות, בית שאן, חצור הגלילית, מועצה אזורית ערבה תיכונה, ערד.

לפסקת משנה (ב)

מוצע לקבוע כי מי שמתקיימת לגביו חזקה הימים אך החזקה נסתרת לטענתו, יפרט בדוח שהוא מגיש לפי סעיף 131(א)(ה5) לפקודה, כנוסחו המוצע, את העובדות שעליהן מבוססת טענתו לסתירת החזקה ויצרף את המסמכים התומכים בכך. נוסף על כך יובהר כי אין בהוראה המוצעת כדי לגרוע מחובת הדיווח החלה על היחיד לפי סעיף קטן (א)(4), אם היתה לו הכנסה חייבת בשנת המס. כלומר, גם אם היחיד טוען כי הוא תושב חוץ, הוא יהיה חייב בהגשת דוח לגבי הכנסתו החייבת.

לפסקה (11)

בתוספת הראשונה לפקודה מפורטים יישובים הזכאים להטבות על פי המתווה הקיים בסעיף 11 לפקודה. בשל החלפת המתווה הקיים במתווה החדש שעיקרו קביעת היישובים הזכאים להטבות על פי קריטריונים מוגדרים ולא לפי רשימה שמית פרטנית, בסעיף (3)2 לחוק המוצע, מוצע לבטל את התוספת הראשונה.

וזה נוסחה כיום של התוספת הראשונה שמוצע לבטלה:

"תוספת ראשונה

(סעיף 11)

חלק א'

אביבים, אבירים, אבן מנחם, אדמית, אור הגנוז, אילון, אלקוש, בית הלל, הרעם, בצת, בר יוחאי, גורן, גוש חלב, געתון, גרנות הגליל, גשר הזיו, דובב, דישון, דלתון, דן, דפנה, הגושרים, הילה, זיו הגליל, זרעית, חוסן, חניתה, חורפיש, יערה, יפתח, יראון, כברי, כפר בלום, כפר גלעדי,

(1) בשנת המס 2015 יקראו את סעיף קטן (ב) של סעיף 11 האמור כאילו במקום פסקאות (1) עד (3) שבו בא:

"(1) מי שהיה במשך כל שנת המס 2015 תושב ביישוב שתושביו היו זכאים לזיכוי ממס בשנת המס 2014 לפי הוראות סעיף קטן זה כנוסחו לפני תיקון בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014 (בפסקה זו – סעיף 11(ב) בנוסחו הישן), זכאי בשנת המס 2015 לזיכוי ממס בהתאם להוראות סעיף 11(ב) בנוסחו הישן.

(2) מי שהיה במשך כל שנת המס 2015 תושב היישובים מזרעה, בית ג'אן, כסרא-סמיע, ערד, בית שאן, חצור הגלילית או יישוב בתחום שיפוטה של המועצה האזורית אילת או המועצה האזורית ערבה תיכונה, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 11% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 160,800 שקלים חדשים.

(3) מי שהיה במשך כל שנת המס 2015 תושב יישוב מוטב, אשר אינו זכאי לזיכוי ממס לפי פסקאות (1) ו-(2), זכאי באותה שנה לזיכוי ממס כמפורט להלן, לפי העניין:

(א) לעניין תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות עד 49 נקודות – זיכוי ממס בשיעור של 1% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 108,000 שקלים חדשים;

(ב) לעניין תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 50 נקודות עד 64 נקודות – זיכוי ממס בשיעור של 1% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 120,000 שקלים חדשים;

(ג) לעניין תושב ביישוב מוטב שהניקוד הכולל שלו הוא 65 נקודות לפחות – זיכוי ממס בשיעור של 1% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 132,000 שקלים חדשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

מועצה אזורית אילת ומועצה אזורית ערבה תיכונה, יקבלו בשנת המס 2015 הטבות מס בדומה ליישובים אשר נהנים מההטבה היום, הואיל ומדובר ביישובים שהיו זכאים על פי ההסדר הקיים להטבות המס, והתכלית של הוראת המעבר מתקיימת גם לגביהם. נוסף על כך יישובים אלה עומדים בכל הקריטריונים שנקבעו במתווה המוצע ויהיו זכאים להטבות מס מכוחו החל בשנת המס 2016. במצב זה, ביטול ההטבות לגביהם למשך שנה אחת יגרום לחוסר יציבות וודאות.

כמו כן מוצע להחיל הסדר דומה לגבי שלושת היישובים שהוספו להסדר ההטבות הקיים לפי סעיף 11(ב) בנוסחו הישן בידי בית המשפט בבג"צ נסר (מזרעה, בית ג'אן וכסרא סמיע). גם יישובים אלה ייהנו בשנת המס 2015 מההסדר החל לגביהם ערב התיקון המוצע, ובשנים הבאות יופחת הזיכוי שהם זכאים לקבל באופן מדורג בדומה לשאר היישובים הזכאים היום להטבות לפי ההסדר הקיים, כפי שיפורט להלן.

עוד מוצע לקבוע לשנים 2016 עד 2019 הוראת שעה לעניין זיכוי נוסף שיינתן בשנים אלה לתושבי יישובים עירוניים בנגב ולתושבי יישובים הצמודים לגבול עימות.

לפסקה (1)

שנת המס 2015 – מוצע, כי תושבי יישובים שהיו זכאים להטבה בשנת המס 2014 לפי הוראות סעיף 11(ב) לפקודה כנוסחו ערב התיקון המוצע (להלן בפרק זה – סעיף 11(ב) בנוסחו הישן), יהיו זכאים להטבות מס בהתאם לאותו סעיף גם בשנת המס 2015. במקביל, יהיו היישובים החדשים הנכנסים לתוך ההסדר בשנת המס 2015, זכאים להטבת מס בשיעור של 1%, זאת כדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה בשוויון תוך שמירה על שיקולי תקציב. העלות החד-פעמית של ההטבה ליישובים החדשים המצטרפים להסדר הטבות המס צפויה לעמוד על כ-70 מיליון שקלים חדשים.

עוד מוצע, שחמשת היישובים אשר הוצאו מהמתווה בהתאם להחלטת בג"צ נסר (ערד, בית שאן, חצור הגלילית,

(2) בשנות המס 2016 ו-2017 יקראו את סעיף קטן (ב) בסעיף 11 האמור כאילו פסקאות (2) ו-(3) שבו נמחקו ובמקום פסקה (1) שבו בא:

"(1) מי שהיה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 תושב ביישוב שתושביו היו זכאים לזיכוי ממס בשנת המס 2015 לפי סעיף קטן זה, כנוסחו בהתאם לסעיף 3(1) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014, וכן מי שהיה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 תושב של יישוב מוטב שתושביו לא היו זכאים לזיכוי ממס כאמור בשנת המס 2015 (בפסקה זו ובטבלאות שלהלן – יישוב מוטב חדש), זכאי בשנת המס 2016 או 2017, לפי העניין, לזיכוי ממס לפי השיעור החל לגביו באותה שנה לפי טור ג' או ד' שבטבלה א' שלהלן, מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת ההכנסה החלה לגביו באותה שנה לפי טור ג' או ד' שבטבלה ב' שלהלן, והכול בהתאם לשיעור הזיכוי ולתקרת ההכנסה שחלו לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 כאמור בטור א' שבטבלאות האמורות ובהתאם לדירוג הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי, כאמור בטור ב' שבהן.

טבלה א'

שיעור הזיכוי ממס בשנות המס 2016 ו-2017

טור ד' שיעור הזיכוי ממס בשנת המס 2017	טור ג' שיעור הזיכוי ממס בשנת המס 2016	טור ב' הניקוד הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי	טור א' שיעור הזיכוי ממס שחל לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015
4.5%	2.0%	25 נקודות עד 49 נקודות	0% (יישובים מוטבים)
6.0%	3.0%	50 נקודות עד 64 נקודות	1% (חדשים) או 1%
7.5%	3.5%	65 נקודות לפחות	
2.5%	7.5%	0 נקודות עד 24 נקודות	11%
8.0%	9.5%	25 נקודות עד 49 נקודות	
9.5%	10.5%	50 נקודות עד 64 נקודות	
11.0%	11.0%	65 נקודות לפחות	
3.5%	9.5%	0 נקודות עד 24 נקודות	14%
8.5%	12.0%	25 נקודות עד 49 נקודות	
10.0%	12.5%	50 נקודות עד 64 נקודות	
11.5%	13.0%	65 נקודות לפחות	
4.5%	12.0%	0 נקודות עד 24 נקודות	18%
9.5%	14.5%	25 נקודות עד 49 נקודות	
11.0%	15.0%	50 נקודות עד 64 נקודות	
12.5%	16.0%	65 נקודות לפחות	

דברי הסבר

היישובים שהיו זכאים להטבות מס בהתאם לדין הקיים, במקביל להגדלת שיעור ההטבה שיקבלו היישובים שנכללים לראשונה בהסדר ההטבות לפי החוק המוצע. מתווה הירידה יימשך לאורך שלוש שנים עד להשלמתו

לפסקה (2)

שנות המס 2016 ו-2017 – מוצע כי החל בשנת המס 2016 תחול ירידה הדרגתית בגובה ההטבות שיקבלו

טור א'	טור ב'	טור ג'	טור ד'
שיעור הזיכוי ממס שחל לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015	הניקוד הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי	שיעור הזיכוי ממס בשנת המס 2016	שיעור הזיכוי ממס בשנת המס 2017
22%	0 נקודות עד 24 נקודות	15.0%	5.5%
	25 נקודות עד 49 נקודות	17.0%	10.5%
	50 נקודות עד 64 נקודות	18.0%	12.0%
	65 נקודות לפחות	18.5%	13.5%

טבלה ב'

תקרת ההכנסה לזיכוי ממס בשנות המס 2016 ו-2017

טור א'	טור ב'	טור ג'	טור ד'
תקרת ההכנסה שחלה לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 (בש"ח)	הניקוד הכולל של היישוב בשנת המס שלגביה ניתן הזיכוי	תקרת ההכנסה בשנת המס 2016 (בש"ח)	תקרת ההכנסה בשנת המס 2017 (בש"ח)
0 (ישובים מוטבים חדשים)	25 נקודות עד 49 נקודות	108,000	108,000
	50 נקודות עד 64 נקודות	120,000	120,000
	65 נקודות לפחות	132,000	132,000
108,000 עד 132,000	0 נקודות עד 49 נקודות	108,000	108,000
	50 נקודות עד 64 נקודות	120,000	120,000
	65 נקודות לפחות	132,000	132,000
160,800	0 נקודות עד 49 נקודות	144,000	121,200
	50 נקודות עד 64 נקודות	147,600	129,600
	65 נקודות לפחות	151,200	139,200
241,320	0 נקודות עד 49 נקודות	199,200	140,400
	50 נקודות עד 64 נקודות	202,800	148,800
	65 נקודות לפחות	206,400	158,400

(3) בשנות המס 2016 ו-2017 יקראו את סעיף 11 האמור כאילו אחרי סעיף קטן (ב) בא:

ד ב ר י ה ס ב ר

במלואו. במקביל, תבוצע התאמה מדורגת של תקרות ההכנסה, בהתאם. אחוז הזיכוי המדויק והתקרה שנקבעו לכל שנה נגזרים משיקולי תקציב, ומעוגלים עד לחצי האחוז הקרוב, והתקרה מעוגלת ל-120 שקלים חדשים הקרובים. את שיעורי הזיכוי הפוחתים בהדרגה וכן את תקרות ההכנסה מוצע לפרט בטבלאות א' ו-ב', בהתאמה. על פי המוצע, ייגזרו שיעורי הזיכוי ותקרות ההכנסה בשנים 2016 ו-2017 מהשיעורים והתקרות כאמור שחלו לגבי תושבי היישובים בשנת המס 2015, ומהניקוד הכולל של היישובים בשנה שלגביה מתבקשת ההטבה.

בשנת המס 2018 שבה ייושם מתווה הקבע בלא השינויים שנקבעו לתקופת המעבר. היישום המדורג יאפשר לשמור שהעלות התקציבית של ההטבה תהיה קרובה למסגרת התקציבית של ההטבה, כפי שקיימת היום, במשך שלוש שנות המעבר.

במסגרת ההחלה המדורגת, בכל שנה יגדל או יפחת שיעור הזיכוי שמקבלים תושבי היישובים בשליש לערך מההפרש שבין שיעור הזיכוי שמקבל היישוב לפי ההסדר הקיים, ובין שיעור הזיכוי שיישוב עתיד לקבל בהתאם למתווה החדש, עד שבשנת 2018 ייושם המתווה החדש

"(ב1) מי שהיה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב עירוני בנגב או יישוב צמוד לגבול עימות, זכאי בשנת המס 2016 או 2017, לפי העניין, לזיכוי ממס בשיעור של 3% בשנת המס 2016 ו־6.5% בשנת המס 2017, נוסף על שיעור הזיכוי שלו הוא זכאי לפי סעיף קטן (ב) (בסעיף קטן זה ובטבלה שלהלן – זיכוי מצרפי), מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד לתקרת ההכנסה החלה לגביו באותה שנה לפי טור ג' או ד' בטבלה שלהלן, והכול בהתאם לתקרת ההכנסה שחלה לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 כאמור בטור א' שבטבלה האמורה ובהתאם לניקוד הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי, כאמור בטור ב' שבה; בסעיף קטן זה –

"יישוב עירוני בנגב" – עירייה או מועצה מקומית למעט מועצה אזורית, אשר דירות המגורים בתחומה, כולן או חלקן, נמצאות במחוז הדרום כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ונפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948; "יישוב צמוד לגבול עימות" – יישוב אשר דירות המגורים בתחומו, כולן או חלקן, שוכנות עד 2 קילומטרים מגבול ישראל עם סוריה או לבנון, או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, הכול בקו אווירי.

תקרת ההכנסה לזיכוי מצרפי בשנות המס 2016 ו־2017

טור א'	טור ג'	טור ב'	טור ד'
תקרת ההכנסה שחלה לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 (בש"ח)	תקרת ההכנסה בשנת המס 2016 (בש"ח)	תקרת ההכנסה בשנת המס 2017 (בש"ח)	תקרת ההכנסה בשנת המס 2015 (בש"ח)
120,000	133,200	25 נקודות עד 64 נקודות	146,400
	158,400	65 נקודות לפחות	200,400
132,000	133,200	25 נקודות עד 64 נקודות	146,400
	158,400	65 נקודות לפחות	200,400
160,800	160,800	25 נקודות עד 64 נקודות	160,800
	186,000	65 נקודות לפחות	216,000
241,320	216,000	25 נקודות עד 64 נקודות	186,000
	241,320	65 נקודות לפחות	241,320

ד ב ר י ה ס ב ר

החלה לגביו באותה שנה לפי טור ג' או ד' שבטבלה ב', והכול בהתאם לשיעור הזיכוי ולתקרת ההכנסה שחלו לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 כאמור בטור א' שבטבלאות האמורות, ובהתאם לניקוד הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי, כאמור בטור ב' שבה.

לפסקה (3)

שנות המס 2016 ו־2017 (זיכוי נוסף) – בפסקה זו מוצע לקבוע הוראה מיוחדת שעניינה זיכוי נוסף, שתחול בשנות המס 2016 ו־2017 לגבי תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב

בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי מי שהיה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 תושב ביישוב שתושביו היו זכאים לזיכוי ממס בשנת המס 2015 לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 11 לפקודה, כנוסחו בסעיף 3(1) לחוק המוצע (כלומר לפי הוראת המעבר לגבי שנת 2015), וכן מי שהיה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 תושב של יישוב מוטב שתושביו לא היו זכאים לזיכוי ממס כאמור בשנת המס 2015, יהיה זכאי בשנת המס 2016 או 2017, לפי העניין, לזיכוי ממס לפי השיעור החל לגביו באותה שנה לפי טור ג' או ד' שבטבלה א', מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, עד לתקרת ההכנסה

⁴ ע"ר מס' 2, תוס' א', עמ' 1.

(4) בשנות המס 2018 ו-2019 יקראו את סעיף 11 האמור כאילו אחרי סעיף קטן (ב) בא:

"(ב1) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב ביישוב מוטב שהוא יישוב עירוני בנגב או יישוב צמוד לגבול עימות, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 11%, נוסף על שיעור הזיכוי שלו הוא זכאי לפי סעיף קטן (ב), מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית, והכול עד לתקרת ההכנסה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין תושב ביישוב שהניקוד הכולל שלו הוא 25 נקודות עד 64 נקודות – 160,800 שקלים חדשים;

(2) לעניין תושב ביישוב שהניקוד הכולל שלו הוא 65 נקודות לפחות – 241,320 שקלים חדשים;

בסעיף קטן זה –

"יישוב עירוני בנגב" – עירייה או מועצה מקומית למעט מועצה אזורית, אשר דירות המגורים בתחומה, כולן או חלקן, נמצאות במחוז הדרום כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ונפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948; "יישוב צמוד לגבול עימות" – יישוב אשר דירות המגורים בתחומה, כולן או חלקן, שוכנות עד 2 קילומטרים מגבול ישראל עם סוריה או לבנון, או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, הכול בקו אווירי."

4. (א) חברת מעטים שחלו לגביה, ערב יום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה), לפי בקשתה, הוראות סעיף 64 לפקודה, כנוסחו ערב היום האמור (בסעיף זה – סעיף 64 הישן), יראו אותה כחברת בית לפי סעיף 64 לפקודה כנוסחו בסעיף 2(7) לחוק זה (בסעיף זה – סעיף 64 החדש), גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1) ו-(2) (5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש.

ד ב ר י ה ס ב ר

ובהתאם לניקוד הכולל של היישוב בשנה שלגביה ניתן הזיכוי, כאמור בטור ב' שבה.

לפסקה (4)

שנות המס 2018 ו-2019 (זיכוי נוסף) – על פי המוצע, תושבי היישובים העירוניים בנגב ויישובים צמודים לגבול עימות כאמור בדברי ההסבר לפסקה (3) יהיו זכאים, גם בשנות המס 2018 ו-2019 (כלומר בשנת המס שבה היו תושבים כאמור) לזיכוי נוסף על שיעור הזיכוי שהם זכאים לקבל לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 11 לפקודה כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק המוצע, בשיעור של 11%, וזאת בהתאם לתקרות ההכנסה המפורטות בסעיף 11(ב1) לפקודה כנוסחו המוצע בפסקה (4).

סעיף 4 כאמור, ההסדר המוצע לגבי חברת בית, בסעיף 2(7) לחוק המוצע, מבוסס על מודל המיסוי שנקבע לעניין חברה משפחתית בתיקון מס' 197. בהתאם, מוצע לקבוע גם הוראות תחילה תחולה והוראות מעבר דומות לאלה שנקבעו בתיקון האמור לגבי חברות משפחתיות.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי חברת מעטים שחלו לגביה, ערב יום התחילה, לפי בקשתה, הוראות סעיף 64 לפקודה כנוסחו

עירוני בנגב כהגדרתו המוצעת (עירייה או מועצה מקומית, למעט מועצה אזורית, אשר דירות המגורים בתחומה, כולן או חלקן, נמצאות במחוז הדרום כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ונפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948), וכן לגבי תושב ביישוב צמוד לגבול עימות כהגדרתו המוצעת (יישוב אשר דירות המגורים בתחומה, כולן או חלקן, שוכנות עד 2 קילומטרים מגבול ישראל עם סוריה או לבנון, או מגדר המערכת המקיפה את רצועת עזה, הכול בקו אווירי).

מוצע כי מי שהיו תושבי יישובים אלה במשך כל שנת המס 2016 או 2017 יהיו זכאים בשנת המס שבה היו תושבים כאמור (2016 או 2017), לזיכוי ממס בשיעור של 3% בשנת המס 2016 ולזיכוי ממס בשיעור של 6.5% בשנת המס 2017, נוסף על שיעור הזיכוי שהם זכאים לקבל לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 11 לפקודה כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק המוצע (כלומר, כנוסחו לפי הוראת המעבר לשנים 2016 ו-2017). והכול מהכנסתם החייבת מיגיעה אישית עד לתקרות ההכנסה החלות לגבי תושבי אותם יישובים בשנים 2016 ו-2017, המפורטות בטורים ג' ו-ד' בטבלה שבפסקה (3). בהתאם לתקרת ההכנסה שחלה לגבי תושב היישוב בשנת המס 2015 כאמור בטור א' שבטבלה האמורה

(ב) חברת מעטים שהתאגדה בשנת המס 2014 וערב יום התחילה התקיימו בה התנאים שבסעיף 64 הישן אך לא הגישה בקשה לפקיד השומה לפי הסעיף האמור, יראו אותה מיום התאגדותה כחברת בית לפי סעיף 64 החדש גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, ובלבד שהגישה בקשה לכך לפקיד השומה בתוך 30 ימים מיום התחילה.

(ג) על אף הוראות פסקה (5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, חברה שהתאגדה לפני יום התחילה רשאית להגיש בקשה כאמור באותה פסקה בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ויחולו הוראות אלה:

(1) יראו את החברה כחברת בית החל בשנת המס 2015;

(2) יראו את כל העודפים, שאילו היו מחולקים כדידינרד היו חייבים במס לפי סעיף 125ב לפקודה, שנצברו בחברה עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014) (בסעיף קטן זה – יום הסיום), כאילו חולקו כדידינרד לבעלי המניות; הוראת פסקת זו תחול רק אם אחד או יותר מבעלי המניות ביום הסיום היה יחיד או תאגיד שקוף כהגדרתו בסעיף 64 החדש (בסעיף קטן זה – תאגיד שקוף);

(3) מכרה חברת הבית נכסים, לרבות זכות במקרקעין כהגדרתה בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963⁵ (בפסקה זו – חוק מיסוי מקרקעין), שהיו בבעלותה ביום הסיום, יחויב בעל מניות שהוא יחיד או תאגיד שקוף, במס בשיעור כמפורט להלן:

(א) על רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי, לפי העניין, כשהוא מוכפל ביחס שבין התקופה שמיום הרכישה עד יום הסיום לבין התקופה שמיום הרכישה עד יום המכירה (בפסקה זו – רווח הון ריאלי עד יום הסיום או שבח ריאלי עד יום הסיום, בהתאמה) – מס בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ג)

מוצע לאפשר לחברה שהתאגדה לפני יום התחילה ולא ביקשה להיחשב כחברת בית בתוך חודש מיום התחילה, אך התקיימו בה התנאים הקבועים בסעיף 64 החדש, לבקש מפקיד השומה להיחשב לחברת בית בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ואם ביקשה כאמור, תוכל להיחשב לחברת בית החל בשנת המס 2015 ויחולו לגביה הוראות כמפורט להלן:

ראשית, יראו את כל העודפים שנצברו עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014) (להלן בפרק זה – יום הסיום), שאילו היו מחולקים כדידינרד היו חייבים במס בהתאם לסעיף 125ב לפקודה, כאילו חולקו כדידינרד לבעלי המניות ביום הגשת הבקשה (וזאת בניכוי רווחים שחולקו בפועל עד יום הגשת הבקשה לפקיד השומה). הוראה זו רלוונטית רק אם אחד או יותר מבעלי המניות הוא יחיד או תאגיד שקוף, שכן כאשר בעלת המניות בחברת הבית היא חברה יחולו ההוראות הרגילות באשר לחלוקת דיבידנדים ומועד המיסוי שלהם.

ערב היום האמור (להלן בסעיף זה – סעיף 64 הישן), יראו אותה כחברת בית לפי סעיף 64 לפקודה כנוסחו בסעיף 2(7) לחוק זה (להלן בסעיף זה – סעיף 64 החדש), גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש. כלומר מי שנחשבה לחברת בית לפני כניסתו לתוקף של התיקון המוצע, תוכל להמשיך להיחשב לחברת בית גם אם יש לה יותר מ-20 בעלי מניות, או שיש בין בעלי מניותיה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור את דרך המיסוי שלו, או שהיא לא הודיעה לפקיד השומה, בתוך שלושה חודשים מיום התאגדותה, שרצונה להיות חברת בית.

לסעיף קטן (ב)

לגבי חברת מעטים שהתאגדה בשנת המס 2014, וערב יום התחילה התקיימו בה התנאים שבסעיף 64 הישן, אך היא לא הגישה בקשה לפקיד השומה לפי הסעיף האמור, מוצע כי יראו חברה כאמור מיום התאגדותה כחברת בית לפי סעיף 64 החדש, גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, ובלבד שהגישה בקשה לכך לפקיד השומה בתוך 30 ימים מיום התחילה.

⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

- (ב) על ההפרש שבין רווח ההון הריאלי לבין רווח ההון הריאלי עד יום הסיום, או ההפרש שבין השבח הריאלי לבין השבח הריאלי עד יום הסיום – מס בשיעור הקבוע בסעיף 91(ב)(1) או (2) לפקודה, או מס בשיעור הקבוע בסעיף 48א(ב)(1) או (א) לחוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין.
- (ד) הפסדים שנצברו לחברה שהיתה לחברת בית לפי הוראות סעיף זה, בתקופה שהכנסתה לא חושבה לפי סעיף 64 הישן, לא יותרו בקיזוז כנגד הכנסתם של בעלי מניותיה.
5. תחילתו של סעיף 64 לפקודה, כנוסחו בסעיף 2(8) לחוק זה, ביום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013), ואולם פסקאות (1) ו-7(א) של סעיף 64א לפקודה, כנוסחן בסעיף 2(8)א(2) ו-3(ב) לחוק זה, יחולו לגבי חלוקת רווחים, ומכירת מניה, לפי העניין, שנעשו החל ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).
6. סעיף 131 לפקודה, כנוסחו בסעיף 2(10) לחוק זה, יחול על דוח שיש להגישו לגבי שנת המס 2014 ואילך.
7. בחוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007 –
(1) בסעיף 5 –
(א) בסעיף קטן (ב), ברישאה, אחרי "7(ה) ו-(ו)" יבוא "ועד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)";

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת מוצע לקבוע כי ההוראות שבפסקאות (1) ו-7(א) של סעיף 64א לפקודה, כנוסחן המוצע בסעיף 2(8)א(2) ו-3(ב) לחוק זה, העוסקות בהגדרה "רווחים" לצורך חלוקתם או לעניין מכירת מניה אשר צבורים בה רווחים, יחולו לגבי חלוקת רווחים או מכירת מניה, לפי העניין, שנעשו מיום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), וזאת בהתאם לתחולת ההוראות המקוריות בחוק ההסדרים לשנים 2013 ו-2014.

סעיף 6 מוצע כי סעיף 131 לפקודה כתיקונו בסעיף 2(10) לחוק המוצע, המרחיב את חובות הדיווח מכוח סעיף 131 לפקודה כמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 2(10) האמור, יחול על דוח שיש להגישו לגבי שנת המס 2014 ואילך.

סעיף 7 סעיף 5(ב) לחוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007 (להלן – חוק סיוע לשדרות), קורא את הפקודה, לגבי התקופה הקבועה בסעיף 7(ה) לחוק האמור, כפי שהוארכה לפי סעיף 7(ו) לאותו חוק, כאילו לסעיף 11(ב) לפקודה נוספה פסקה (א1) שעניינה זכאותו להטבה של מי שהיה במשך כל שנת המס תושב אזור קו עימות דרומי כהגדרתו לפי חוק סיוע לשדרות (בסעיף זה – הוראת השעה הישנה). מוצע לתקן את הסעיף האמור בהתאם לתיקון המוצע לסעיף 11 לפקודה, כנוסחו בסעיף 2(3) לחוק המוצע.

ראשית, מוצע לתחום את התקופה הקבועה היום בסעיף 5(ב) לחוק סיוע לשדרות כך שהתקופה שלגביה חלה הוראת השעה הישנה תסתיים ביום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014).

שנית, מוצע כי במכירת נכסים שהיו בבעלותה של חברת הבית ביום הסיום, ימוסו בעלי המניות באופן זה: על החלק היחסי של רווח ההון הריאלי (לרבות השבח), שנצמח עד יום התחילה, ישולם מס בהתאם לשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, ועל יתרת רווח ההון ישולם מס בהתאם לשיעורי המס הקבועים בסעיף 91(ב)(1) או (2) לפקודה, או מס בשיעור הקבוע בסעיף 48א(ב)(1) או (א) לחוק מיסוי מקרקעין, לפני העניין. בדומה לסעיף הקודם, גם סעיף זה רלוונטי רק לגבי בעל מניות שהוא יחיד או תאגיד שקוף, שכן לגבי חברות חלות ההוראות הרגילות ואין אבדן מס כתוצאה מהפיכתה של החברה לחברה רגילה.

לסעיף קטן (ד)

מוצע להבהיר כי חברת בית שהיו לה הפסדים שנצברו בתקופה שהכנסתה לא חושבה לפי סעיף 64 הישן (כלומר, בתקופה שבה לא נחשבה לחברת בית לפי סעיף 64 הישן), הפסדים אלה לא יותרו בקיזוז כנגד הכנסותיהם של בעלי מניותיה.

סעיף 5 מוצע לקבוע כי סעיף 64א לפקודה, כתיקונו המוצע בסעיף 2(8) לחוק זה, שעניינו חברה משפחתית, יחול מיום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013), הוא יום תחילתו של חוק השינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (להלן בפרק זה – חוק ההסדרים לשנים 2013 ו-2014), שבו תוקן סעיף 64א האמור, זאת הואיל ומדובר בתיקון מבהיר.

⁶ ס"ח התשס"ז, עמ' 459: התש"ע, עמ' 445.

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) פקודת מס הכנסה תיקרא לגבי התקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד תום תקופת ההארכה לפי סעיף 7(ו) כך שבסעיף 11, לפני סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ב2) מי שהיה במשך כל שנת המס תושב אזור קו עימות דרומי, זכאי באותה שנה לזיכוי ממס בשיעור של 20% מהכנסתו החייבת מיגיעה אישית עד לתקרת הכנסה של 241,320 שקלים חדשים, ובלבד שאם הוא זכאי לזיכוי כאמור וכן לזיכוי אחר לפי הוראות סעיף זה, הברירה בידו לבחור באחד מהם; לעניין זה, "אזור קו עימות דרומי" – כהגדרתו לפי חוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007";

(2) בסעיף 7(ו), במקום "בסעיף 5(ב) לחוק זה" יבוא "בסעיף 5(ב) או (ג) לחוק זה, לפי העניין".

8. בחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963⁷ (בפרק זה – חוק מיסוי מקרקעין) –
(1) בסעיף 9 –

(א) בסעיף קטן (ג), בסיפה, במקום "בסעיף קטן זה ובסעיפים קטנים (ג1), (ג1א) ו-(ג1ב)" יבוא "בסעיף קטן זה ובסעיפים קטנים (ג) עד (ג1א)";

(ב) בסעיף קטן (ג1א), בפסקאות (1) ו-(2), ברישה, במקום "מיום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013) עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)" יבוא "ביום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013) או לאחריו";
(ג) סעיף קטן (ג1ד) – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ג) של סעיף 9 האמור, הפניה לסעיף קטן (ג1א) שלו. כך יובהר כי ההגדרות הקבועות בסעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין חלות גם לגבי סעיף 9(ג1א) לאותו חוק.

מאחר שהתיקון המוצע בפסקת משנה זו הוא תיקון מבהיר הנובע מטעות טכנית בלבד, מוצע לקבוע, בסעיף 9 להצעת החוק, כי תחילתו ביום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013) – מועד כניסתו לתוקף של תיקון מס' 76.

לפסקאות משנה (ב) ו-(ג)

במטרה לתמוך במאמצי הממשלה לעמוד במגבלת ההוצאה ויעד הגירעון, מוצע לבטל את סעיף קטן (ג1ד) של סעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין ולתקן את סעיף קטן (ג1א) של אותו סעיף, באופן שמדרגות מס הרכישה ושיעוריו כפי שנקבעו בחוק לעניין רכישת זכות במקרקעין שהיא דירת מגורים שאינה דירת מגורים יחידה, עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014), ימשיכו לחול באופן קבוע גם לאחר מועד זה. במסגרת התיקון המוצע, יוטל מס רכישה קבוע בשיעור גבוה יותר על רוכשי דירות מגורים שאינן דירות יחידות כהגדרתן בחוק, כך שרוכש דירת מגורים שאינה דירה יחידה ימשיך להיות מחויב במס רכישה בהתאם למדרגות ולשיעורים להלן:

שנית, מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ג) כנוסחו המוצע, הוראת שעה חדשה שתחול לגבי התקופה שמיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) עד תום תקופת ההארכה לפי סעיף 7(ו) לחוק סיוע לשדרות. ההוראה משמרת ככלל את ההסדר הקיים, אך מאפשרת לתושב הזכאי לזיכוי לפי אותה הוראה וכן זכאי לזיכוי אחר לפי הוראות סעיף 11 לפקודה כתיקונו המוצע, לבחור בזיכוי המתאים לו.

סעיפים
9 ו-8
לפסקה (1)

לפסקת משנה (א)

סעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין מגדיר את המונחים "בנין" ו"דירת מגורים" וקובע כי ההגדרות יחולו לגבי סעיפים קטנים (ג), (ג1), (ג1א) ו-(ג1ב) של סעיף 9 לחוק. בתיקון מס' 76 לחוק מיסוי מקרקעין, שהתקבל בכנסת ביום כ"ט באב התשע"ג (5 באוגוסט 2013), במסגרת חוק ההסדרים לשנים 2013 ו-2014 (בפרק זה – תיקון מס' 76), נוספו לסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין סעיפים קטנים (ג1א) ו-(ג1ד), ואולם בשל טעות טכנית לא נוספה הפניה לאותם סעיפים בסעיף קטן (ג) של סעיף 9 האמור, על אף שמדובר בסעיפים שתכליתם זהה ורק התקופות הקבועות בהם שונות.

הואיל ומוצע לבטל את סעיף קטן (ג1ד) של סעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין, כפי שיפורט להלן, מוצע להוסיף

⁷ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשע"ד, עמ' 736.

(ד) בסעיף קטן (ג2), במקום "(ג1) ו-(ג1ד)" יבוא "ו-(ג1)", ובהגדרה "המודד הבסיסי", במקום "לעניין תיאום הסכומים הנקובים בסעיפים קטנים (ג1) ו-(ג1ד)" יבוא "לעניין תיאום הסכומים הנקובים בסעיף קטן (ג1)";

(ה) בסעיפים קטנים (ג3) ו-(ג4), במקום "(ג1) ו-(ג1ד)" יבוא "ו-(ג1)";

(2) בסעיף 48א(ג), האמור בו יסומן "(1)" ואחריו יבוא:

"(2) על אף האמור בפסקה (1), במכירת דירת מגורים מזכה שחלות במכירתה הוראות סעיף קטן (ב2), יהיה המס על הסכום האינפלציוני החייב, בעד חלק השבח הממוסה לפי הסעיף הקטן האמור, בשיעור של 0%, ושיעור זה יהיה גם השיעור לעניין השומה לפי פקודת מס הכנסה."

ד ב ר י ה ס ב ר

(ב) בעשרים וארבעה החודשים שלאחר רכישת הדירה מכר דירת מגורים אחרת שהיתה דירתו היחידה עד למועד רכישת הדירה; ואולם אם רכישת הדירה היתה מקבלן – בשנים עשר החודשים מהמועד שבו היתה החזקה בדירה שרכש אמורה להימסר לידיו על פי ההסכם עם הקבלן, מכר דירת מגורים אחרת שהיתה דירתו היחידה עד למועד הרכישת הדירה, ואם חל עיכוב במסירת החזקה בשל נסיבות שאינן בשליטתו של הרוכש – בשנים עשר החודשים מהמועד שבו נמסרה לידיו החזקה בדירה בפועל, מכר את דירת המגורים שהיתה דירתו היחידה עד למועד רכישת הדירה;

(ג) הדירה שרכש היא דירה חלופית כמשמעותה בסעיף 49א(א);

ישלם מס רכישה בשיעור משווי הזכות הנמכרת כקבוע בפסקה (3);

(3) (א) על חלק השווי שעד 1,470,560 שקלים חדשים – לא ישולם מס;

(ב) על חלק השווי העולה על 1,470,560 שקלים חדשים ועד 1,744,270 שקלים חדשים – 3.5%;

(ג) על חלק השווי העולה על 1,744,270 שקלים חדשים ועד 4,500,000 שקלים חדשים – 5%;

(ד) על חלק השווי העולה על 4,500,000 שקלים חדשים ועד 15,000,000 שקלים חדשים – 8%;

(ה) על חלק השווי העולה על 15,000,000 שקלים חדשים – 10%;

(4) לעניין סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף קטן (ג1א)(4)."

לפסקה (2)

במסגרת תיקון מס' 76 לחוק מיסוי מקרקעין בוטלה הוראת הפטור ממס שבח שהיתה קבועה בסעיף 49(ב1) לחוק מיסוי מקרקעין, אשר חלה על מוכר דירה שבבעלותו יותר מדירת מגורים אחת. בעקבות התיקון נוצרה הבחנה

על חלק השווי שעד 1,123,910 ש"ח – 5%;

על חלק השווי העולה על 1,123,910 ש"ח ועד 3,371,710 ש"ח – 6%;

על חלק השווי העולה על 3,371,710 ש"ח ועד 4,642,750 ש"ח – 7%;

על חלק השווי העולה על 4,642,750 ש"ח ועד 15,475,835 ש"ח – 8%;

על חלק השווי העולה על 15,475,835 ש"ח – 10%.

התיקון המוצע צפוי להביא לשמירת גובה ההכנסה ממס הרכישה הנגבה בשל רכישת דירות מגורים כאמור, בסכום של כ-200 מיליון שקלים חדשים. נוסף על כך יישום התיקון המוצע עשוי להוביל להמשך צמצום הביקוש לדירות להשקעה, ולצמצום הביקוש הכולל, וכך לתרום לירידת מחירי הדירות בכלל.

זוה נוסחו של סעיף 9(ג1ד) לחוק מיסוי מקרקעין שמוצע לבטלו:

"(ג1ד) (1) במכירת זכות במקרקעין, שהם בניין או חלק ממנו שהוא דירת מגורים, שנעשתה ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) או לאחריו, ישולם מס רכישה בשיעור משווי הזכות הנמכרת כקבוע להלן:

(א) על חלק השווי שעד 1,055,935 שקלים חדשים – 3.5%;

(ב) על חלק השווי העולה על 1,055,935 שקלים חדשים ועד 4,500,000 שקלים חדשים – 5%;

(ג) על חלק השווי העולה על 4,500,000 שקלים חדשים ועד 15,000,000 שקלים חדשים – 8%;

(ד) על חלק השווי העולה על 15,000,000 שקלים חדשים – 10%;

(2) על אף הוראות פסקה (1), יחיד תושב ישראל שרכש דירת מגורים ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) או לאחריו (בפסקת משנה זו – הדירה) והתקיים בו אחד מאלה:

(א) הדירה שרכש היא דירתו היחידה;

חוק מיסוי מקרקעין 9. (א) תחילתו של סעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף 8(א)(1) לחוק זה, ביום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013).

(ב) תחילתו של סעיף 48א(ג), כנוסחו בסעיף 8(2) לחוק זה, ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).

תיקון חוק מס ערך 10. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975*, אחרי סעיף 17 יבוא:

"נאמן של קבוצת 17א. (א) אדם הקונה זכות במקרקעין כנאמן של קבוצת רכישה (בסעיף זה – נאמן), ימסור למוכר, במועד הרכישה, הודעה על היותו נאמן ויכלול בה את פרטי קבוצת הרכישה הנהנית; הנאמן יצרף את העתק ההודעה האמורה ואישור המוכר על קבלתה, להודעה על נאמנות שהוא מגיש למנהל לפי סעיף 74 לחוק מיסוי מקרקעין.

(ב) לא פעל הנאמן בהתאם להוראות סעיף קטן (א), יראוהו לעניין פסקה (3) להגדרה "עסקת אקראי" שבסעיף 1, כמוכר זכות במקרקעין לקבוצת רכישה שמתקיימים בו התנאים האמורים באותה פסקה.

(ג) בסעיף זה –

"זכות במקרקעין" ו"קבוצת רכישה" – כהגדרתן בסעיף 1 לחוק מיסוי מקרקעין;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפיכך מוצע לתקן את סעיף 48א(ג) לחוק מיסוי מקרקעין כך שגם השבח האינפלציוני החייב במס על פי הסעיף האמור כנוסחו היום, בגין חלק השבח הריאלי שזוכה לפטור ממס בנוסחת החישוב הלינארי, יהיה פטור ממס, בדומה לפטור שניתן על השבח הריאלי.

מוצע לקבוע, בסעיף 9 להצעת החוק, כי תחילתו של התיקון המוצע ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), כך שגם מי שמכר דירת מגורים מוכה במהלך שנת המס 2014 לא יהיה חייב במס בגין השבח האינפלציוני. יובהר כי ככל שנגבה מס בשל סעיף זה שמוצע לתקן, הוא יוחזר לאחר תיקון החקיקה.

סעיף 10 במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (ס"ח התשע"א, עמ' 138), נערך תיקון מס' 40 בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, ובמסגרתו תוקנה ההגדרה "עסקת אקראי" כך שתחול גם לגבי מכירת זכות במקרקעין לקבוצת רכישה בידי אדם שאין עיסוקו במכירת מקרקעין. כיוון שבחלק מהמקרים רוכשת הקבוצה את המקרקעין באמצעות נאמן, ואולם המוכר אינו יודע על כך ואינו מעביר מס ערך מוסף בשל העסקה וכך ניזוקה קופת המדינה בסכום המס שלא מועבר, מוצע לקבוע כי אדם הקונה זכות במקרקעין כנאמן בעבור קבוצת רכישה, ימסור למוכר הצהרה בכתב כי הוא נאמן ואת פרטי קבוצת הרכישה הנהנית. נוסף על כך הנאמן יצרף את ההודעה האמורה ואת אישור המוכר על קבלתה, להודעה על נאמנות שהוא מגיש למנהל לפי סעיף 74 לחוק מיסוי מקרקעין. נאמן שלא פעל כאמור,

משמעותית בין בעלי כמה דירות לבין בעלי דירה יחידה, ונקבע שרק בעלי דירה יחידה ייהנו מפטור ממס שבח במכירת דירה, ואילו לבעלי כמה דירות יחושב מס השבח בצורה לינארית, כך ששבח שייחוס לתקופה שעד יום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014) יהיה פטור ממס שבח, ואילו שבח שייחוס לתקופה שמהמועד האמור ואילך יחויב במס שבח בשיעור שנקבע בחוק מיסוי מקרקעין.

בדומה לשאר הסעיפים בפרק חמישי 1 לחוק מיסוי מקרקעין הקובעים פטור ממס, קבע גם סעיף 49ב(1) לחוק האמור, לפני ביטולו בתיקון מס' 76, פטור ממס הן על השבח הריאלי והן על השבח האינפלציוני החייב. בתיקון מס' 76 בוטל כאמור הפטור שבסעיף 49ב(1) לחוק מיסוי מקרקעין, אבל נוסף לחוק סעיף 48א(2) ו-(3) אשר קובע חישוב מס מיוחד, שהוא חישוב לינארי מוטב, שחל על השבח הריאלי בדירת מגורים מזכה חייבת.

הסעיף האמור, כפי שנחקק בתיקון מס' 76, פטור ממס רק את השבח הריאלי שנצמח עד יום כ"ח בטבת התשע"ד (31 בדצמבר 2013), אך לא את השבח האינפלציוני. בהתאם לסעיף 48א(ג) לחוק מיסוי מקרקעין, שבח אינפלציוני שנצמח עד שנת 1993 חייב במס בשיעור של 10%, ושאר השבח האינפלציוני פטור ממס. מכאן, למרות שמטרת התיקון היתה לפטור ממס שבח את השבח שנוצר עד יום כ"ח בטבת התשע"ד (31 בדצמבר 2013) (בדומה למצב החוקי לפני תיקון מס' 76), ולמסות את עליית ערך הדיירות מיום כניסת תיקון מס' 76 לתוקף ואילך, התיקון לא קבע הוראה כאמור לגבי המס המוטל על השבח האינפלציוני.

* ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ד, עמ' 736.

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה),
התשכ"ג-1963;

"נאמן" ו"נהנה" – כהגדרתם בסעיף 69 לחוק מיסוי מקרקעין.

11. בחוק הביטוח הלאומי, [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, בסעיף 350(א), אחרי פסקה (9) תיקון חוק הביטוח הלאומי יבוא:

"(10) סכום, מענק או טובת הנאה אחרת (בפסקה זו – טובת הנאה) שהגיעו לידי עובד אגב סיום יחסי עבודה, לרבות פרישה, בין במישרין ובין בעקיפין, ובכלל זה סכום שהופקד בעבורו למרכיב הפיצויים בקופת גמל, כהגדרתו בסעיף 9(א7)(א)(4) לפקודת מס הכנסה, אך למעט טובת הנאה שניתנה לעובד כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של המעסיק או יתחרה בו בדרך אחרת, ולמעט פיצוי ששולם לו בשל אימתן הודעה מוקדמת, לפי סעיף 7(א) לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001⁹."

12. בפקודת העיריות¹¹, אחרי סעיף 300 יבוא:

"מתן אישור תושבות 300א. (א) בסעיף זה, "אישור תושבות לצורך הטבת מס" – אישור לצורך הטבת מס הנדרש לצורך קבלת הטבת מס, לפי סעיף 11 לפקודת מס הכנסה.

ד ב ר י ה ס ב ר

התשלום בגין אייתחרות בא להבטיח למעסיק כי העובד לא יעסוק בתחום עיסוקו ומקצועו ולא יתחרה בו. המדובר בתשלום שבא להחליף את שכרו של העובד בתקופה שבה הוא מנוע לעסוק במקצועו ובעיסוקו, ועל כן יש לראות בכך תוספת להכנסתו של העובד החייבת בדמי ביטוח.

לעניין פיצוי בשל אימתן הודעה מוקדמת, החיוב בדמי ביטוח נעשה כיום בהתאם לפסיקתו של בית הדין הארצי לעבודה בעב"ל 123/07 המוסד לביטוח לאומי נ' קרויטרו ואח' (תק-אר 2008 (1) 787 (2008)), ומוצע לעגנו בסעיף.

סעיף 12 כאמור, לפי סעיף 11 לפקודה מוענקות הטבות מס, בשיעור משתנה, לתושביהם של יישובים פריפריאליים במדינת ישראל. תנאי לקבלת ההטבה הוא היות הנישום תושב ביישוב מסוים כאמור.

לפי ההגדרה הקיימת היום בסעיף 11 לפקודה, "תושב", ביישוב מסוים, הוא מי שמרכז חייו באותו היישוב. כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 2(3)(א)(4) לחוק המוצע, מוצע לתקן את ההגדרה "תושב" שבסעיף 11 לפקודה כך שרק מי שהציג לפקיד השומה או למעבידו אישור תושבות לצורך הטבת מס יוכל להיחשב לתושב לצורך מנגנון ההטבות שבסעיף. בהתאם, מוצע לתקן את פקודת העיריות, ולקבוע בסעיף 300א לפקודת העיריות כנוסחו המוצע, כי רק תושב רשות מקומית ששילם את תשלומי הארנונה החלים עליו, יקבל מאת הרשות המקומית אישור תושבות לצורך הטבת מס.

יראוהו לעניין פסקה (3) להגדרה "עסקת אקראי" כמוכר זכות במקרקעין לקבוצת רכישה, והוא יהיה חייב במס ערך מוסף בשל מכירה זו.

סעיף 11 בהתאם לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי), הכנסתו של עובד המחויבת בדמי ביטוח משמשת בסיס לגמלאות מחליפות שכר, אשר תכליתן להחליף את שכרו הרגיל והקבוע של העובד. מכיוון שהסכומים המשולמים לעובד עקב ניתוק יחסי עובד ומעביד, אינם חלק משכרו הרגיל והקבוע של העובד, מוצע לשמר את הדין הקיים ולפיו סכום, מענק או טובת הנאה אחרת שהגיעו לידי עובד אגב סיום יחסי עבודה, לרבות פרישה, בין במישרין ובין בעקיפין, וכן סכום שהופקד בעבורו למרכיב הפיצויים בקופת גמל, אינם חייבים בדמי ביטוח לאומי. תיקון זה נדרש לאור הוספת סעיף קטן (יא) לסעיף 3 בפקודת מס הכנסה, בסעיף 2(1) לחוק זה, וקביעת סעיף מקור למענק המתקבל עקב פרישה. לפיכך מוצע לתקן את סעיף 350 לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו הכנסות פטורות מדמי ביטוח ולקבוע כי לא יראו בסכומים האמורים כהכנסה לעניין תשלום דמי ביטוח.

עם זאת מוצע כי החרגה זו לא תחול לגבי טובת הנאה שניתנה לעובד כדי שלא יעסוק בתחומי הפעילות של המעסיק או יתחרה בו בדרך אחרת וכן לגבי פיצוי בשל אימתן הודעה מוקדמת המשולם לפי סעיף 7(א) לחוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001. סכומים אלה החייבים בדמי ביטוח, ישמשו בסיס לגמלאות מחליפות שכר.

⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹⁰ ס"ח התשס"א, עמ' 378.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197; התשע"ד 538.

(ב) רשות מקומית תיתן לתושב הרשות, לבקשתו, אישור תושבות לצורך הטבת מס, ובלבד שהתושב שילם את תשלומי הארנונה שהיה חייב בהם עד סוף שנת הכספים שקדמה למועד בקשת האישור.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), רשות מקומית לא תימנע מלתת אישור תושבות לצורך הטבת מס לתושב שלא שילם את תשלומי הארנונה כאמור באותו סעיף קטן, בהתקיים לגביו אחד מאלה:

- (1) טרם חלף המועד להגיש השגה לגבי תשלומי הארנונה שלא שולמו, או שהוגשה השגה כאמור וטרם ניתנה בעניין החלטה חלוטה;
- (2) ניתן בעניינו צו כינוס או צו לעיכוב הליכים, במסגרת הליכי פשיטת רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980.¹²

(ד) שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ושר המשפטים, רשאי לקבוע כי הוראות סעיף קטן (ג) יחולו על סוגי חייבים נוספים שאין הצדקה בנסיבות העניין להימנע מלתת להם אישור תושבות לצורך הטבת מס בשל כך שלא שילמו את תשלומי הארנונה כאמור בסעיף קטן (ב), הכול כפי שיקבע. שיקבע.

13. בפקודת המועצות המקומיות¹³, בסעיף 34א(א), אחרי "277" יבוא "300א".

פרק ג': פיתוח לאומי

14. (א) בסעיף זה –
- הגבלת התקשרות עם קרן קיימת לישראל ותחולת חוק חובת המכרזים
- "חוק חובת המכרזים" – חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992;¹⁴
- "חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;¹⁵

ד ב ר י ה ס ב ר

נוספים של חייבים שקיימת הצדקה שלא למנוע מהם אישור כאמור בשל חוב ארנונה, וייכללו בגדר החריג לכלל. סעיף 13 סעיף 34א לפקודת המועצות המקומיות קובע אילו סעיפים מפקודת העיריות יחולו אף על מועצות מקומיות. מוצע לקבוע כי ההסדר שמוצע לקבוע בסעיף 300א לפקודת העיריות כנוסחו המוצע בסעיף 12 לחוק המוצע, בעניין מתן אישור תושבות לצורך הטבת מס, יחול גם לגבי מועצות מקומיות.

פרק ג' – פיתוח לאומי

כללי לקרן הקיימת לישראל (בפרק זה – קק"ל) בעלות בקרקעות בהיקף של כ-2.3 מיליון דונמים בתחומי מדינת ישראל, שהן בסביבות 11% מהקרקעות

התיקון המוצע לעניין תשלומי הארנונה נדרש הואיל ומוצע כעת להסדיר בחקיקה את כלל נושא הטבות המס ליישובים, ולתת הטבות למספר גדול יותר של יישובים, הכול כמפורט לעיל בדברי ההסבר לסעיפים (3) ו-(11).

3 ו-7 לחוק המוצע. כחריג לכלל האמור, מוצע לקבוע מצבים מיוחדים שבהם הרשות המקומית לא תימנע ממתן אישור כאמור בשל חוב ארנונה. זאת, אם מדובר בחוב ארנונה שטרם חלף המועד להגיש השגה לגביו, או שהוגשה השגה וטרם ניתנה בעניין החלטה חלוטה, וכן אם מדובר בחוב ארנונה של מי שניתן בעניינו צו כינוס או צו לעיכוב הליכים, במסגרת הליכי פשיטת רגל. עוד מוצע להסמיך את שר הפנים, בהסכמת שר האוצר ושר המשפטים, לקבוע סוגים

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639; ס"ח התשע"ד, עמ' 538.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256; ס"ח התשע"ד, עמ' 300.

¹⁴ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114.

¹⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

"חוק תקציב שנתי" – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב;

"מוסדות הקרן" – תאגידים שבבעלותה ובשליטתה הבלעדית של קרן קיימת לישראל, כמשמעותם בפסקה (ד) להגדרה "קרנותיה ושאר מוסדותיה של ההסתדרות הציונית" שבסעיף 1 לנספח לאמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית העולמית¹⁶, ולרבות הימנותא בע"מ;

"מיזם לאומי" – מיזם שהתקציב לביצועו, כולו או חלקו, הוקצה בחוק התקציב השנתי במסגרת תחום הפעולה מיזמים לאומיים שבסעיף תקציב פיתוח לאומי;

"סעיף תקציב" ו"תחום פעולה" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי.

(ב) המדינה ותאגיד ממשלתי כהגדרתו בחוק חובת המכרזים לא יתקשרו עם קרן קיימת לישראל או עם מוסדות הקרן בהתקשרות שבה קרן קיימת לישראל או מוסדות הקרן מממנים חלק מערך ההתקשרות, למעט בחוזה לצורך ביצוע מיזם לאומי.

ד ב ר י ה ס ב ר

הפעולות שאותן בוחרת קק"ל לקדם בכספיה המתקבלים משיווק קרקעותיה בידי רמ"י, לא תמיד תואמות את סדר העדיפויות הממשלתי כפי שהוא בא לידי ביטוי בחוק התקציב השנתי.

בהתאם להחלטת ממשלה מספר 2407 מיום י"ג בתשרי התשע"ה (7 באוקטובר 2014) (בפרק זה – החלטת ממשלה מס' 2407), שבה נקבעו הוראות שונות לעניין השתתפות מרצון של קק"ל במיזמים לאומיים בהתאם לסדרי העדיפות הממשלתיים הנקבעים מדי שנה בשנה בחוק התקציב השנתי, מוצע לעגן בחקיקה הוראות אשר יבטיחו את דרך קבלתם והוצאתם של הכספים המתקבלים בידי רמ"י בעד שיווק קרקעות קק"ל לטובת מיזמים לאומיים, וכן להתנות את זכאותה של קק"ל לפטור ממס הניתן לה לגבי שנת תקציב מסוימת בכך שבאותה שנה אכן השתתפה קק"ל במיזמים לאומיים בשיווק שנקבע כמפורט בהצעה זו.

סעיף 14 לסעיף קטן (א)

מוצע להגדיר מונחים שונים שנעשה בהם שימוש בפרק זה.

להגדרה "מוסדות הקרן" – מוצע להגדיר את "מוסדות הקרן", שהוראות פרק זה לעניין קק"ל יחולו גם עליהם, כתאגידים שבבעלותה ובשליטתה הבלעדית של קרן קיימת לישראל, אשר לא נועדו להשגת רווחים או אשר פעילויותיהם או נכסיהם מוקדשים באופן בלעדי להשגת מטרותיה של הקרן, וכן חברת הימנותא בע"מ.

להגדרה "סעיף תקציב" – תקציב המדינה המוגש לאישור הכנסת מדי שנה בשנה בנוי באופן היררכי. תקציב המדינה מחולק לסעיפי תקציב, אשר מחולקים לתחומי פעולה. תחומי הפעולה מחולקים לתכניות.

לסעיף קטן (ב)

מוצע כי המדינה ותאגיד ממשלתי כהגדרתו בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 (בפרק זה – חוק חובת המכרזים), קרי חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975

במדינה. בניכוי שטחו של מחוז דרום, אשר משתרע על פני 60% משטח המדינה, שיעור הבעלות של קק"ל על קרקעות בשטח המדינה עומד על כ-22% (1.9 מיליון דונמים). שיעור ניכר מהקרקעות המצויות היום בבעלות קק"ל הועבר אליה בעסקאות רכש מהמדינה. באמנה בין מדינת ישראל לקרן הקיימת לישראל, התשכ"ב-1961 (י"פ התשכ"ה, עמ' 1567) (בפרק זה – האמנה בין מדינת ישראל לקק"ל) שנחתמה בשנת 1961 בין ממשלת ישראל לבין קק"ל, נקבע כי מקרקעי קק"ל ינוהלו בידי מינהל מקרקעי ישראל (כיום רשות מקרקעי ישראל (בפרק זה – רמ"י)), כנאמן בעבור קק"ל.

במסגרת ניהול הקרקעות המשותף מעבירה רמ"י לקק"ל, מדי שנה בשנה, את הכספים שהתקבלו בעד קרקעות קק"ל ששווקו בידה (בניכוי הוצאות שוטפות והוצאות אחרות). עקב עליית מחירי הקרקעות ומחירי הדירות, חל בשנים האחרונות גידול ניכר בכספים שמעבירה רמ"י לקק"ל בעד הקרקעות ששיווקה בעבורה. בשנים 2009 עד 2013 העבירה רמ"י לקק"ל כ-1.17 מיליארד שקלים חדשים בשנה, בממוצע.

בהתאם להסדר המתואר לעיל, העבירה המדינה לקק"ל במהלך השנים מיליארדי שקלים חדשים שמקורם, בין השאר, בהשבת קרקעותיה של קק"ל בידי המדינה. ההשבה כאמור, ממומנת בעיקרה מתקציב המדינה ופעולותיה, אך פירות ההשבה אינם מועברים לטובת שימושים ציבוריים באופן סדיר ורציף אלא מצטברים בחלקם, בקופת קק"ל.

זאת ועוד, מכוח חוק מעמדן של ההסתדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ ישראל, התשי"ג-1952 (בפרק זה – חוק מעמד ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית), ובהתאם לאמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית העולמית (י"פ התשל"ט, עמ' 2174) (בפרק זה – האמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית) שנכרתה מכוחו וכן מכוח חקיקת מס, קק"ל, הנמנית עם מוסדות ההסתדרות הציונית העולמית, פטורה כיום מכל סוג של מיסוי.

¹⁶ י"פ התשל"ט, עמ' 2174.

(ג) ההוראות לפי חוק חובת המכרזים, כפי שהן חלות על חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975¹⁷, יחולו על קרן קיימת לישראל ועל מוסדות הקרן בכל התקשרות שלהם בחוזה לצורך ביצוע מיזם לאומי באמצעות אחר מטעמם.

(ד) המדינה לא תעביר לקרן קיימת לישראל ולמוסדות הקרן סכומים שתוקצבו בתחום הפעולה מיזמים לאומיים שבחוק התקציב השנתי, לצורך ביצוע חוזה כאמור בסעיף קטן (ג), אלא אם כן התקיימו לגבי אותו חוזה הוראות הסעיף הקטן האמור.

(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על חוזה שההתקשרות בו נעשתה לפני יום תחילתו של חוק זה (בסעיף קטן זה – יום התחילה) ואשר עמד בתוקפו ערב יום התחילה, ובכלל זה על שינוי או הארכה של חוזה כאמור גם אם ייעשו לאחר יום התחילה, וכן על חוזה שההתקשרות בו תיעשה לאחר יום התחילה לפי החלטת ממשלה שהתקבלה לפני היום האמור.

העברת סכומים שתוקצבו בסעיף תקציב פיתוח לאומי שבחוק תקציב שנתי, או ממנו, לפי סעיף 11 לחוק יסודות התקציב, תבוצע רק בהסכמת קרן קיימת לישראל.¹⁵

הסכמת קרן קיימת לישראל להעברת כספים בסעיף תקציב פיתוח לאומי וממנו

ד ב ר י ה ס ב ר

מתחום הפעולה "מיזמים לאומיים", יחולו ההוראות לפי חוק חובת המכרזים כפי שהן חלות על חברה ממשלתית. החלטת הוראות חוק חובת המכרזים כאמור תבטיח שהתקשרויות כאמור לביצוע מיזם לאומי יבוצעו בדרך שוויונית, פומבית והוגנת, קרי בהתאם לאמות המידה המקובלות בכל הנוגע להעברת כספים לטובת מיזמים לאומיים במסגרת תקציב המדינה.

לסעיף קטן (ד)

לשם פיקוח על קיום הוראות סעיף קטן (ג) המוצע, מוצע כי המדינה לא תעביר לקק"ל ולמוסדותיה סכומים שתוקצבו בחוק התקציב השנתי לטובת מיזמים לאומיים, לצורך התקשרות של קק"ל עם גורם אחר בחוזה לביצוע מיזם לאומי, אלא לאחר שנציגי המדינה מצאו כי קק"ל או מוסדותיה אכן התקשרו עם אותם גורמים בהתאם להוראות לפי חוק חובת המכרזים.

לסעיף קטן (ה)

כדי לא לפגוע בהתקשרויות ובחוזים קיימים בין המדינה לקק"ל ומוסדותיה או בהתקשרויות בין קק"ל לגורמים אחרים, באופן שעלול להוביל לעיכוב בביצועם, מוצע כי הוראות סעיף 14 המוצע לעניין הגבלת התקשרות לא יחולו על חוזים כאמור שהיו בתוקף ערב יום תחילתו של החוק המוצע (בפרק זה – יום התחילה). כמו כן מוצע להבהיר כי הוראות סעיף זה לא יחולו גם על שינויים או על הארכות של חוזים כאמור, גם אם נעשו אחרי יום התחילה, וכן על חוזים בין המדינה לקק"ל ומוסדותיה שנכרתו אחרי יום התחילה, אם נכרתו לפי החלטת ממשלה שהתקבלה לפני יום התחילה.

סעיף 15 סעיף 11 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (בפרק זה – חוק יסודות התקציב), מאפשר להעביר סכומים שנקבעו בסעיף תקציב. מאחר שהכספים

(בפרק זה – חברה ממשלתית, חברה בת ממשלתית), או תאגיד שהוקם בחוק, לא יתקשרו עם קק"ל או עם מוסד ממוסדותיה בחוזה או בכל צורה אחרת של התקשרות שבה קק"ל או מוסדותיה מממנים חלק מערך ההתקשרות, אלא אם כן מדובר בחוזה לצורך ביצוע מיזם לאומי, כהגדרתו המוצעת, קרי מיזם שהתקציב לביצועו, כולו או חלקו, הוקצה בחוק התקציב השנתי במסגרת תחום פעולה מיזמים לאומיים שבסעיף תקציב פיתוח לאומי (בפרק זה – מיזם לאומי).

על פי המוצע לעיל, התקשרויות של המדינה או תאגיד ממשלתי כאמור עם קק"ל, שבמסגרתן מעבירה קק"ל כספים למדינה, ייעשו רק במסגרת חוזים לצורך ביצוע מיזמים לאומיים שעוגנו בתקציב המדינה במסגרת חוק התקציב השנתי אשר אושר באמצעות הממשלה והכנסת, וזאת במטרה להבטיח שההחלטה על שימוש בכספים שקק"ל מבקשת להעביר למדינה לצורך מימון מיזמים משותפים, תיעשה בדרך מסודרת וקבועה, מתוך ראייה כוללת של צורכי המדינה בשנת הכספים הקרובה. בדרך זו, יימנעו התקשרויות מזדמנות בין משרדי הממשלה לקק"ל, במהלך שנת התקציב, שלא משקפות בהכרח את סדר העדיפויות הלאומי.

כמו כן, הגבלה כאמור של התקשרויות שבהן קק"ל או מוסדותיה מעבירים מימון למדינה, תמנע אי־הירות לגבי עמידתה של קק"ל בתנאי הפטור המותנה ממש שמוצע לקבוע בפרק זה, כך שקק"ל ומוסדותיה ידעו מראש שרק מיזמים שנכללו בחוק התקציב השנתי כמיזמים לאומיים, יובאו בחשבון לעניין קיום תנאי הפטור המותנה, הכול כפי שיפורט להלן.

לסעיף קטן (ג)

מוצע כי על התקשרויות של קק"ל ומוסדותיה עם גורמים אחרים לצורך ביצוע מיזמים לאומיים הממומנים

¹⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש מס' 6; ס"ח התשע"ד, עמ' 724.

”קרן קיימת לישראל (31) (א) הכנסותיהם של קרן קיימת לישראל ומוסדות הקרן, למעט הכנסה מדיבידנד או מריבית על איגרות חוב ששולמו להם על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שלא נועד ליישובה של הארץ או לקליטת עולים.

(ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), ההוראות לפי פקודה זו והוראות כל דין אחר, לרבות ההוראות לפי חוק מעמדם של ההסתדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, התשי”ג–1952¹⁹, לא יינתן פטור ממס לקרן קיימת לישראל ולמוסדות הקרן, אם הסכום הנקוב בהוצאה בתחום הפעולה מיזמים לאומיים שבחוק התקציב השנתי בשנת המס, פחת מ־65% מהסכום הנקוב בהכנסה בסעיף תקציב פיתוח לאומי.

(ג) בפסקה זו –

”חוק תקציב שנתי” – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ”ה–1985;

”מוסדות הקרן” – תאגידים שבבעלותה ובשליטתה הבלעדית של קרן קיימת לישראל, כמשמעותם בפסקה (ד) להגדרה ”קרנותיה ושאר מוסדותיה של ההסתדרות הציונית” שבסעיף 1 לנספח לאמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית העולמית, ולרבות הימנותא בע”מ; ”סעיף תקציב” ו”תחום פעולה” – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי.”

ד ב ר י ה ס ב ר

לצורך כך, מוצע לתקן את סעיף 9 לפקודת מס הכנסה הקובע רשימת של הכנסות פטורות ממס, ולהוסיף לסעיף האמור את פסקה (31) שתקנה לקק”ל ולמוסדותיה (הכוללים כאמור בדברי ההסבר להגדרה ”מוסדות הקרן”, בין השאר, את הימנותא בע”מ) פטור ממס על הכנסותיהם. על פי המוצע, פטור זה לא יחול על הכנסה מדיבידנד או מריבית על איגרות חוב שקיבלו קק”ל או מי ממוסדותיה מחבר בני אדם העוסק בעסק שלא נועד ליישובה של הארץ או לקליטת עולים, שכן הכנסות כאלה אינן מגשימות את המטרה שלשמה ניתן הפטור.

עוד מוצע לקבוע, בפסקת משנה (ב) של פסקה (31) המוצעת, כי על אף הוראת הפטור שבפסקת משנה (א), ועל אף ההוראות לפי פקודת מס הכנסה והוראות כל דין אחר, לרבות חוק מעמדם של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית, יותנה הפטור ממס בכך שבשנת הכספים שלגביה מתבקש הפטור, שיעור הסכום הנקוב בהוצאה בתחום הפעולה מיזמים לאומיים שבחוק התקציב השנתי יהיה 65% או יותר מהסכום הנקוב בהכנסה בסעיף תקציב פיתוח לאומי. כלומר, אם יפחת הסכום הנקוב בהוצאה כאמור, בשנת כספים מסוימת, מ־65% מהסכום הנקוב בהכנסה כאמור, לא יינתן לקק”ל או למוסדותיה פטור ממס לגבי

המגיעים לקק”ל בעד שיווק קרקעותיה בידי רמ”י בהתאם לאמנה בין מדינת ישראל לקק”ל, נכללים בסעיף תקציב פיתוח לאומי, מוצע כי כל העברה כאמור של הסכומים שתוקצבו בסעיף תקציב פיתוח לאומי תיעשה רק לאחר שקק”ל נתנה את הסכמתה לכך. זאת בדומה להוראת סעיף 11 האמור שלפיה רשאי שר האוצר לבצע העברה בסעיף תקציב, או ממנו, על פי הצעת השר הנוגע בדבר או גורם אחר הממונה על סעיף התקציב.

ההוראה המוצעת תמנע ביצוע שינויים חד-צדדיים ותשמר את סדר העדיפויות שנקבע בחוק התקציב השנתי, אלא אם כן יוסכם אחרת. הוראה זו משקפת את העובדה כי אין מדובר בסעיף תקציבי רגיל, אשר הממשלה מנהלת בהתאם לסדרי העדיפויות שלה בלבד, אלא בתקציב המנוהל על בסיס הסכמה עם הקרן הקיימת לישראל, בהתאם לאמור בהחלטת ממשלה מס’ 2407.

סעיף 16 כאמור, כיום מעוגן פטור ממס לקק”ל בסעיף 12 לחוק מעמד ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית ובסעיף 11 לאמנה בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הציונית, שנחתמה לפיו. ואולם מוצע לעגן את הפטור באופן מפורש בדיני המס.

¹⁹ ס”ח התשי”ג, עמ’ 2.

17. תיקון חוק מיסוי מקרקעין
בחק מסי מקרקעין, התשכ"ג-1963²⁰ (בפרק זה – חוק מיסוי מקרקעין) בסעיף 72, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), ההוראות לפי חוק זה והוראות כל דין אחר, לרבות ההוראות לפי חוק מעמדן של ההסדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, התשי"ג-1952²¹, לא יינתן פטור ממס לקרן קיימת לישראל ולמוסדות הקרן, אם הסכום הנקוב בהוצאה בתחום הפעולה מיזמים לאומיים שבחוק התקציב השנתי בשנת המס, פחת מ-65% מהסכום הנקוב בהכנסה בסעיף תקציב פיתוח לאומי.
- (ג) בסעיף זה, "חוק תקציב שנתי", "מוסדות הקרן", "סעיף תקציב" ו"תחום פעולה" – כהגדרתם בסעיף 9(31) לפקודה.
18. פקודת מס הכנסה
וחוק מיסוי מקרקעין – הוראת שעה לשנת המס 2015
בשנת המס 2015 יקראו את סעיף 9(31)ב) לפקודה, כנוסחו בסעיף 16 לחוק זה, ואת סעיף 72(ב) לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף 17 לחוק זה, כאילו במקום "פחת מ-65% מהסכום הנקוב בהכנסה בסעיף תקציב פיתוח לאומי" בא "פחת ממיליארד שקלים חדשים".
19. תיקון חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית
(1) בשם החוק, במקום "והגבלת ההוצאה התקציבית" יבוא "הגבלת ההוצאה התקציבית ושיא כוח אדם";
(2) אחרי סעיף 10 יבוא:
11. "שיא כוח אדם בשנים 2015 ואילך" (א) שיא כוח אדם, בכל אחת משנות התקציב 2015 עד 2018, לא יעלה על 41,697.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי אותה החלטה, לסיים את עבודתה עד אישור תקציב המדינה בממשלה, קרי לאחר פרסום החוק המוצע, מוצע לקבוע סכום זה (שיופנה למיזמים לאומיים) לגבי שנת התקציב 2015 כבר בשלב זה, כתנאי לפטור ממס. כדי שהיקף ההכנסות המופנה לתקציב המדינה בשנה הראשונה ליישום החוק יהיה ידוע מראש בהתאם לצפי משרד האוצר בעת אישור תקציב המדינה בממשלה, מוצע להעמיד את היקף התקציב שיוקצה למיזמים לאומיים בשנת 2015 על מיליארד שקלים חדשים.

סעיף 19 אחת מההוצאות העיקריות של הממשלה היא ההוצאה על שכר עובדיה. כך למשל, נכון לשנת 2014, הוצאות הממשלה על שכר עובדות על כשליש מסך הוצאות הממשלה.

חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה הממשלתית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הפחתת הגירעון), מגביל את היקף הגירעון והיקף ההוצאות של הממשלה, אך אין בו הגבלה על היקף כוח האדם שהממשלה יכולה לגייס. יצוין בהקשר זה כי מאז שנת 2005 חל גידול של 25% בסך המועסקים על ידי הממשלה בעוד שמגבלת ההוצאה עלתה בשיעור ריאלי של כ-19% בלבד.

בשל מבנה ההעסקה הקשיח במשרדי הממשלה קיים קושי בהתאמת היקף המועסקים בטווחי זמן קצרים.

אותה שנת כספים. השיעור של 65% כאמור מגלם את השיעור שלתפיסתה של המדינה מגשים את מטרות קק"ל כחברה לתועלת הציבור, אשר לה מטרות ציבוריות. ככל שהחברה אינה מגשימה את מטרותיה הציבוריות, אין הצדקה להעניק לה פטור ממס.

סעיף 17 מוצע לתקן את סעיף 72 לחוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963, הקובע פטור ממס לגופים מסוימים, וביניהם קק"ל והימנותא בע"מ, ולהתנות את מתן הפטור ממס לפי אותו סעיף לקק"ל ולמוסדותיה בכך שבשנת המס שלגביה מתבקש הפטור, הסכום הנקוב בהוצאה בתחום הפעולה מיזמים לאומיים שבחוק התקציב השנתי יהיה 65% או יותר מכלל הסכום הנקוב בהכנסה בסעיף תקציב פיתוח לאומי. זאת בדומה להוראה שמוצע לקבוע בסעיף 16, בתיקון המוצע של סעיף 9 לפקודת מס הכנסה, ומהטעמים הנוכחים בדברי ההסבר לתיקון האמור.

סעיף 18 מוצע לקבוע, כהוראת שעה, כי לצורך עמידה בתנאי קבלת הפטור ממס בשנת המס 2015 בלבד, נדרש כי היקף התקציב המופנה למיזמים לאומיים כפי שנקבע בחוק התקציב השנתי באותה שנה, לא יפחת ממיליארד שקלים חדשים. סכום זה מבוסס על חישוב של 65% מההכנסות שמשרד האוצר צופה שיהיו לקק"ל ממכירת קרקעותיה בשנת התקציב 2015.

מאחר שלפי ההסדר שנקבע בהחלטת ממשלה מס' 2407 צפויה ועדת התיאום בין המדינה לקק"ל, שהתמנתה

²⁰ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשע"ד, עמ' 736.

²¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 2.

²² ס"ח התשנ"ב, עמ' 45; התשע"ד, עמ' 414.

(ב) לקראת תום התקופה האמורה בסעיף קטן (א) ולאחר מכן אחת לארבע שנים, תבחן הממשלה מהו שיא כוח האדם שראוי שייקבע לארבע שנות התקציב העוקבות ותפעל לעיגונו בסעיף זה.

(ג) בסעיף זה, "שיא כוח אדם" – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, למעט משרות שבהן ניתן להעסיק עובדים אלה:

- (1) עובד הוראה במשרד החינוך;
- (2) עובד לשכת בריאות מחוזית במשרד הבריאות, ועובד בית חולים ממשלתי לרבות בית חולים גריאטרי או פסיכיאטרי;
- (3) שוטר כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;²³
- (4) סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971;²⁴
- (5) עובד הרשות הארצית לכבאות ולהצלה לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012;²⁵
- (6) עובד הרשות להגנה על עדים לפי חוק להגנה על עדים, התשס"ט-2008;²⁶

ד ב ר י ה ס ב ר

יצוין בהקשר זה כי בשנים האחרונות, ובפרט מאז שנת 2011, ניכר גידול משמעותי בהיקף שיא כוח האדם המאושר כאמור. גידול זה אף עולה על הגידול הריאלי בסך ההוצאה באותם משרדים.

זאת, הגם שמשרדים אלה הם משרדי מטה, שנהנים בנוסף גם מגידול משמעותי בפריון העבודה הודות לכניסת טכנולוגיות, הוצאת פעילות למיקור חוץ ועוד.

עוד מוצע לקבוע, כי לקראת תום שנת התקציב 2018, ולאחר מכן אחת לארבע שנים, תבחן הממשלה את המנגנון להגבלת כוח האדם שנקבע לפי הסעיף המוצע, וככל הנדרש תקבע מכסה שונה או אופן עדכון שונה של המכסה, בהתאם לצרכיה.

לאור הוספת ההסדר בעניין שיא כוח אדם כמוצע, מוצע לתקן את שמו של חוק הפחתת הגירעון כך שיבטא גם את קיומו של ההסדר המוצע.

יצוין, כי התיקון המוצע עולה בקנה אחד עם המגמות במדיניות החברות בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (ה-OECD), אשר מרביתן עוסקות בצמצום מצבת כוח האדם הממשלתית.

לאור האמור, ראוי שהממשלה תראה לנגד עיניה את מספר העובדים שהיא תהיה רשאית להעסיק על פני מספר שנות תקציב. מצב דברים זה יקל על מיצוי מיטבי של משאבי כוח האדם המצויים בידי הממשלה ועל עיצוב סדרי העדיפויות שלה בראייה תכנונית ארוכת טווח.

הבעייתיות הכרוכה בהיקף ההוצאה על שכר במגזר הציבורי אף מוחרפת נוכח העובדה שההוצאה של הממשלה על שכר עולה משנה לשנה אף בלא גידול בהיקף המועסקים, וזאת, בין השאר, בשל הסכמי השכר שעליהם היא חתומה.

נוכח זאת, מוצע לקבוע הסדר בחוק הפחתת הגירעון, שלפיו החל בשנת התקציב 2015 ואילך הממשלה לא תאשר הצעת תקציב שהיקף שיא כוח האדם הכלול בה, למעט עובדים במשרות המפורטות בסעיף המוצע (ובהם, בין השאר, עובדי הוראה, עובדים במערכת הבריאות, במשטרה, בשירות בתי הסוהר, ברשות לכבאות והצלה, ברשות להגנת עדים ועובדים סוציאליים במשרד הרווחה והשירותים החברתיים), יעלה על 41,697 עובדים.

מספר זה משקף את סך העובדים שהממשלה היתה רשאית להעסיק בכלל המשרות למעט המשרות שתוארו לעיל, בשנת התקציב 2014.

²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, התשל"א, עמ' 390.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, התשל"ב, עמ' 459.

²⁵ ס"ח התשע"ב, עמ' 702.

²⁶ ס"ח התשס"ט, עמ' 98.

(7) עובד סוציאלי או עובד אחר במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, אשר מספקים שירות טיפולי לאוכלוסייה הנוקטת לשירותי רווחה;

(8) עובד בשירות המדינה, שהועבר לשירות המדינה ממוסד שהמדינה משתתפת בתקציבו עקב העברת התפקיד שבו היה מועסק מהמוסד כאמור לשירות המדינה;

(9) עובד זמני המועסק עד לגמר עבודה פלונית שלפי טיבה אינה צמיתה, לפי סעיף 37 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959²⁷, החל במועד תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015), התשע"ה-2014.

פרק ה': תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח

תחזוקתן של הגנות 20. (א) ביצוע תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח ייעשה בידי גוף שעליו החליטה הממשלה חוף ים המלח ובהיקף שהחליטה; לעניין זה –

"הגנות חוף ים המלח" – אמצעים שמטרתם להגן מפני עליית מפלס המים באזור ים המלח, ובכלל זה סוללות ההגנה, המערכות, המתקנים, המבנים והתשתיות שמעל לקרקע ומתחת לקרקע לרבות מערכות להשפלת מים ומערכות ניקוז;

"תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח" – פעולות לתפעול, לתחזוקה או לניטור של הגנות חוף ים המלח, או לשליטה או לבקרה על ההגנות כאמור, וכן כל פעולה אחרת הנדרשת לשם שמירה על תקינותן.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועוד. תהליך האידוי מביא לשקיעת מלח בקרקעית הבריכה ולגידול של כ-20 ס"מ בעובי קרקעית הבריכה בשנה בממוצע וכך עולה מפלס המים באגן הדרומי בכ-20 ס"מ בשנה בממוצע.

עליית המפלס גורמת למגוון סיכונים וביניהם שתי סכנות עיקריות: סכנת הצפה עילית של מבנים ותשתיות, כבתי מלון, כבישים, תחנות שאיבה וכו' וסכנת הצפה תחתית כך שיסודות של מבנים ותשתיות יוצפו כתוצאה מעלייה במפלס מי תהום.

הקמת בתי המלון באזור ים המלח החלה בתחילת שנות ה-70, מועד שבו עליית מפלס בריכה 5 והשלכותיה היו ידועים לכלל הנוגעים בדבר, לרבות בתי המלון.

פרק ז' לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002 (בסעיף זה – חוק ההסדרים 2002), וכן תקנות ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002) (כללים למימון הגנות חוף בים המלח), התשס"ג-2002, שהותקנו מכוחו, קבעו את אופן מימון הגנות החוף בים המלח.

כך, בשנת 2010 למעלה מ-75% מהמדינות החברות ב-OECD דיווחו שהן עוסקות ברפורמות שונות שתכליתן צמצום כוח האדם במגזר הציבורי, ומגמות אלה נמשכות גם נכון לימים אלה. עיקרן של רפורמות אלה התבסס על מהלכים כגון ביטול רב-שנתי של משרות המתפנות בפרישה טבעית, צמצום כוח אדם מינהלי, הקפאת קליטה ופיטורין.

פרק ה': תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח

סעיף 20. אזור ים המלח מחולק לאגן צפוני ולאגן דרומי, כללי וביניהם אזור שהתייבש, המכונה "אזור התווך". האגן הצפוני הוא אגן טבעי. האגן הדרומי היה בעבר חלק מים המלח ומשמש מאז שנת 1952 כבריכות אידוי מלאכותיות המזונות באמצעות מערך שאיבה על ידי חברת מפעלי ים המלח בע"מ (בסעיף זה – מי"ה).

מי"ה שואבת את מי ים המלח, באמצעות מערך משאבות, דרך תעלה, לבריכה המכונה בריכה 5, ששטחה כ-80 קמ"ר והיא הראשונה בסדרת בריכות האידוי והשיקוע המתופעלות על ידי מי"ה (בסעיף זה – בריכה 5). כדי לשמור על נפח תמיסות בבריכה 5, שואבת מי"ה מי ים מהאגן הצפוני לאגן הדרומי, במקום המים שהתאדו, ומתמיסות אלה מופקים המוצרים השונים: אשלג, ברום

²⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(ב) המועצה האזורית "תמר" ובתי המלון כהגדרתם בחוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976²⁸, באזור האגן הדרומי של ים המלח (בסעיף קטן זה – בתי המלון באזור האגן הדרומי) ישתתפו, מדי שנה בשנה, בהוצאות הכרוכות בתחזוקתן של הגנות חוף ים המלח, לרבות הוצאות חשמל, הוצאות מים, אגרות, היטלים ותשלומים שונים (בסעיף זה – הוצאות התחזוקה), כמפורט להלן:

(1) המועצה האזורית "תמר" – תשתתף בשיעור של 30.25% מהוצאות התחזוקה, אך לא יותר מ-5 מיליון שקלים חדשים בשנה;

(2) בתי המלון באזור האגן הדרומי – ישתתפו בשיעור של 30.25% מהוצאות התחזוקה, אך לא יותר מ-5 מיליון שקלים חדשים בשנה.

דברי הסבר

ביום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012) קיבלה הממשלה החלטה מס' 4060 בעניין "ביצוע פרויקט הגנות הקבע בים המלח ומימונו והגדלת התמלוגים המשולמים למדינה", שבמסגרתה אימצה הממשלה את תכנית "קציר ים המלח" (להלן – תכנית הקציר) בבריכה 5 כפתרון קבע. לפי תכנית הקציר, המלח ששקע בתחתית בריכה 5 ייקצה זאת במטרה למנוע את המשך עליית המפלס והצפת המלונות. (החלטה זו עוגנה בהסכם שנחתם בין הממשלה ובין מי"ה ביום י"ח בתמוז התשע"ב (8 ביולי 2012). עלותה הכוללת של תכנית הקציר מוערכת בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח (צמוד למדד בערכים מהווים לאוקטובר 2010 לפי שיעור היוון של 7%). במסגרת ההסכם נקבע כי מי"ה תממן תורמית 80% מעלות התכנית (3.04 מיליארד ש"ח) ואילו המדינה תממן תורמית 20% מעלותה (0.76 מיליארד ש"ח).

סך העלויות במסגרת הגנות חוף ים המלח עד סוף שנת 2013, עומד על כ-330 מיליון ש"ח, שמתוכו מימנה המדינה 220 מיליון ש"ח מההווים 67%.

הנהנים הישירים מפעולות ההגנה והתחזוקה בחוף ים המלח הם:

- בתי המלון – פעולות ההגנה והתחזוקה נעשים בשטח בריכה 5 שלאורכה פרוסים בתי המלון. ביצוע פעולות ההגנה נועד להגן על חוף ים המלח ובתי המלון באזור מפני פגיעה חמורה כתוצאה מעליית מפלס המים. כאמור לעיל בתי המלון ידעו על הסכנות הנובעות מעליית המפלס.

- המועצה האזורית "תמר" – המועצה האזורית נהנית מעצם קיומה של בריכה 5, וזאת לאור העובדה שתשלומי הארנונה של בתי המלון בסביבה ושל מי"ה מוזרמים אליה. בנוסף, במסגרת עבודות ההגנה מבצעת חל"י עבודות שיקום חופים ציבוריים שנמצאים בשטחה של המועצה.

הצעת החוק מבקשת לקבוע כי המועצה האזורית "תמר" ובתי המלון באזור האגן הדרומי של ים המלח יממנו חלק מפעולות תחזוקתן של הגנות החוף בים המלח, וכן את שיעור המימון. זאת, בין השאר, במקום התקנות שהיו אמורות להתייחס גם לסוגיית תחזוקת הגנות חוף ים המלח, ולא הותקנו, כפי שצוין לעיל.

ביחס לשלב א/2 של הגנות חוף ים המלח, נקבעה בחוק ההסדרים 2002 חלוקה ברורה של עלות הקמת שלב זה בין הגורמים השונים המפורטים בחוק האמור. ביחס לעלות ההקמה והתחזוקה של הגנות חוף נוספות קבע החוק האמור כי שר האוצר יקבע את חלוקת מימון ההגנות הנוספות ותחזוקתן לאחר התייעצות עם שר התיירות ושר הפנים, על פי חלוקה שיקבע. ניסיונות עבר להתקין תקנות מכוח סעיף זה לא צלחו וברגע אין כוונה לנסות ולחדשם.

ביום כ"ח באב התשס"ז (12 באוגוסט 2007) קיבלה הממשלה החלטה מס' 2193 בעניין מימון הגנות ים המלח, שבמסגרתה הוטל על שר האוצר לנהל משא ומתן עם המועצה האזורית "תמר", בתי המלון במתחם עין בוקק – חמי זר ומי"ה (בסעיף זה – הגורמים המממנים), במטרה לקבוע את חלוקת מימון עלות הטיפול בנזקים הנגרמים כתוצאה מעליית מפלס המים באזור ים המלח, ומימון הבדיקות הנדרשות לבחינת החלופות לפתרון קבע (בסעיף זה – העלויות). כמו כן, כללה ההחלטה תיקון של חוק ההסדרים 2002, כך שתיקבע בו חלוקת מימון העלויות של כל אחד מהגורמים המממנים. המשא ומתן שנוהל הסתיים בהסכמה רק עם מי"ה שבמסגרתה סוכם שהחברה תישא בשיעור של 39.5% מעלות ההגנות החופיות והמדינה תממן את יתרת העלות (60.5%).

במקביל המשיכה המדינה את מאמציה לגביית חובם של המועצה האזורית "תמר" ובתי המלון, בהתאם לחוק ההסדרים 2012. במסגרת מאמצים אלה קיזזה המדינה בשנת 2009 סכום של 2 מיליון ש"ח במסגרת תיקון תחנת שאיבת ביוב בעין בוקק על חשבון חובה של המועצה האזורית "תמר" ובהסכמתה.

במקביל, שילמו בתי המלון סכום של כ-2 מיליון שקלים חדשים, לאחר שהמדינה פעלה לגביית החוב בהתאם לפקודת המסים (גבייה).

בד בבד, במטרה לרכז את התכנון, הניהול והביצוע של הפעולות שנועדו להיות פתרונות קצרי טווח וארוכי טווח מפני עליית מפלס המים בבריכה 5, הוקמה בשנת 2008 החברה הממשלתית להגנות ים המלח בע"מ (להלן – חל"י).

²⁸ ס"ח התשל"ו, עמ' 228.

(ג) חלקו היחסי של כל בית מלון באזור האגן הדרומי בעלות הוצאות התחזוקה לפי סעיף קטן (ג)2) ייקבע לפי חלקו היחסי בסך כל חיובי הארנונה הכללית שהוטלה לפי דין על כל בתי המלון באזור האגן הדרומי, באותה שנת כספים; לשם קביעת חלקו היחסי בעלות, של כל בית מלון כאמור, תמסור המועצה האזורית "תמר" לחשב הכללי במשרד האוצר, ב־30 בינואר בכל שנה, פירוט של חיובי הארנונה שהוטלו על כל בית מלון באזור האגן הדרומי באותה שנת כספים.

(ד) הסכום הנקוב בפסקאות (1) ו־2) של סעיף קטן (ג) יוצמד למדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ה) סכומי ההשתתפות של המועצה האזורית "תמר" ובתי המלון באזור האגן הדרומי בהוצאות התחזוקה, לפי סעיף קטן (ב), ייגבו בדרך שגובים מס, ופקודת המסים (גבייה)²⁹, תחול כאילו היו סכומים אלה מס כמשמעותו באותה פקודה.

פרק ו': בריאות

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי, 21. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994³⁰ – בריאות ממלכתי

ד ב ר י ה ס ב ר

יוצמד למדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

פרק ו': בריאות

כללי במהלך חודש יוני 2013 מינתה שרת הבריאות את הוועדה המייעצת לחיזוק מערכת הבריאות הציבורית (בפרק זה – ועדת גרמן). הוועדה כללה נציגים ממשרדי ממשלה רבים (ראש הממשלה, בריאות, אוצר, תיירות ומשפטים), מומחים לכלכלה ולכלכלת בריאות, עובדי ארגוני עובדים במערכת הבריאות ונציגי ציבור. לאחר כשנה של דיונים, פרסמה ועדת גרמן את המלצותיה ביום כ"ז בסיון התשע"ד (25 ביוני 2014) וביניהן פרק המלצות להסדרת מתן השירות הרפואי הניתן לתייר המגיע לישראל לשם קבלת השירות (בפרק זה – תיירות רפואית) ופרק המלצות להסדרת מערכת הרפואה הפרטית.

ועדת גרמן הגיעה למסקנה כי התיירות הרפואית טומנת בחובה הזדמנויות למערכת הבריאות, כמו הזרמת כספים לבתי החולים והכנסות מתיירות, אך גם עלולה לפגוע במערכת הרפואה הציבורית ובמטופל הישראלי, באופן של מתן קדימות למטופלים זרים על חשבון המטופל הישראלי, שימוש בתשתיות ישראליות בלא פיצוי נאות, סחרור שכר במערכת הבריאות ויצירת תורים ארוכים במערכת הבריאות הציבורית. על כן, המליצה ועדת גרמן להסדיר את תחום התיירות הרפואית באופן שיבטיח שמירה על המטופל הישראלי וזכויותיו, יבטיח הגנה ראויה על התייר שמגיע לישראל במטרה לקבל טיפול רפואי (בפרק זה – תייר המרפא) מפני ניצול מצבו הרפואי לרעה ויבטיח שימוש מיטבי בכספי התיירות הרפואית. בין השאר, המליצה הוועדה לקבוע היטל מהכנסות של ספקי שירותים רפואיים מתיירות רפואית. תייר המרפא כאמור משתמש בתשתיות ציבוריות כמו בתי חולים ובכוח

פעולות תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח, המוערכות בסך של כ־15 מיליון ש"ח לשנה, כוללות את כל הפעולות הנדרשות לשם קיום אפקטיבי של מערך ההגנות לצורך עמידה במפלס כך שלא יעלה על 15.1 ב"רשת מי"ה" בבריכה 5. בין הפעולות ניתן למנות, בין השאר, את הפעולות האלה: טיפולי מנע (חלקי חילוף, אחזקה שוטפת וכדומה); טיפולי שבר; תשלומי חשמל למשאבות; הוצאות מים; אגרות; היטלים (כגון היטל הזרמה לים וכדומה); עבודות עפר להסדרת סוללות (במיוחד מול חופי הרחצה); הקמת מערך ניטור בקרה, התרעה ושלטה הכולל בין היתר בקרת שקיעות מבנים וסוללות; בקרת מפלסים רציפה; בדיקות כימיות; התפתחות חללים בתת־הקרקע וכדומה, לרבות חוות דעת מקצועיות שוטפות לגבי המצב והאפקטיביות של מערך ההגנות וניהול הסיכונים; מערכות גאוגרפיות ממוחשבות (GIS); תקשורת; מחשוב; תוכנה.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי ביצוע תחזוקתן של הגנות חוף ים המלח, כהגדרתן המוצעת, ייעשה בידי גוף שעליו החליטה הממשלה, בהיקף שעליו החליטה.

לסעיפים קטנים (ב) עד (ה)

מוצע לקבוע את חלקם של בתי המלון באזור האגן הדרומי של ים המלח והמועצה האזורית "תמר", בתחזוקתן של הגנות חוף ים המלח.

לפי החלוקה המוצעת, מי"ה תמשיך לממן את עלות תחזוקת ההגנות בשיעור של 39.5% ואילו המועצה האזורית "תמר" ובתי המלון באזור האגן הדרומי יישאו באופן שווה ביתרה, עד לסכום של 5 מיליון שקלים חדשים לכל גוף. זאת, לאור העובדה שבתי המלון והמועצה הם הנהנים הישירים מפעולות הגנת חוף ים המלח אשר ממומנים על ידי המדינה ומי"ה. סכום התקרה האמור

²⁹ חוקי א"י כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

³⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156; התשע"ב, עמ' 582.

"(ב) היטלים על הכנסות מתיירות רפואית ועל הכנסות ממוסד רפואי פרטי, שגבה המוסד בהתאם להוראות פרק ג'1";

ד ב ר י ה ס ב ר

בעניינים אלה, המליצה ועדת גרמן לייעד את הכספים מההיטלים שיוטלו על תיירות רפואית ועל מוסדות רפואיים פרטיים לשיפור מערכת הבריאות הציבורית והשירות למטופל הישראלי. הוועדה המליצה כי היטלים אלה ישמשו להגדלת מקורות המימון של סל שירותי הבריאות לפי סעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (בפרק זה – חוק ביטוח בריאות ממלכתי), לצורך תקצוב תכנית לאומית לקיצור תורים ולשיפור השירות במערכת הבריאות. ההיטלים המוצעים ישמשו ככלי לקיצור התורים שנוצרים לציבור עקב השירותים הרפואיים הניתנים לתיירי המרפא ועקב הפעילות הרפואית במערכת הבריאות הפרטית, יבטיחו כי כלל אזרחי מדינת ישראל ייהנו מהכנסות התיירות הרפואית ומהכנסות המוסדות הרפואיים הפרטיים ויחזקו את כלל מערכת הבריאות הציבורית.

מוצע, על כן, לקבוע היטלים מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים כדי לתחום את הגידול בפעילות התיירות הרפואית ובפעילות מערכת הבריאות הפרטית ו"להשיב" כספים מאותן פעילויות לשיפור הזמינות של המשאבים הרפואיים הציבוריים לכלל הציבור.

התיקונים המוצעים צפויים להביא לתוספת הכנסה בתקציב המדינה של כ-130 מיליון שקלים חדשים בשנה כמפורט להלן: כ-60 מיליון שקלים חדשים מהיטל מתיירות רפואית, כ-30 מיליון שקלים חדשים מביטול הפטור ממס ערך מוסף על פעילות התיירות הרפואית בבתי חולים הפרטיים וכ-40 מיליון שקלים חדשים מהיטל מבתי חולים פרטיים.

סעיף 21 לפסקה (1)

סעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע את מקורות המימון של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק. בין כלל מקורות המימון נמנים דמי הביטוח שאותם גובה המוסד לביטוח לאומי, התקבולים של קופת החולים משירותי בריאות שניתנים בתשלום לפי סעיפים 7 ו-8 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי וכן סכומים נוספים מתקציב המדינה שנועדו להשלים את מימון עלות הסל לקופות החולים. מוצע להוסיף לסעיף 13(א) את פסקה (ב1) ולקבוע כי ההיטלים מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים שגבה המוסד לביטוח לאומי לפי פרק ג'1 לחוק המוצע, ישמשו כמקור מימון נוסף של שירותי הבריאות הניתנים לפי החוק. בכך יקטן הסכום המועבר על ידי המדינה להשלמת מימון שירותי הבריאות לקופות החולים, לפי סעיף 13(א5) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, והוא ישמש לצורך תקצוב תכנית לאומית לקיצור תורים ולשיפור השירות במערכת הבריאות.

אדם אשר הכשרתו מומנה מתקציבים ציבוריים. על כן, המליצה הוועדה כי תייר המרפא יישא בחלק מהעלות שהושקעה ביצירת התשתיות הציבוריות והפעלתן, וזאת בדומה לאזור הישראלי המשלם מס לאורך חייו.

בנוסף, המליצה ועדת גרמן כי יבוטל הפטור ממס ערך מוסף על פעילות התיירות הרפואית בבתי חולים הפרטיים. הוועדה לא מצאה הצדקה לפטור את מקבלי השירות הרפואי שאינם תושבי ישראל מתשלום מס ערך מוסף בעוד שתשלום זה חל על תושבי ישראל. הוועדה גם לא מצאה שיש צורך בפטור זה כדי לעודד את המשך פעילות התיירות הרפואית בישראל שהתפתחה מאוד בשנים האחרונות.

המלצה נוספת של ועדת גרמן היא לפעול לתיחום הגידול במערכת הרפואה הפרטית. הגידול בספקי הבריאות הפרטיים גורם להסטה של עובדים לעבודה במערכת הרפואה הפרטית אשר אינה מוגבלת בהיקף המשאבים והתשלומים שאותם היא משלמת לעובדיה. הסטה זו של עובדים (בעיקר של רופאים) למערכת הבריאות הפרטית מייצרת קושי ביכולתה של מערכת הבריאות הציבורית לעמוד בתפקידיה ולספק שירותים רפואיים לכלל הציבור. בשל העובדות כי התשתיות הרפואיות בישראל מוגבלות (כגון אמצעי אבחון וטיפול) וכי מערכת הבריאות הפרטית עושה שימוש באותם רופאים העובדים במערכת הציבורית, המשמעות של גידול לא מרוסן בכמות הניתוחים במערכת הפרטית, היא היעדרות של רופאים מבתי החולים הציבוריים ועלייה במשך התורים. בנוסף, גידול לא מרוסן במערכת הבריאות הפרטית מוביל ללחצי שבר במערכת הציבורית ולגידול לא נצרך בהוצאה הלאומית לבריאות.

הגידול בהיקף הפעילות הרפואית הפרטית בישראל הביא למצב שלפיו שיעור המימון הפרטי מתוך ההוצאה הלאומית על בריאות עולה בהתמדה במשך השנים. כך למשל שיעור המימון הפרטי מההוצאה הלאומית לבריאות עמד בשנת 2013 על 40%, לעומת 35% בשנת 2003. יצוין כי על הצורך בריסון הגידול בהוצאה על הרפואה הפרטית עמד לאחרונה מבקר המדינה בדוח הביקורת השנתי 2013 לשנת 2012, שפורסם ביום כ"ח באייר התשע"ג (8 במאי 2013). בניגוד לבתי החולים הציבוריים, אשר מוגבלים ביכולת הגידול בפעילות שלהם (ראו למשל, שיטת ההתחשבות בין קופות החולים לבתי החולים הציבוריים שנקבעה בסימן א' לפרק ה' בחוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (פורסם בס"ח התשע"ג, עמ' 116) (בפרק זה – החוק לשינוי סדרי עדיפויות)), אין כיום כלי רגולטורי אפקטיבי שמאפשר לתחום את הגידול בפעילות הבריאות הפרטית ולצמצם את השפעותיה השליליות על מערכת הבריאות הציבורית.

**"פרק ג' 1 – היטלים על הכנסות מתיירות רפואית ועל
הכנסות ממוסד רפואי פרטי**

הגדרות 15א. בפרק זה –

"האזור", "שטחי המועצה הפלסטינית" – כהגדרתם בחוק
לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום
(יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית),
התשס"ז–2007;³¹

"בית חולים כללי פרטי" – בית חולים כללי, שאינו אחד מאלה:

- (1) בית חולים ממשלתי כללי;
 - (2) בית חולים כללי שבבעלות קופת חולים;
 - (3) בית חולים כללי שבבעלות רשות מקומית;
 - (4) בית חולים כללי שהוא תאגיד שהוא מוסד
ציבורי כהגדרתו בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה³²;
 - (5) בית חולים כללי שאינו בית חולים כאמור
בפסקאות (1) עד (4), אשר בתעודת רישומו לפי פקודת
בריאות העם כלולות עמדות לרפואה דחופה (מיון);
- "הכנסה" – כהגדרתה בפקודת מס הכנסה, ולעניין מוסד
רפואי פרטי – למעט הכנסה ממימון ציבורי;
- "מוסד רפואי פרטי" – מרפאה כירורגית פרטית, או בית חולים
כללי פרטי;
- "מימון ציבורי" – כל אלה:

- (1) מקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א);
- (2) כספים שמקורם ברכישת שירותים רפואיים בידי
משרד ממשלתי הממשלה, צה"ל או המוסד;
- (3) מקורות מימון ציבוריים אחרים, שקבעו השרים
בצו;

ד ב ר י ה ס ב ר

ההגדרה "מוסד רפואי פרטי" כוללת מרפאה כירורגית
פרטית או בית חולים כללי פרטי שהוא בית חולים כללי
שאינו ממשלתי, שאינו בבעלות קופת חולים או רשות
מקומית, ושאינו תאגיד שהוא מוסד ציבורי כהגדרתו
בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה או בית חולים שבתעודת
רישומו לפי הפקודה כלולות עמדות לרפואה דחופה (מיון).
יובהר כי בית חולים כללי פרטי שלקופת חולים שליטה
במישרין או בעקיפין בתאגיד שבית החולים הוא בבעלותו
ושלא נקבע לגביו הסדר לפי החוק לשינוי סדרי עדיפויות,
ייחשב כבית חולים כללי פרטי שאינו בבעלות קופת חולים
(פסקה (2) להגדרה "בית חולים כללי פרטי").

לפסקה (2)

מוצע להוסיף לחוק ביטוח בריאות ממלכתי את
פרק ג', אשר יסדיר את ההוראות לעניין היטלים על
הכנסות מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים.

לסעיף 15א המוצע

מוצע להגדיר את המונחים שבהם נעשה שימוש
בסעיפים השונים בהצעת החוק, ובכלל זה מוצע להגדיר
את המונח "מוסד רפואי פרטי" שלגביו נקבעת חובת תשלום
היטל מכל הכנסה שקיבל, העולה על תקרת הכנסה שקבעו
לגביו שרי הבריאות והאוצר (בפרק זה – השרים), ואם לא
קבעו השרים תקרה כאמור – כפי שנקבעה בסעיף המוצע.

³¹ ס"ח תשס"ז, עמ' 364.

³² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

"מרפאה כירורגית פרטית" – מרפאה כהגדרתה בסעיף 34(ג) לפקודת בריאות העם הטעונה רישום בהתאם להוראות לפי סעיף 34(א)(2) לפקודה האמורה, אשר מתבצעות בה פעולות כירורגיות ושאינה אחת מאלה:

- (1) מרפאה ממשלתית;
- (2) מרפאה בבעלות קופת חולים;
- (3) מרפאה בבעלות רשות מקומית;

"ספק שירותים" – מוסד רפואי כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, לרבות בעל מקצוע רפואי או פרה-רפואי, ובלבד שקיבל רישיון או הכרה במעמד מן המנהל או שהוא בעל תעודה לפי חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008³³;

"פקודת בריאות העם" – פקודת בריאות העם, 1940³⁴;

"השרים" – שר הבריאות ושר האוצר;

"תייר" – מי שאינו אזרח ישראלי או תושב, למעט תושב האזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית;

"תיירות רפואית" – שירות רפואי הניתן לתייר המגיע לישראל לשם קבלת השירות.

15. ב. (א) ספק שירותים ישלם למוסד היטל בשל כל הכנסה שקיבל מתיירות רפואית, בהתאם להוראות לפי סעיף זה (בפרק זה – היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית).

חובת תשלום
היטל בשל הכנסה
מתיירות רפואית

ד ב ר י ה ס ב ר

לא יעלה על 15% מכל הכנסה שקיבל ספק השירותים מתיירות רפואית. מוצע כי בקביעת שיעור ההיטל, רשאים השרים להתחשב, בין השאר, בזהות ספק השירותים, באופי השירות ובזמינות של ספק השירותים למתן השירות לתושב ישראל, בזמינות מתן השירותים באזור הגאוגרפי שבו נמצא ספק השירותים ובאשכול שבו מדורג היישוב שבתחומו פועל ספק השירותים, לפי הרמה החברתית-כלכלית שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עוד מוצע לקבוע כי ככל שלא קבעו השרים הוראות לעניין גובה ההיטל, יעמוד שיעור ההיטל על 15% מסך ההכנסות של ספק השירותים מתיירות רפואית בכל חודש. על שיעור זה המליצה ועדת גרמן.

נוסף על כך, מוצע להסמיך את השרים לקבוע הוראות לעניין חובת דיווח של ספק שירות בכל הנוגע לפעילותו ולהכנסותיו מתיירות רפואית, לצורך בחינת עמידתם בהוראות שנקבעו לעניין תשלום ההיטל.

עוד מוצע לקבוע כי אם הוטל היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית או הועלה שיעור ההיטל כאמור, לאחר שהוסכם על מתן שירות רפואי במסגרת תיירות רפואית, רשאי ספק השירותים לדרוש מהתייר שישלם לו את סכום

כמו כן מוצע להגדיר את המונח "הכנסה". ההגדרה של מונח זה כוללת "הכנסה" כהגדרתה בפקודת מס הכנסה, שאינה רק הכנסה חייבת לפי הגדרתה בפקודה, ולעניין מוסד רפואי פרטי – למעט הכנסה של המוסד הרפואי ממימון ציבורי. לעניין זה מוגדר מימון ציבורי ככל מקור מימון ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי וכן כספים שמקורם ברכישת שירותים רפואיים בידי משרד ממשלתי הממשלה, צבא הגנה לישראל או המוסד לביטוח לאומי וכן מקורות מימון ציבוריים נוספים שקבעו השרים בצו.

ההגדרה "תיירות רפואית" כוללת שירות רפואי הניתן לתייר, המוגדר כמי שאינו אזרח ישראלי או תושב, למעט תושב האזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית, המגיע לישראל לשם קבלת השירות הרפואי.

לסעיף 15 המוצע

לאור האמור בחלק הכללי, מוצע לתחום את הגידול בפעילות התיירות הרפואית, ולשם כך לקבוע חובת תשלום היטל של ספק שירותים בשל הכנסותיו מתיירות רפואית. לעניין זה, מוצע להסמיך את השרים לקבוע הוראות לעניין שיעור ההיטל ומועדי תשלום, ובלבד ששיעור ההיטל

³³ ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

³⁴ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

(ב) השרים יקבעו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, הוראות לעניין שיעור ההיטל בשל הכנסה מתיירות רפואית ומועדי תשלומי, ובלבד ששיעור ההיטל כאמור לא יעלה על 15% מכל הכנסה שקיבל ספק השירותים מתיירות רפואית; בקביעת השיעור כאמור רשאים השרים להתחשב, בין השאר, בזהות ספק השירותים, באופי השירותים שהוא מספק, בזמינות מתן השירותים לתושב, בזמינות מתן השירותים באזור הגאוגרפי שבו נמצא ספק השירותים ובאשכול שבו מדורג היישוב שבתחומו פועל ספק השירותים לפי המדרג החברתי-כלכלי שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) לא קבעו השרים הוראות לפי סעיף קטן (ב), ישלם ספק שירותים, מדי חודש, היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית, בשיעור של 15% מסך ההכנסה של ספק השירותים באותו חודש.

(ד) השרים רשאים לקבוע הוראות לעניין חובת דיווח של ספק שירותים בכל הנוגע לפעילותו במסגרת תיירות רפואית ולהכנסותיו מתיירות רפואית, ובכלל זה מועד הדיווח ותקופות הדיווח.

(ה) הוטל היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית או הועלה שיעור ההיטל כאמור, לאחר שהוסכם על מתן שירות רפואי במסגרת תיירות רפואית, רשאי ספק השירותים לדרוש מהתייר שישלם לו את סכום ההיטל או את סכום ההיטל הנוסף, לפי העניין, שנתחייב בו ספק השירותים.

(א) מוסד רפואי פרטי ישלם למוסד היטל בשל כל הכנסה שקיבל העולה על תקרת הכנסה החלה לגביו בהתאם להוראות לפי סעיף זה (בפרק זה – היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי), הכול בהתאם להוראות כאמור.

(ב) השרים יקבעו הוראות בעניינים אלה:

15. חובת תשלום היטל בשל הכנסה של מוסד רפואי פרטי

ד ב ר י ה ס ב ר

הרפואה באזור הגאוגרפי שבו נמצא המוסד הרפואי, בהכנסתו של המוסד הרפואי ממימון ציבורי וממימון שאינו מימון ציבורי ובצורך בריסון תמריצים כלכליים של מוסדות רפואיים פרטיים ושל רוכשי שירותים רפואיים ממוסדות כאמור. השרים יהיו רשאים לקבוע תקרת הכנסה שונה לסוגים של מוסדות רפואיים פרטיים או למוסדות רפואיים פרטיים מסוימים.

עוד מוצע להסמיך את השרים לקבוע הוראות לעניין שיעור ההיטל שישלם מוסד רפואי פרטי, לרבות הגדלת שיעור ההיטל בהתאם לעלייה בהכנסתו החייבת בהיטל על תקרת ההכנסה החלה לגביו (היטל מדורג). זאת בדומה למנגנון המוצע בסעיף 15ג) ככל שלא קבעו השרים הוראות כאמור. השרים יוסמכו לקבוע הוראות בדבר מועדי תשלום ההיטל ובדבר חובת דיווח של מוסדות רפואיים

ההיטל או את סכום ההיטל הנוסף, לפי העניין, שנתחייב בו ספק השירותים.

לסעיף 15 המוצע

לאור האמור בחלק הכללי, מוצע לתחום את הגידול בפעילות מוסדות רפואיים פרטיים, ולשם כך מוצע לקבוע חובת תשלום היטל של מוסד רפואי פרטי בשל הכנסותיו שעלו על תקרת הכנסה שקבעו השרים לגביו. לעניין זה, מוצע להסמיך את השרים לקבוע הוראות לעניין תקרת ההכנסה של מוסד רפואי פרטי שעל ההכנסה העולה עליה ישולם היטל. בקביעת תקרה כאמור, רשאים השרים להתחשב, בין השאר, בגודלו של המוסד הרפואי, במספר מיטות האשפוז וסוג המיטות, במספר חדרי הניתוח שרשאי המוסד הרפואי להפעיל, בסוג הפעילות הרפואית המתבצעת במוסד הרפואי והיקפה, בזמינות שירותי

(1) תקרת ההכנסה של מוסד רפואי פרטי שעל ההכנסה העולה עליה ישולם היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי (בסעיף זה – הכנסה חייבת בהיטל), ורשאים השרים לקבוע תקרת הכנסה שונה לסוגים של מוסדות רפואיים פרטיים או למוסדות רפואיים פרטיים מסוימים; בקביעת תקרה כאמור רשאים השרים להתחשב, בין השאר, בשיקולים אלה:

- (א) גודלו של המוסד הרפואי הפרטי;
 - (ב) מספר מיטות האשפוז לפי תעודת הרישום של המוסד הרפואי הפרטי, וסוג המיטות כאמור;
 - (ג) מספר חדרי הניתוח שרשאי המוסד הרפואי הפרטי להפעיל;
 - (ד) סוג הפעילות הרפואית המתבצעת במוסד הרפואי הפרטי והיקפה;
 - (ה) זמינות שירותי הרפואה באזור הגאוגרפי שבו נמצא המוסד הרפואי הפרטי;
 - (ו) הכנסתו של המוסד הרפואי הפרטי ממימון ציבורי וממימון שאינו מימון ציבורי;
 - (ז) הצורך בריסון תמריצים כלכליים של מוסדות רפואיים פרטיים ושל רוכשי שירותים רפואיים מהמוסדות כאמור;
- (2) שיעור ההיטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, ובכלל זה העלאת השיעור באופן מדורג בהתאם לעלייה בהכנסתו החייבת של המוסד הרפואי;
- (3) מועדי תשלום היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי;
- (4) חובת דיווח של מוסד רפואי פרטי בכל הנוגע לפעילותו ולהכנסותיו, ובכלל זה מועד הדיווח ותקופת הדיווח.

ד ב ר י ה ס ב ר

זה, שיעור התוספת של 51%, מוצע בשל היקף התשלומים המשוער שקיבלו רופאים או בעלי מקצוע אחר בשל שירותי בריאות שביצעו בשנת 2013 במוסד הרפואי, שלא היו כלולים בתשלום שקיבל המוסד הרפואי באותה שנה בשל שירותים אלה. לגבי שיעורי ההיטל, מוצע לקבוע היטל מדורג לפי שיעור העלייה של הכנסות המוסד הרפואי מתקרת ההכנסה האמורה, כך שעל הכנסות מוסד רפואי מעבר לתקרה ועד ל-107% מהתקרה, יוטל היטל בשיעור של 30%, ועל הכנסות מעבר ל-107% מהתקרה יוטל היטל בשיעור של 67%.

פרטיים בכל הנוגע לפעילותם ולהכנסותיהם, לצורך בחינת עמידתם בהוראות שנקבעו לעניין תשלום ההיטל.

עוד מוצע לקבוע כי ככל שלא קבעו השרים הוראות לעניין תקרת הכנסה וגובה ההיטל, יעמדו התקרה, שיעורי ההיטל ומועדי תשלומם על השיעורים המפורטים בסעיף 15ג(ג) המוצע. זאת בדומה למנגנון שנקבע לגבי בתי החולים הציבוריים בחוק לשינוי סדרי עדיפויות. לפי המוצע, תיקבע תקרת ההכנסה על בסיס הביצוע בפועל בשנת 2013 בתוספת שיעורי גידול נורמטיביים במעבר שבין השנים 2013 עד 2015 והחל משנת 2015 ואילך. לעניין

(ג) לא קבעו השרים הוראות לפי סעיף קטן (ב), יהיו תקרת ההכנסה ושיעורי ההיטל שישלם מוסד רפואי פרטי לפי סעיף זה, ומועד תשלומם, כמפורט להלן:

(1) תקרת ההכנסה של כל מוסד רפואי פרטי תהיה הסכום המתקבל ממכפלה של 95% בסך ההכנסות של המוסד הרפואי הפרטי בשנת 2013, בתוספת כל אלה:

(א) שיעור של 51%;

(ב) שיעור העדכון של מחיר יום אשפוז, כפי שקבעו השרים בצו לפי חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996³⁵, לבתי חולים כלליים, לגבי אותה שנה;

(ג) שיעור העדכון בשל שינויים דמוגרפיים שחלו באוכלוסייה; השיעור האמור יעמוד, לגבי שנת 2015 – על 2.82%, ולגבי כל שנה משנת 2016 – על 1.4%;

(2) עלתה הכנסתו של המוסד הרפואי הפרטי מעבר לתקרת ההכנסה לפי פסקה (1) ועד ל-107% מהתקרה כאמור, ישלם המוסד הרפואי הפרטי, מדי שנה בשנה, היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, בשיעור של 30% מהכנסתו שעלתה על התקרה;

(3) עלתה הכנסתו של המוסד הרפואי מעבר ל-107% מתקרת ההכנסה לפי פסקה (1), ישלם המוסד הרפואי הפרטי, מדי שנה בשנה, בנוסף לתשלום לפי פסקה (2), היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי בשיעור של 67% מהכנסתו שעלתה על 107% מהתקרה;

(4) היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, לפי סעיף קטן זה, ישולם מדי שנה בשנה, לא יאוחר מיום 1 באפריל של השנה העוקבת לשנה שבעדה משולם ההיטל.

גביית ההיטלים 115. (א) המוסד יגבה היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית והיטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, לפי פרק זה, בדרך שבה הוא גובה את דמי הביטוח הלאומי; לענין זה יחולו הוראות חוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחויבים לפי הענין, כאילו היו דמי ביטוח לאומי.

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל הכנסה מתיירות רפואית ובשל הכנסת מוסד רפואי פרטי לפי פרק ג', את ההוצאות שהיו לו בקשר למילוי תפקידיו לפי פרק זה, בשיעורים ולפי דרכי חישוב שיקבעו שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר, ובלבד ששך כל הוצאות המוסד שינוכו כאמור לא יעלה על חצי אחוז מהסכומים שגבה כהיטלים כאמור.

לסעיף 115 המוצע

מוצע לקבוע כי המוסד לביטוח לאומי יגבה את ההיטלים בשל הכנסה מתיירות רפואית ובשל הכנסת מוסד רפואי פרטי בדומה לאופן שבו הוא גובה את דמי ביטוח בריאות לפי סעיף 15 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי. עוד מוצע כי המוסד ינכה, מהסכומים שגבה כהיטלים

³⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

(ב) ההוראות לפי חוק הביטוח הלאומי, לעניין דמי ביטוח, לרבות ההוראות שנקבעו לפי פרק ט"ו לחוק האמור, יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית והיטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, לפי פרק זה, כאילו היו דמי ביטוח לאומי.

(ג) המוסד ינכה, מהסכומים שגבה כהיטלים בשל הכנסה מתיירות רפואית ובשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, לפי פרק זה, את ההוצאות שהיו לו בקשר למילוי תפקידיו לפי פרק זה, בשיעורים ולפי דרכי חישוב שיקבעו שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר, ובלבד שסך כל הוצאות המוסד שינוכו כאמור לא יעלה על חצי אחוז מהסכומים שגבה כהיטלים כאמור.

המוסד יפרסם באתר האינטרנט של המוסד, הוראות בדבר אופן התשלום של היטל בשל הכנסה מתיירות רפואית ושל היטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, ודרך העברתם למוסד; תשלום כאמור ייעשה על גבי טופס שקבע המוסד.

אופן תשלום
ההיטלים והעברתם
למוסד

(א) רשות המסים תעביר למוסד כל מידע הדרוש לו לשם ביצוע תפקידיו לפי פרק זה.

העברת מידע

(ב) המוסד יעביר לשרים כל מידע שדרשו ממנו השרים או מי שכל אחד מהם הסמיך לכך, אשר הגיע אל המוסד אגב ביצוע תפקידו לפי פרק זה והנדרש לשרים לצורך קביעת הוראות לפי פרק זה.

המנהל הכללי של משרד הבריאות יפרסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות, את רשימת המוסדות הרפואיים הפרטיים;

רשימת המוסדות
הרפואיים הפרטיים

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך, מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת מידע מהמוסד לביטוח לאומי לשרים. העברת המידע תסייע לשרים לקבוע הוראות בעניין שיעור ההיטל בשל הכנסה מתיירות רפואית, בעניין תקרת הכנסה של מוסד רפואי פרטי שעל הכנסה העולה עליה ישולם היטל ובעניין שיעור ההיטל בשל הכנסת מוסד רפואי פרטי שעלתה על התקרה כאמור.

לסעיף 115 המוצע

לשם הגברת השקיפות ויציאת ודאות לגבי זהות המוסדות הרפואיים הפרטיים שעל הכנסותיהם מוצע להטיל היטל, מוצע לקבוע כי המנהל הכללי של משרד הבריאות יפרסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות, את רשימת המוסדות הרפואיים הפרטיים. מוצע שלא לפרסם רשימה של ספקי שירותים שעל הכנסותיהם מתיירות רפואית מוצע להטיל היטל, בשל ריבוי ספקי השירותים, וחוסר היכולת לדעת אילו בעלי מקצוע רפואי ובאילו מרפאות מתבצעת פעילות של תיירות רפואית.

לסעיף 115 המוצע

מוצע לקבוע את אופן תשלום ההיטל ודרך העברתו למוסד לביטוח לאומי. לפי המוצע, יפרסם המוסד באתר האינטרנט שלו הוראות בדבר אופן התשלום של ההיטלים בשל הכנסה מתיירות רפואית ובשל הכנסת מוסד רפואי פרטי, ודרך העברתם למוסד. תשלום כאמור ייעשה על גבי טופס שקבע המוסד.

לסעיף 115 המוצע

מוצע לקבוע הוראות לעניין העברת מידע מרשות המסים למוסד לביטוח לאומי. העברת המידע מרשות המסים לגבי הכנסות של ספקי שירותים ולגבי הכנסות של מוסדות רפואיים פרטיים תסייע למוסד לביטוח לאומי לגבות את ההיטלים מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים ולבחון את אופן עמידתם של ספקי השירותים והמוסדות הרפואיים הפרטיים בהוראות שנקבעו לעניין תשלום ההיטל.

(3) בסעיף 18(א), אחרי "13(א)(1)" יבוא "1(ב)" ואחרי "15(ג)" יבוא "15(ד)(ג)";

(4) בסעיף 47 –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (3) יבוא:

"(3א) לא שילם היטל על הכנסות מתיירות רפואית או היטל על הכנסות ממוסד רפואי פרטי, בניגוד להוראות לפי סעיפים 15 או 15ג;";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) העושה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – כפל הקנס כאמור:

(1) לא מוסר דיווח בנוגע לפעילותו ולהכנסתו מתיירות רפואית, בניגוד להוראות לפי סעיף 15(ב)(ד);

(2) לא מוסר דיווח בנוגע לפעילותו ולהכנסתו, בניגוד להוראות לפי סעיף 15(ב)(4)";

(3) לא מוסר דיווח על תרומות, בניגוד להוראות לפי סעיף 40(א) עד (ג).";

(5) בסעיף 60(ד), אחרי "שר הבריאות" יבוא "ולעניין פרק ג' גם בהסכמת שר האוצר".

22. בפקודת בריאות העם, 1940³⁶, אחרי סעיף 24 יבוא:

תיקון פקודת בריאות העם

224. (א) כל תשלום לרופא או לבעל מקצוע אחר, בעד שירות רפואי שביצעו בתחומי מוסד רפואי, בין אם הרופא או בעל המקצוע הם עובדי המוסד הרפואי ובין אם אינם עובדי המוסד הרפואי, ישולם לרופא או לבעל המקצוע על ידי המוסד הרפואי בלבד; לעניין זה, "תשלום" – בין כשכר עבודה ובין בכל דרך אחרת.

"תשלום לרופא או לבעל מקצוע בעד שירות רפואי שביצעו במוסד רפואי"

ד ב ר י ה ס ב ר

מתיירות רפואית או מוסדות רפואיים פרטיים בהתאם להוראות התיקון המוצע.

לפסקה (3)

לפסקה (5)

סעיף 60 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע כי שר הבריאות ממונה על ביצוע החוק ומוסמך להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. עוד קובע הסעיף כי בכל הנוגע לגבייה, לחלוקה ולהעברה של הכספים שהמוסד לביטוח לאומי קיבל ממקורות המימון המפורטים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי תהיה סמכות התקנת התקנות נתונה לשר העבודה והרווחה בהסכמת שר הבריאות. לפי הצעת החוק יבצע המוסד לביטוח לאומי את גביית ההיטלים מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים. לפיכך, מוצע לקבוע כי בנושאים אלה של גביית היטלים, תהיה סמכות שר העבודה והרווחה להתקין תקנות נתונה גם להסכמת שר האוצר.

סעיף 18 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע כי המוסד לביטוח לאומי יקבע את חלוקת הכספים ממקורות המימון של שירותי הבריאות בין קופות החולים, בהתאם למספר המבוטחים המשוקלל בכל אחת מהקופות, לפי כללי ההקצאה שנקבעו לפי סעיף 17 לחוק האמור.

מוצע לקבוע כי לסכום הכספים לחלוקה בין קופות החולים ייוספו הסכומים שגבה המוסד לביטוח לאומי כהיטלים מתיירות רפואית וממוסדות רפואיים פרטיים לפי פרק ג', לאחר שינוכו מהם ההוצאות שהיו למוסד לביטוח לאומי בקשר למילוי תפקידיו לפי פרק זה (ראו סעיף 15(ג) המוצע).

לפסקה (4)

מוצע להוסיף להוראות העונשיות שבסעיף 47 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי שתי עבירות נוספות: אי-תשלום היטל על הכנסה מתיירות רפואית או היטל על הכנסות ממוסד רפואי פרטי כפי שנקבע בפרק ג' או בהתאם להוראות השרים לפי הפרק האמור, ואי-מסירת דיווח בכל הנוגע לפעילותם או להכנסותיהם של ספקי שירותים

³⁶ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239; ס"ח התשע"ד, עמ' 587.

(ב) רופא או בעל מקצוע כאמור בסעיף קטן (א) לא יקבלו, במישרין או בעקיפין, כל תשלום נוסף על התשלום כאמור באותו סעיף קטן, בעד השירות הרפואי שביצעו בתחומי מוסד רפואי.

(ג) בהתקשרות של מוסד רפואי עם כל רופא או בעל מקצוע אחר כאמור בסעיף קטן (א) לביצוע שירות רפואי בתחומי המוסד הרפואי, תיכלל התחייבות של הרופא או של בעל המקצוע להימנע מקבלת תשלום נוסף כאמור בסעיף קטן (ב)."

23. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975³⁷, בסעיף 30(א)(8), פסקת משנה (ז) – תימוחק. תיקון חוק מס ערך מוסף

פרק ז': שונות

24. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³⁸ (בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי) – תיקון חוק הביטוח הלאומי

(1) בסעיף 28ב –

- (א) במקום כותרת השוליים יבוא "מימון גירעון בענף ביטוח אבטלה";
- (ב) ברישה, במקום "סעיפים 28 ו-33, בתקופה שמיום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) ועד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)" יבוא "סעיף 28";
- (2) סעיף 33 – בטל;

דבריו הסבר

נוסחה של פסקת משנה (ז) לסעיף 30(א)(8) לחוק המע"מ אשר מוצע למחוק הוא:

"(ז) אשפוז של תייר בבית חולים רשום לפי פקודת בריאות העם, 1940, ושירותים נוספים הניתנים אגב אשפוז כאמור."

פרק ז': שונות

סעיף 24 לפסקאות (1) ו-(2)

סעיף 28ב לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי), קובע הוראת שעה ולפיה הגירעון בענף ביטוח אבטלה ימומן מהעודף בענף ביטוח ילדים. הוראת שעה זו נוספה לחוק הביטוח הלאומי בחוק ההסדרים במשק מדינת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2000), התש"ס-2000, ותוקפה הוארך מעת לעת ולאחרונה עד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014) (בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010). לאחר בחינת הוראה זו במשך ארבע עשרה השנים שהיא עמדה בתוקף, מוצע להפוך אותה להוראת קבע.

בהתאם לכך, מתייתר הצורך בהוראות סעיף 33 לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו כיסוי גירעון בענף ביטוח אבטלה מאוצר המדינה ועל כן מוצע לבטלו.

נוסחו של סעיף 33 שמוצע לבטל הוא:

"33. כיסוי גירעון

(א) גירעון שנוצר בענף ביטוח אבטלה יכוסה מאוצר המדינה.

לרופא. מתן השירותים באופן זה אינו מאפשר פיקוח של הרגולטור על אופי ההתקשרות בין הרופא למקבל השירות ופותר פתח לניצול מקבל השירות. נוסף על כך, מתן השירותים באופן כזה אינו מאפשר להטיל היטל על מלוא ההכנסות של מוסדות רפואיים פרטיים. אשר על כן, מוצע לקבוע כי כל תשלום לרופא, או לבעל מקצוע אחר, בעד שירותים רפואיים שביצעו בתחומי מוסד רפואי, בין כשכר עבודה ובין בכל דרך אחרת, בין אם הרופא או בעל המקצוע הם עובדי המוסד הרפואי ובין אם אינם עובדי המוסד הרפואי, ישולם לרופא או לבעל המקצוע על ידי המוסד הרפואי בלבד. כמו כן מוצע לקבוע כי רופא או בעל מקצוע כאמור, לא יקבלו, במישרין או בעקיפין, כל תשלום נוסף על התשלום ששולם להם כאמור על ידי המוסד הרפואי, בעד שירות כאמור. בהתקשרות של מוסד רפואי עם כל רופא או בעל מקצוע אחר כאמור בסעיף קטן (א) לביצוע שירות רפואי בתחומי המוסד הרפואי, תיכלל התחייבות של הרופא או של בעל המקצוע להימנע מקבלת תשלום נוסף כאמור בסעיף קטן (ב).

סעיף 23 לאור האמור בחלק הכללי, וכדי לתחום את הגידול בפעילות התיירות הרפואית, מוצע שלא לעודד עוד מתן שירותים רפואיים של אשפוז של תייר ושירותים נוספים הניתנים לו אגב אשפוז על דרך של מתן הטבה של "שיעור מס אפס" לפי סעיף 30(א)(8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (בפרק זה – חוק המע"מ). על תיקון זה המליצה גם ועדת גרמן.

לעניין זה יצוין כי ביטול ההטבה ישפיע רק על מוסדות רפואיים פרטיים המאוגדים כחברה בע"מ וחייבים בתשלום מס ערך מוסף לפי חוק, ולא ישפיע על בתי חולים ציבוריים המאוגדים כמלכ"רים ואינם חייבים בתשלום מס ערך מוסף.

³⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ד, עמ' 736.

³⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ד, עמ' 659.

(3) בסעיף 161, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

“(א) לענין סימן זה, תקופת האכשרה לגבי תקופת אבטלה פלונית היא:

(1) לגבי מי שטרם מלאו לו 30 שנים בתאריך הקובע – 24 חודשים קלנדריים שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה, בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 30 החודשים בתכוף לתאריך הקובע;

(2) לגבי מי שמלאו לו 30 שנים וטרם מלאו לו 35 שנים בתאריך הקובע – 18 חודשים קלנדריים שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה, בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 24 החודשים בתכוף לתאריך הקובע;

(3) לגבי מי שאינו נמנה עם המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) – 12 חודשים קלנדריים שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה, בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 18 החודשים בתכוף לתאריך הקובע.”

(4) בסעיף 162, במקום “18 החודשים כאמור בסעיף 161” יבוא “החודשים שבתכוף לתאריך הקובע כאמור בסעיף 161(א)”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לעודד את שילובם של צעירים בשוק העבודה, לתמך את הישגותם ואת השתקעותם בשוק העבודה תוך צבירת הון אנושי משמעותי ולהקטין את ההוצאות בענף ביטוח האבטלה, מוצע לבצע התאמה בתקופת האכשרה לצעירים המזכה בתשלום דמי אבטלה כמפורט להלן:

לגבי מי שטרם מלאו לו 30 שנים, תהיה תקופת האכשרה 24 חודשים קלנדריים, שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 30 החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו התחילה תקופת האבטלה.

לגבי מי שמלאו לו 30 שנים וטרם מלאו לו 35 שנים, תהיה תקופת האכשרה 18 חודשים קלנדריים, שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 24 החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו התחילה תקופת האבטלה.

לגבי כל מי שאינו נמנה בסעיפים א ו-ב וכן לגבי החריגים המנויים בסעיף 160(ג) ו-(ד), ההוראה הקיימת כיום תישאר ותהיה 12 חודשים קלנדריים שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 18 החודשים שקדמו ל-1 בחודש שבו התחילה תקופת האבטלה.

נוסחו של סעיף קטן (א) שמוצע להחליף הוא:

“(א) לענין סימן זה, תקופת האכשרה לגבי תקופת אבטלה פלונית היא 12 חודשים קלנדריים שבעדן שולמו דמי ביטוח אבטלה, בעד אחד או יותר מהימים בחודש, בתוך 18 החודשים בתכוף לתאריך הקובע.”

בשל התיקון האמור, מוצע להתאים את נוסחו של סעיף 162 לחוק הביטוח הלאומי, כך שבמקום שיפנה ל-18 החודשים כאמור בסעיף 161, הוא יפנה לחודשים שבתכוף לתאריך הקובע כאמור באותו סעיף.

(ב) (1) ראה המוסד כי בחודש מסוים צפוי גירעון בענף ביטוח אבטלה, יעביר אוצר המדינה באותו חודש למוסד את הסכום החסר הצפוי, בהתאם לאומדן הגירעון לאותו חודש;

(2) עם פרוסום מאזן המוסד לפי סעיף 31, ייערך חשבון סופי של הגירעון בשנת הכספים שלגביה פורסם המאזן והיתרה תועבר למוסד או תוחזר לאוצר המדינה, לפי הענין;

(3) לענין סעיף קטן זה, “אומדן הגירעון” – ההפרש שבין אומדן סכום הוצאות ענף ביטוח אבטלה הצפויות בחודש מסוים, לבין אומדן סכום התקבולים הצפויים מדמי ביטוח אבטלה באותו החודש, לרבות סכום השווה לחלק היחסי מהסכומים שאוצר המדינה שילם למוסד בעד אותו חודש לפי סעיף 32(ג1). המחושב לפי אומדן התקבולים לענף ביטוח אבטלה.”

לפסקאות (3) ו-(4) ולסעיף 25(א)

פרק ז' לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו ביטוח אבטלה, קובע, בין השאר, הוראות בדבר תקופת האכשרה המזכה בתשלום דמי אבטלה. סעיף 161(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי תקופת האכשרה לגבי כלל המובטלים היא 12 חודשים קלנדריים מתוך 18 החודשים שקדמו לחודש שבו התחילה תקופת האבטלה.

משך הזכאות לתשלום דמי אבטלה נקבע בחוק בהתאם לגיל המבוטח. קיימות מדרגות זכאות, כך שמבוגרים זכאים לקבל דמי אבטלה לתקופה ארוכה יותר ביחס לצעירים. זאת, בשל ההבדל ברמת ההון האנושי שנרכש, הצורך להגן על שימורו בעת חיפוש עבודה ומהירות מציאת עבודה המתאימה לרמת ההון האנושי עם זאת, החוק אינו מבצע הבחנה כאמור לגבי תקופת אכשרה המזכה לקבלת דמי אבטלה. בהתאם לכך וכדי

(5) בסעיף 171(א)(2), אחרי "שבסעיף 158" יבוא "ולעניין זה יקראו את הפסקאות האמורות כך שבמקום "ולמשך שנה מאותו יום" יבוא "ולמשך שנתיים מאותו יום"; הוראות פסקה זו יחולו, במקום "שנה" יבוא "שנתיים" ובמקום "תום השנה" יבוא "תום השנתיים";

(6) בסעיף סעיף 174(ב), פסקה (1) – תימחק;

(7) בלוח ח' –

(א) פרט (א) – יימחק;

(ב) בפרט (ב), בסופו יבוא "ועבודה באבטחה";

(ג) בפרט (ג), בפסקה (4), בסופה יבוא "ועבודה באבטחה";

(ד) בפרט (ד), בסופו יבוא "ועבודה באבטחה";

(ה) בפרט (ו), בפסקה (3), בסופה יבוא "ועבודה באבטחה".

25. (א) סעיפים 161(א), 162, 171(א)(2) ו-174(ב)(1) לחוק הביטוח לאומי, כנוסחים בסעיפים 21(2) עד (5) לחוק זה, יחולו על מי שהתאריך הקובע לגביו, חל ביום התחילה או לאחריו; לעניין זה, "התאריך הקובע" – כהגדרתו בסעיף 158 לחוק הביטוח הלאומי. (ב) לוח ח' לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 24(7) לחוק זה יחול על מי שהשתחרר משירות סדיר לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986³⁹, למעט שירות צבאי לפי התחייבות לשירות קבע, והחל לעבוד בעבודה מועדפת ביום התחילה או לאחריו.

ד ב ר י ה ס ב ר

להם האפשרות לקבל מענק עבודה מועדפת למרות שלא השלימו את תקופת האכשרה גם בשנה השנייה לשחרורם כאמור בסעיף 161 לחוק הביטוח הלאומי.

נוסחה של פסקה (1) שמוצע למחוק הוא:

"(1) אילו התקיים בו האמור בסעיף 163(א), הוא היה זכאי לדמי אבטלה; לענין זה, יראו חייל כזכאי לדמי אבטלה, אף אם לא השלים את תקופת האכשרה כאמור בסעיף 161."

לפסקה (7) ולסעיף 25(ב)

סעיף 174 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי חייל משוחרר שעבד בעבודה מועדפת או נדרשת ולא מיצה את זכותו לדמי אבטלה, יהיה זכאי למענק, בכפוף לתנאים הקבועים בחוק. עבודה מועדפת או נדרשת, לענין זה, היא עבודה מסוג העבודות המנויות בלוח ח' בחוק הביטוח הלאומי. ברשימה זו מנויה גם עבודה בלתי מקצועית בתחנות דלק. בנוסף, בהתאם לפסיקת בתי הדין לעבודה ובניגוד לכוונה המקורית של המחוקק, גם עבודה באבטחה בענפים השונים המנויים בלוח ח' (כגון, מאבטח באתר בנייה או בכניסה למפעל), מוגדרת כיום "עבודה בלתי מקצועית". המטרה של מתן מענקי עבודה מועדפת היא עידוד העסקתם של חיילים משוחררים והשתלבותם בענפים שבהם קיים מחסור תמידי בעובדים ישראלים ואשר לרוב מועסקים בהם עובדים זרים, ובתוך כך מניעת כניסתם של החיילים המשוחררים למעגל האבטלה והעסקתם במקומות עבודה

מוצע לקבוע כי התיקון האמור יחול על מי שהתאריך הקובע לגביו, כהגדרתו בסעיף 158 לחוק הביטוח הלאומי, חל ביום התחילה או לאחריו.

לפסקה (5)

סעיף 171(א)(2) לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו תקופה מרבית לדמי אבטלה, קובע כי חייל כהגדרתו בפסקה (2) להגדרה "מבוטח" שבסעיף 158 לחוק הביטוח הלאומי וכי מי ששירת כמתנדב בשירות לאומי או בשירות לאומי-אזרחי כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה האמורה, זכאים ל-70 ימי אבטלה, בשנה הראשונה שלאחר תום שירותם, בשונה ממבוטח צעיר שטרם מלאו לו 25 שנים.

מוצע לתקן את סעיף 171(א)(2) כך שחייל ומתנדב כאמור בשירות לאומי או בשירות לאומי-אזרחי יוסיפו להיות זכאים ל-70 ימי אבטלה במשך שנתיים מיום שחרורם.

לפסקה (6)

סעיף 174 לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו מענק למי שעבד בעבודה מועדפת, קובע בפסקה (ב)(1) שבו כי חייל בשנה הראשונה לשחרורו זכאי למענק עבודה מועדפת גם אם לא השלים את תקופת האכשרה הנדרשת כאמור בסעיף 161, וזאת בשונה מהשנה השנייה לשחרורו, שבה הוא מחויב בהשלמת תקופת האכשרה.

מוצע לבטל את סעיף 174(ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי, ולהקל בכך על חיילים משוחררים, כך שתהיה

³⁹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

26. תיקון חוק התכנית הכלכלית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003⁴⁰ (בפרק זה – חוק התכנית הכלכלית) –
- (1) בסעיף 44(א), אחרי ההגדרה "השכר הממוצע במשק" יבוא:
- "מסתנן" – מי שאינו תושב כמשמעותו בסעיף 1 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965⁴¹, שנכנס לישראל שלא דרך תחנת גבול שקבע שר הפנים לפי סעיף 7 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952⁴²;
- (2) בסעיף 45, אחרי סעיף קטן (א) יבוא –
- "(א1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), היה העובד הזר מסתנן, ייווסף לשיעור ההיטל כאמור בסעיף קטן (א) בהתאם לענף שבו מועסק המסתנן בפועל, שיעור נוסף של 10% מסך כל ההכנסה של המסתנן ששילם בשנת המס."
27. חוק התכנית הכלכלית – תחילה
- תחילתם של סעיפים 44(א) ו-45 לחוק התכנית הכלכלית, כנוסחם בסעיף 26 לחוק זה, ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015).
28. תיקון חוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז-1997⁴³, בסעיף 4(א) במקום "התשע"ו" יבוא "התשפ"א".

ד ב ר י ה ס ב ר

כך למשל שיעור ההיטל הקבוע בסעיף 45(א) לחוק התכנית הכלכלית לעובד זר שאינו מסתנן הוא 20% ועל כן מעסיק של עובד זר שהוא מסתנן ישלם היטל בשיעור של 30% מסך כל ההכנסה של המסתנן בשנת המס; שיעור ההיטל הקבוע בענף הבניין הוא 15% ועל כן מעסיק של מסתנן בענף הבניין ישלם היטל בשיעור של 25%.

מכיוון שמדובר במס, מוצע כי התיקון יחול בתחילת שנת המס הקרובה, כלומר בתחילת שנת 2015.

סעיף 28 סעיף 4(א) לחוק יום חינוך ארוך ולימודי העשרה, התשנ"ז-1997 (להלן – חוק יום חינוך ארוך), קובע כי החוק האמור יחול בהדרגה, משנת הלימודים התשנ"ח, ביישובים, בשכונות, במוסדות חינוך או בשכבות גיל שיקבע שר החינוך בצווים, תוך מתן עדיפות ליישובים, לשכונות, למוסדות חינוך או לשכבות גיל אשר לדעת השר זקוקים לסיוע נוסף בחינוך, ובלבד שהחלתו תושלם לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים התשע"ו.

בעקבות יישום רפורמת "אופק חדש" בגני הילדים, בחינוך היסודי ובחטיבת הביניים נוספו שעות לימודים למערכת החינוך המאריכות את יום הלימודים. כמו כן, יישום המלצותיה של הוועדה לשינוי חברתי-כלכלי כפי שבאות לידי ביטוי בהחלטת ממשלה מספר 4088 מיום י"ג בטבת התשע"ב (8 בינואר 2012) שעניינה שינוי בסדר העדיפויות בתקציב המדינה לשנת 2012 ויישום דוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי (ועדת טרכטנברג), כולל הפעלת מסגרות צהריים המאריכות את יום הלימודים עד השעה 16:00 בגני הילדים ובשכבות א'-ב' באשכולות

שנקבעו כמוקדים בעלי חשיבות לצורכי המשק. מטרה זו אינה מתקיימת בעבודות המנויות לעיל ועל כן מוצע לתקן את לוח ח' לחוק, להוציא את העבודה הבלתי מקצועית בתחנות הדלק מרשימת העבודות המזכות במענק ולהבהיר כי עבודה באבטחה באחת העבודות המנויות בלוח ח' לא תיחשב כעבודה בלתי מקצועית ובהתאם לא תזכה במענק.

מוצע לקבוע כי התיקון האמור בלוח ח' לחוק הביטוח הלאומי יחול על מי שהשתחרר משירות סדיר והחל לעבוד בעבודה מועדפת ביום התחילה או לאחריו.

סעיפים סעיף 45 לחוק התכנית הכלכלית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004) ו-26 התשס"ג-2003 (להלן – חוק התכנית הכלכלית), מטיל על מעסיק של עובד זר, שבהגדרתו כולל גם מסתנן, חובת תשלום היטל בעד העסקתו. כמו כן קובע הסעיף את שיעור ההיטל כאמור. מטרתו של ההיטל היא לייקר את עלות העסקתם של עובדים זרים ובכך להקטין את התמריץ הקיים להעסקתם.

בשל העובדה שעלות ההעסקה של מסתנן נמוכה מעלות ההעסקה של עובד זר שאינו מסתנן, שכן מעסיק של מסתנן לא נדרש לשאת בעלויות של דמי היתר, אגרת בקשה ואגרה שנתית, מוצע לקבוע כי ההיטל על מעסיקים של עובדים זרים שהם מסתננים בכל ענף יהיה ההיטל שהיו משלמים לפי סעיף 45(א) בהתאם לענף שבו מועסק המסתנן בפועל, בתוספת שיעור של 10 נקודות אחוזים מסך כל ההכנסה של המסתנן ששילם בשנת המס.

⁴⁰ ס"ח התשס"ג, עמ' 386; התשע"ד, עמ' 600.

⁴¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

⁴² ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

⁴³ ס"ח התשנ"ז, עמ' 204; התשע"א, עמ' 192.

29. בחוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995⁴⁴, בסעיף 5, תיקון חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה) במקום "י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015) יבוא ט' בתמוז התש"ף (1 ביולי 2020)".

30. בפקודת האגודות השיתופיות⁴⁵ – (1) בסעיף 10 –

- (א) בכותרת השוליים, המילה "רישום" – תימחק;
- (ב) פסקה (1) – תימחק;
- (ג) במקום פסקה (2) יבוא:
- "(2) כל אגודה תשלם עם רישומה אגרת רישום וכן אגרה שנתית";
- (ד) פסקה (3) – תימחק;
- (ה) בפסקה (4), המילה "חינם" – תימחק ובמקום "רישומה" יבוא "רישומה; הודעה על רישום האגודה תפורסם ברשומות";

ד ב ר י ה ס ב ר

לפני העברת התשלומים, ובכך תמנע את עיקול הכספים מיד עם קבלתם.

מטעמים אלה, נדחתה כניסתו לתוקף של חוק העברת תשלומים מספר פעמים ברציפות, ולאחרונה, בחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, עד יום י"ד בתמוז התשע"ה (1 ביולי 2015).

מוצע, מהטעמים האמורים לעיל לדחות את כניסתו לתוקף של חוק העברת תשלומים עד יום ט' בתמוז התש"פ (1 ביולי 2020).

סעיף 30 רשם האגודות השיתופיות במשרד הכלכלה כללי (בפרק זה – הרשם) מופקד על תחום האגודות השיתופיות. פקודת האגודות השיתופיות בנוסחה הקיים קובעת אגרות על שירותים שונים שנותן הרשם (אגרת רישום אגודה, אגרת פרסום ברשומות ועוד). לאורך השנים הסכומים שנקבעו בפקודה לא עודכנו. בפועל, מסיבה זו ומסיבות נוספות רשם האגודות השיתופיות לא פועל לגביית אגרות בעד שירותים כאמור.

לפיכך מוצע לתקן את פקודת האגודות השיתופיות, באופן שייוסף לה סעיף המסמך את שר הכלכלה לקבוע הוראות בדבר אגרות ותשלומים שיש לשלם בעבור פעולות ושירותים שנותן הרשם לפי הפקודה. כמו כן מוצע להסמך את שר הכלכלה לקבוע את סכומי האגרות והתשלומים כאמור ואת סכומי אגרת הרישום והאגרה השנתית. השר יהיה רשאי לקבוע סכומים שונים לאגודות שיתופיות שונות לפי אמות מידה שקבע.

תיקון פקודת האגודות השיתופיות יאפשר לקבוע מדיניות סדורה של אגרות בעבור שירותים ופעולות שנותן הרשם לאגודות השיתופיות ולציבור הרחב. זאת בהתאם למקובל היום וברומה להסדרים הקבועים בחוק החברות, התשנ"ט-1999 – ביחס לשירותים ופעולות שנותנים רשם

כלכליים-חברתיים 1-3. נוסף על כך, בהתאם לצווים שפרסמו שרי החינוך עד כה, השלמת החלתו של חוק יום חינוך ארוך כרוכה בעלויות תקציביות רחבות היקף העומדות על למעלה משני מיליארד שקלים חדשים.

לנוכח האמור, מוצע לדחות את השלמת החלת חוק יום חינוך ארוך בחמש שנות לימוד, משנת הלימודים התשע"ו לשנת הלימודים התשפ"א.

השפעת התיקון המוצע על זכויותיהם של ילדים:

דחיית זכאותם של תלמידים ליום חינוך ארוך מתחילת שנת הלימודים התשע"ו לתחילת שנת הלימודים התשפ"א. עד היום הוחל בהדרגה יישומו של חוק יום חינוך ארוך במוסדות החינוך ב-106 יישובים, בהתאם למדדים סוציו-אקונומיים. כמו כן, עד היום הוחל בהדרגה יישומו של חוק יום חינוך ארוך בגני הילדים ב-92 יישובים, בהתאם למדדים סוציו-אקונומיים. במקומות שבהם הוחל יום חינוך ארוך, ימשיך להיות מונהג הסדר זה, והחלת יום חינוך ארוך ביישובים נוספים ובשכונות נוספות תותאם למועד החדש.

סעיף 29 חוק הרשויות המקומיות (העברת תשלומים מהמדינה), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק העברת תשלומים), מסדיר העברה של תשלומים ומענקים מהמדינה לרשות מקומית ואת המועדים שבהם עליה לעשות כן.

חוק העברת תשלומים אינו מותיר למדינה שיקול דעת בעניין מועדי העברת התשלומים ועלול למנוע בשל כך את אפשרותה של הרשות המקומית להשתמש בכספים לצורך מתן שירותים לתושביה. בכך אף תסוכל המטרה שלשמה מועברים התשלומים. כך למשל במקרים שבהם קיימים עיקולים על חשבונות הבנק של הרשות המקומית. במקרים אלה, דווקא הגמישות במועד העברת תשלומי המדינה תאפשר לרשות המקומית לפעול להסרת העיקול

⁴⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 119; התשע"א, עמ' 157.

⁴⁵ חוקי א"י כרך א', עמ' (ע) 336, (א) 360; ס"ח התשע"א, עמ' 683.

- (2) בסעיף 12(3), המילים "לאחר שתשלם את האגרה הקבועה" – יימחקו;
- (3) בסעיף 13(3), המילים "תמורת תשלום אותה אגרה ששר העבודה יקבע בצו כללי או מיוחד" – יימחקו;
- (4) בסעיף 26(2) –
- (א) בפסקת משנה (ג), המילים "יחד עם האגרה הקבועה" – יימחקו;
- (ב) בפסקת משנה (ד), המילים "תמורת תשלום האגרה הקבועה" – יימחקו ובמקום המילה "רשאי" יבוא "ורשאי";
- (5) בסעיף 58, במקום פסקה (1) יבוא:
- "(1) על גביית כל סכום המגיע לממשלה לפי פקודה זו לרבות גביית הוצאות לפי סעיף 45, תחול פקודת המסים (גבייה)⁴⁶";
- (6) אחרי סעיף 58 יבוא:
- "הפרשי הצמדה 58א. לא שולמו אגרות או תשלומים אחרים לפי סעיף 65(2)(כו) במועד, ייוספו עליהם לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁴⁷, עד לתשלומם."

ד ב ר י ה ס ב ר

- החברות ורשם ההקדשות, ובחוק העמותות, התש"ם-1980 – ביחס לשירותים ופעולות שנותן רשם העמותות.
- בשל הסמכות הכללית המוצעת כאמור, עלה צורך בתיקון סעיפים מסוימים בפקודת האגודות השיתופיות העוסקים בתשלום אגרה כמפורט להלן:
- לפסקה (1) המוצעת**
- מוצע לתקן את סעיף 10 לפקודת האגודות השיתופיות, כך שיימחקו פסקאות (1) ו-(3) וישארו ההוראות לעניין תשלום אגרת רישום, מסירת תעודת רישום והעתק מתקנון האגודה המאושר וכן ההוראה לעניין פרסום דבר רישומה של האגודה השיתופית ברשומות.
- כמו כן מוצע לקבוע כי נוסף על אגרת רישום, תשלם האגודה אגרה שנתית, כפי שיקבע השר לפי סעיף 65(2)(כו) בנוסחו המוצע.
- נוסחן של פסקאות (1) ו-(3) לסעיף 10 לפקודת האגודות השיתופיות, שמוצע למחוק הוא:
- "אגרת רישום**
10. (1) אגודה המקבלת, ללא תיקון עיקרי, את התקנות לדוגמה שנתאשרו ע"י הרשם לאגודה מאותו הסוג, לא תשלם כל אגרת רישום, והודעה על רישומה תפורסם ברשומות חינוך.
- (2) ...
- (3) החלטתו של הרשם בנוגע לסוג שאליו שייכת אגודה ובנוגע לשאלה באם השתמשה האגודה בתקנות לדוגמה ללא שינוי עיקרי, תהא החלטת גמר"

⁴⁶ חוקי א"י כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

⁴⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(7) בסעיף 65(2), במקום פסקת משנה (כו) יבוא:

"(כו) לקבוע הוראות בדבר אגרות ותשלומים שיש לשלם בעבור פעולות ושירותים שנותן הרשם לפי פקודה זו, וכן לקבוע את סכומי האגרות והתשלומים כאמור ואת סכומי אגרת הרישום והאגרה השנתית; לעניין זה רשאי הוא לקבוע סכומים שונים לאגודות שיתופיות שונות לפי אמות מידה שקבע."

31. בחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1997⁴⁸, בסעיף 58א, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

תיקון חוק רשות שדות התעופה

"(ד) המנהל כהגדרתו בסעיף 1 לפקודה, רשאי לפטור את הרשות ממס המוטל על הכנסה כאמור בסעיף 2(4) לפקודה, או על הכנסה כאמור בסעיף 6 לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985⁴⁹, לעניין התקופה שהסעיף האמור היה בתוקף, והכול בשל סכומים שיועדו על ידי להפקדה בקופת גמל מרכזית לקצבה, כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005⁵⁰, ואשר הופקה עד שנת המס 2017, ובלבד שסכומים אלה וכן הריבית, הפרשי ההצמדה והרווחים האחרים שמקורם בסכומים אלה הופקדו בקופת גמל מרכזית לקצבה כאמור, לפני יום י"ג בטבת התשע"ח (31 בדצמבר 2017)."

32. בשנים 2015 עד 2017 יקראו את חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977⁵¹, כך שאחרי סעיף 40א שבו יבוא:

חוק רשות שדות התעופה - הוראת שעה לשנים 2015 עד 2017

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7) המוצעת

חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), התשנ"ז-1996, ביטל בשנת 1997 את סעיף 48 לחוק רשות שדות התעופה אשר קבע, בין השאר, כי דין הרשות כדין המדינה לעניין תשלום מסים וכך הפכה רשות שדות התעופה לגוף החייב במס.

לפיכך, וכדי למנוע תשלום מס על הסכומים המיועדים, נחקק סעיף 58א(ד) אשר קבע כי עד להקמת הקופה והעברת הכספים שנצברו כאמור לקופת גמל, ובכפוף להעברתם, רשאי המנהל, כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה (להלן – המנהל), לפטור את הרשות ממס המוטל על הכנסה לפי סעיף 2(4) לפקודת מס הכנסה או כאמור בסעיף 6 לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985, וזאת החל משנת 1997.

בשל המורכבות והעיכוב בהקמתה של קופת גמל מרכזית כאמור, מוצע לקבוע כי המנהל רשאי לפטור את רשות שדות התעופה ממס בעבור הכנסה בשל הכספים המיועדים אשר הופקה עד תום שנת המס 2017, ובלבד שהכספים האמורים וכן הריבית, הפרשי ההצמדה והרווחים האחרים שמקורם בסכומים אלה הופקדו בקופת גמל מרכזית לקצבה לפני תום שנת 2017.

סעיף 32 סעיף 40א לחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977 (בפרק זה – חוק רשות שדות התעופה), קובע כי החל בשנת הכספים 1987 תשלם רשות שדות התעופה (בפרק זה – הרשות) תשלום שנתי למדינה. התשלום השנתי נקבע על סך של 10 מיליון שקלים חדשים

כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר, מוצע להסמיך את שר הכלכלה בסמכות כללית לקבוע הוראות לעניין אגרות ותשלומים אחרים לפי פקודת האגודות השיתופיות. יובהר כי קביעת סכומי האגרות תיעשה באישור ועדת האגרות הבין-משרדית ובאישור שר האוצר לפי סעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

סעיף 31 סעיף 58א לחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977 (בפרק זה – חוק רשות שדות התעופה), קובע בסעיף קטן (ד) שבו:

"(ד) נציב מס הכנסה רשאי לפטור את הרשות ממס המוטל על הכנסה כאמור בסעיף 2(4) לפקודה או כאמור בסעיף 6 לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), תשמ"ה-1985, והכל בשל סכומים שיועדו על ידי להפקדה בקופת גמל לקצבה, כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ואשר הופקה בשנות המס 1997 עד 2002, ובלבד שסכומים אלה וכן הריבית, הפרשי ההצמדה והרווחים האחרים שמקורם בסכומים אלה הופקדו בקופת גמל לקצבה כאמור, לפני יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002)."

ברשות שדות התעופה נצברו כספים אשר יועדו על ידי לתשלום גמלה לעובדים אשר חל עליהם הסדר פנסיה תקציבית (להלן – הסכומים המיועדים). כספים כאמור אמורים להתנהל בקופת גמל מרכזית לקצבה, שהיא מכשיר החיסכון המיועד לכך.

⁴⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 182; התשע"א, עמ' 908.

⁴⁹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 172.

⁵⁰ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

⁵¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 182; התשע"א, עמ' 908.

40.ב. (א) נוסף על התשלום לפי סעיף 40א(ב), תשלם הרשות למדינה בעבור השנים 2015 עד 2017, באופן חד-פעמי, תמלוגים בשיעור של 12.5% בעד כל שנה, מההכנסה החייבת לשנת 2015.

(ב) סך התמלוגים הכולל בהתאם להוראות סעיף קטן (א), בשיעור של 37.5% מההכנסה החייבת בעד שנת 2015, יועבר למדינה באופן ובמועדים האלה:

(1) עד יום כ"ג בסיוון התשע"ה (10 ביוני 2015) – בעד ההכנסה החייבת ברבעון שתחילתו ב'1 בינואר;

(2) עד יום כ"ח בכסלו התשע"ו (10 בדצמבר 2015) –

(א) בעד ההכנסה החייבת ברבעונים שתחילתם ב'1 באפריל וב'1 ביולי;

(ב) בעד ההכנסות החייבות הצפויות לרבעון שתחילתו ב'1 באוקטובר;

(3) עד יום ד' בתמוז התשע"ו (10 ביולי 2016) ישולמו למדינה או יושבו לרשות שדות התעופה, לפי העניין, ההפרש שבין סכום התמלוגים שהיה צריך להשתלם לפי ההכנסה החייבת של הרשות בפועל בשנת 2015, לבין הסכום ששולם כאמור בסעיף קטן (ב)(1) ו-(2).

(ג) על סכום תמלוגים שלא שולם במועד הקבוע בסעיף קטן (ב), תיווסף ריבית פיגורים ממועד התשלום הקבוע כאמור עד מועד התשלום בפועל.

דברי הסבר

מסחר של טובין הפטורים מתשלום מס, נשאר כשהיה (בתוספת הצמדה למדד).

מוצע להתאים את התשלום שמשלמת הרשות למדינה לנסיבות המשתנות ולתת ביטוי לגידול החד בהכנסותיה במהלך השנים, שנובע מהזיכיון שקיבלה, באופן שישקף את האינטרס הציבורי במתן זכות הנאה במשאב ציבורי.

אשר על כן, וכדי לאפשר בחינה של מנגנון חדש, מוצע לקבוע בהוראת שעה מנגנון תשלום המותאם לנסיבות משתנות, כפי שקיים במקרים שבהם גוף מחזיק בזיכיון שבמסגרתו הוא נהנה משימוש במשאב ציבורי, וזאת נוסף על התשלום המשולם במסגרת מנגנון התשלום הקבוע המפורט לעיל.

יצוין, כי לאור הגידול החד בהכנסות הרשות מפעילות מסחרית, שעליהם כאמור לא שולמו תמלוגים למדינה, נצברו ברשות, לאחר הפחתת הוצאותיה, עודפים אשר צפויים לעמוד בסוף שנת 2014, על סך של 2.4 מיליארד שקלים חדשים. נוסף על כך צפוי להצטבר אצל הרשות עודף הכנסות על הוצאות שוטפות של כ-600 מיליון שקלים חדשים מדי שנה בשנה. עודפים אלה משמשים בין השאר למימון תכנית הפיתוח הרב-שנתית של הרשות.

הוא ישולם מחשבון ההון של הרשות בתוספת הפרשים למדד המחירים לצרכן (להלן – המדד) מן המדד היסודי עד המדד החדש כהגדרתם בחוק רשות שדות התעופה.

עוד נקבע כי אם בשנה פלונית יהיו הן הריבית התחשיבית והן תקבולי הרשות מריבית כהגדרתם בחוק רשות שדות התעופה גבוהים מן הסכום האמור שנקבע (בתוספת הצמדה), יוגדל הסכום השנתי לסכום הריבית התחשיבית או לסכום תקבולי הרשות מריבית, לפי הנמוך. המשמעות היא כי מנגנון התשלום כאמור, אינו מביא בחשבון גידול בהכנסות הרשות. מצב דברים זה עשוי ליצור עיוות במקרים שבהם הכנסות הרשות בפועל, המתקבלות בשל שימוש נרחב במשאב ציבורי, עולות באופן ניכר על ההכנסות הצפויות בזמן שנקבע מנגנון התשלום הקבוע.

משנת 2005 חל גידול חד בהכנסות הרשות משטחי המסחר שהיא משכירה בשטח נמל התעופה בן גוריון, בין השאר, לאור פתיחתו של טרמינל 3. כך שבעוד שבשנת 2003 הכנסות הרשות ממסחר עמדו על 700 מיליון שקלים חדשים, בשנת 2013 עמדו הכנסות אלה על סך של 1.345 מיליארד שקלים חדשים, היינו, גידול של קרוב ל-100% על פני 10 שנים. ואולם על אף הגידול הדרמטי בהכנסות כאמור, התשלום למדינה בעד הזכות להפעיל את נמלי התעופה בישראל, לרבות השכרת שטחים נרחבים לצורכי

(ד) שר האוצר, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים, רשאי לקבוע הוראות לעניין התשלומים לפי סעיף זה.

(ה) לעניין סעיף זה –

“הכנסה חייבת” – סך כל הכנסות הרשות ובכלל זה הכנסות מהשכרת שטחים לצרכים מסחריים ולמעט הכנסה מאגרות ומשירותים תעופתיים לנוסעים ולמטוסים;

“ריבית פיגורים” – כמשמעותה בסעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ”א–1961⁵²;

“רבעון” – תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ב־1 בינואר, ב־1 באפריל, ב־1 ביולי או ב־1 באוקטובר של כל שנה, לפי העניין;

“שירותים תעופתיים” – כמשמעותם בדוח הכספי השנתי לשנת 2013, שהגישה הרשות לפי סעיף 38.

33. תחילתו של חוק זה ביום י' בטבת התשע”ה (1 בינואר 2015), אלא אם כן נקבע בו אחרת. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

מהכנסותיה מפעילות מסחרית בעד שנת 2015, באופן ובמועדים האלה:

מוצע לקבוע כי תשלום התמלוגים במהלך שנת 2015 ייעשה בשני תשלומים: הראשון, עד יום כ”ג בסיוון התשע”ה (10 ביוני 2015), בעבור הכנסות הרשות במהלך הרבעון שתחילתו ביום י' בטבת התשע”ה (1 בינואר 2015), והשני, עד יום כ”ח בכסלו התשע”ו (10 בדצמבר 2015) בעבור הכנסות הרשות ברבעון שתחילתו ביום י”ב בניסן התשע”ה (1 באפריל 2015) וביום י”ז בתמוז התשע”ה (1 ביולי 2015), וכן בעבור הכנסות חייבות הצפויות לרבעון שתחילתו ביום י”ח בתשרי התשע”ו (1 באוקטובר 2015).

בהתאם לכך מוצע לקבוע כי עד יום ד' בתמוז התשע”ו (10 ביולי 2016) תבוצע התחשבות בין הרשות לבין המדינה וההפרשים בין הסכומים ששולמו בפועל לבין הסכומים שהיו צריכים להשתלם בהתאם להכנסה החייבת בעבור שנת 2015, יועברו למדינה או יוחזרו לרשות, לפי העניין.

עוד מוצע לקבוע, כי על סכום תמלוגים שלא שולם במועד הקבוע בסעיף 40(ב) המוצע, תיווסף ריבית פיגורים ממועד התשלום הקבוע כאמור עד מועד התשלום בפועל וכי שר האוצר בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים רשאי לקבוע הוראות לעניין התשלומים לפי סעיף זה.

במצב דברים זה, ובשים לב לצורך לשמר את יכולת הפיתוח של הרשות בהתאם לתכנית שאושרה לה, מוצע לקבוע בהוראת שעה, כי נוסף על התשלום השנתי שמעבירה הרשות למדינה לפי סעיף 40 לחוק רשות שדות התעופה, החל בשנת 2015 ולמשך שלוש שנים, תשלם הרשות למדינה תמלוגים בשיעור של 12.5% לשנה, מתוך הכנסותיה מפעילות מסחרית לשנת 2015.

הכנסות הרשות, כפי שמופיעות בדוחות הכספיים השנתיים מורכבות מפעילות “תעופתית” הכוללת אגרות ומתן שירותים לנוסעים ולמטוסים, ופעילות מסחרית שעיקרה מתן שירותים מסחריים לנוסעים, למטוסים ולמטענים. לשם הדוגמה, בשנת 2013 עמדו הכנסות הרשות מאגרות ומשירותים תעופתיים לנוסעים ומטוסים על סך של כ־1,449 מיליוני שקלים חדשים, בעוד ההכנסות המסחריות של הרשות עמדו על כ־1,346 מיליוני שקלים חדשים. בהתאם לכך, מוגדרת הכנסה חייבת, כסך כל הכנסות הרשות ובכלל זה הכנסות מהשכרת שטחים לצרכים מסחריים ולמעט הכנסה מאגרות ומשירותים תעופתיים למעט הכנסה מאגרות ומשירותים תעופתיים כמפורט לעיל.

עוד מוצע לקבוע כי תשלום התמלוגים למדינה בעד השנים 2016 ו־2017 יוקדם לשנת 2015 כך שבשנת 2015 תשלם הרשות למדינה, סכום מצטבר של 37.5%

⁵² ס”ח התשכ”א, עמ’ 192; התשס”א, עמ’ 206.